

แนวการปฏิบัติที่เหมาะสม ตามพัฒนาการของเด็กปฐมวัย

ในบริบทประเทศไทย

สำนักนโยบายการพัฒนาเด็กปฐมวัย
สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ

แนวการปฏิบัติที่เหมาะสม ตามพัฒนาการของเด็กปฐมวัย

ในบริบทประเทศไทย

สำนักนโยบายการพัฒนาเด็กปฐมวัย
สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ

372.2109593
ส 691 น

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา
**แนวการปฏิบัติที่เหมาะสมตามพัฒนาการของเด็กปฐมวัย
ในบริบทประเทศไทย**

กรุงเทพฯ : สกศ., 2569

102 หน้า

ISBN : 978-616-270-568-7

1. แนวการปฏิบัติที่เหมาะสมตามพัฒนาการ
2. พัฒนาการของเด็กปฐมวัย ช่วงอายุ 3-8 ปี
3. การจัดประสบการณ์การเรียนรู้ที่เหมาะสมกับเด็ก
เป็นรายบุคคล

**แนวการปฏิบัติที่เหมาะสมตามพัฒนาการของเด็กปฐมวัย
ในบริบทประเทศไทย**

สิ่งพิมพ์ สกศ.

อันดับที่ 35/2569

ISBN

978-616-270-568-7

พิมพ์ครั้งที่ 1

2569

จำนวนพิมพ์

1,500 เล่ม

ผู้พิมพ์เผยแพร่

สำนักนโยบายการพัฒนาระดับปฐมวัย

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา

99/20 ถนนสุขุมวิท เขตดุสิต กรุงเทพฯ 10300

โทรศัพท์ : 0 2668 7123 ต่อ 2442, 2447

โทรสาร : 0 2241 5152

Website : <http://www.onec.go.th>

พิมพ์ที่

บริษัท เอส.พี.เค. การพิมพ์ จำกัด

92/6 หมู่ที่ 3 ตำบลบางพลีใหญ่ อำเภอบางพลี

จังหวัดสมุทรปราการ 10540

โทรศัพท์ : 0 2178 8794-5

โทรศัพท์ : 098 794 1644

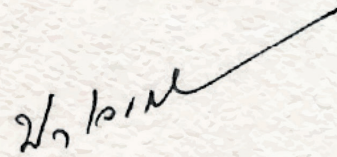
โทรสาร : 0 2178 8796

คำนำ

การพัฒนาเด็กปฐมวัยถือเป็นช่วงเวลาทองของชีวิต เด็กในช่วงวัยนี้จึงควรได้รับการดูแล พัฒนา และจัดการเรียนรู้ที่ถูกต้องและเหมาะสมตามหลักพัฒนาการ และหลักการเรียนรู้ของเด็กปฐมวัย หลักคิดสำคัญประการหนึ่งสำหรับการจัดการศึกษาปฐมวัยในบริบทสากล คือ “แนวการปฏิบัติที่เหมาะสมตามพัฒนาการ (Developmentally Appropriate Practice: DAP)” เป็นกรอบแนวคิดที่ถูกพัฒนาขึ้นโดยสมาคมเพื่อการศึกษาสำหรับเด็กปฐมวัยแห่งชาติ (National Association for the Education of Young Children: NAEYC) ประเทศสหรัฐอเมริกา เพื่อเป็นหลักการที่ครูและผู้เกี่ยวข้องกับการพัฒนาเด็กปฐมวัยใช้ในการตัดสินใจ วางแผน และลงมือปฏิบัติการในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ที่เหมาะสมกับพัฒนาการของเด็กเป็นรายบุคคล

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษาในฐานะหน่วยงานนโยบายด้านการศึกษาของประเทศ และเป็นฝ่ายเลขานุการของคณะกรรมการนโยบายการพัฒนาเด็กปฐมวัย ภายใต้พระราชบัญญัติการพัฒนาเด็กปฐมวัย พ.ศ. 2562 จึงร่วมกับจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยดำเนินการศึกษาแนวการปฏิบัติที่เหมาะสมตามพัฒนาการของเด็กปฐมวัยในบริบทประเทศไทย ประกอบด้วย 5 ด้าน ได้แก่ (1) การสร้างชุมชนแวดล้อมที่ให้ความสำคัญเพื่อการปฏิบัติต่อเด็กและครอบครัวด้วยความเสมอภาค (2) การส่งเสริมสัมพันธภาพที่ดีระหว่างครูและครอบครัวของเด็ก (3) การประเมินพัฒนาการและการเรียนรู้ด้วยการสังเกตและการทำสารนิทัศน์ (4) การสอนที่เสริมสร้างพัฒนาการการเรียนรู้ของเด็กเป็นรายบุคคล และ (5) การออกแบบหลักสูตรเพื่อให้เด็กเกิดการเรียนรู้ที่มีความหมาย โดยแต่ละด้านจะยกตัวอย่างแนวการปฏิบัติที่เหมาะสมตามพัฒนาการและแนวการปฏิบัติที่ควรปฏิบัติด้วยความระมัดระวัง และแบ่งกลุ่มแนวการปฏิบัติที่เหมาะสมตามพัฒนาการของเด็กอายุ 3 – 8 ปี ออกเป็น 3 ช่วงดังนี้ (1) เด็กอนุบาล (อายุ 3 – 4 ปี) (2) เด็กอนุบาล (อายุ 5 – 6 ปี) และ (3) เด็กประถมศึกษา (อายุ 7 – 8 ปี) พร้อมจัดทำข้อเสนอเชิงนโยบายเพื่อขับเคลื่อนแนวการปฏิบัติที่เหมาะสมตามพัฒนาการของเด็กปฐมวัยในบริบทประเทศไทยให้เกิดผลสำเร็จ

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา ขอขอบคุณ รองศาสตราจารย์ ดร.ยศวีร์ สายฟ้า และคณะผู้วิจัยจากจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยที่ได้ดำเนินการศึกษาวิจัยจนประสบผลสำเร็จด้วยดี และขอขอบคุณผู้ทรงคุณวุฒิ และผู้ให้ข้อมูลทุกท่านที่ได้ร่วมให้ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเพื่อให้นักศึกษามีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น และหวังเป็นอย่างยิ่งว่าครูและผู้เกี่ยวข้องกับการพัฒนาเด็กปฐมวัยจะสามารถนำแนวการปฏิบัติที่เหมาะสมตามพัฒนาการไปใช้ในการพัฒนาเด็กปฐมวัยทุกคนให้ได้รับโอกาสในการเรียนรู้อย่างเสมอภาค และสามารถเติบโตได้เต็มตามศักยภาพของตนเองในทุกด้านอย่างมีความหมายเป็นรายบุคคล เพื่อให้เด็กปฐมวัยเติบโตไปเป็นพลเมืองที่มีคุณภาพของประเทศต่อไป

(รองศาสตราจารย์ ดร.ประวิทย์ เอราวรรณ)

เลขาธิการสภาการศึกษา

สารบัญ

หน้า

คำนำ	ก
สารบัญ	ค
ความสำคัญและความเป็นมา	1
กรอบแนวการปฏิบัติที่เหมาะสมตามพัฒนาการของเด็กปฐมวัย ในบริบทประเทศไทย	9
การศึกษาแนวการปฏิบัติที่เหมาะสมตามพัฒนาการของเด็กปฐมวัย ในบริบทประเทศไทย	10

ด้านที่ 1: การสร้างชุมชนแวดล้อมที่ให้ความสำคัญเพื่อการปฏิบัติ ต่อเด็กและครอบครัวด้วยความเสมอภาค	12
การปฏิบัติสำหรับเด็กอนุบาล (อายุ 3 – 4 ปี)	13
การปฏิบัติสำหรับเด็กอนุบาล (อายุ 5 – 6 ปี)	18
การปฏิบัติสำหรับเด็กประถมศึกษา (อายุ 7 – 8 ปี)	23

ด้านที่ 2: การส่งเสริมสัมพันธภาพที่ดีระหว่างครูและครอบครัวของเด็ก	28
การปฏิบัติสำหรับเด็กอนุบาล (อายุ 3 – 4 ปี)	29
การปฏิบัติสำหรับเด็กอนุบาล (อายุ 5 – 6 ปี)	30
การปฏิบัติสำหรับเด็กประถมศึกษา (อายุ 7 – 8 ปี)	31

ด้านที่ 3: การประเมินพัฒนาการและการเรียนรู้ด้วยการสังเกตและ การทำสารนิทัศน์	32
การปฏิบัติสำหรับเด็กอนุบาล (อายุ 3 – 4 ปี)	33
การปฏิบัติสำหรับเด็กอนุบาล (อายุ 5 – 6 ปี)	38
การปฏิบัติสำหรับเด็กประถมศึกษา (อายุ 7 – 8 ปี)	42

ด้านที่ 4: การสอนที่เสริมสร้างพัฒนาการการเรียนรู้ของเด็กเป็นรายบุคคล	44
การปฏิบัติสำหรับเด็กอนุบาล (อายุ 3 – 4 ปี)	45
การปฏิบัติสำหรับเด็กอนุบาล (อายุ 5 – 6 ปี)	51
การปฏิบัติสำหรับเด็กประถมศึกษา (อายุ 7 – 8 ปี)	57

สารบัญ (ต่อ)

หน้า

ด้านที่ 5: การออกแบบหลักสูตรเพื่อให้เด็กเกิดการเรียนรู้ที่มีความหมาย	63
การปฏิบัติสำหรับเด็กอนุบาล (อายุ 3 – 4 ปี)	64
การปฏิบัติสำหรับเด็กอนุบาล (อายุ 5 – 6 ปี)	71
การปฏิบัติสำหรับเด็กประถมศึกษา (อายุ 7 – 8 ปี)	79

สรุปและอภิปรายผล	87
-------------------------	-----------

ข้อเสนอเชิงนโยบายเพื่อขับเคลื่อนแนวการปฏิบัติที่เหมาะสมตามพัฒนาการของเด็กปฐมวัยในบริบทประเทศไทย	90
1) ข้อเสนอเชิงนโยบายเพื่อส่งเสริมการนำแนวการปฏิบัติที่เหมาะสมตามพัฒนาการของเด็กปฐมวัยในบริบทประเทศไทยไปใช้ในทางปฏิบัติอย่างเป็นระบบ	90
2) ข้อเสนอเชิงนโยบายเพื่อส่งเสริมการปรับปรุงหรือพัฒนาแนวการปฏิบัติที่เหมาะสมตามพัฒนาการของเด็กปฐมวัยในบริบทประเทศไทยต่อไป	92

รายการอ้างอิง	95
----------------------	-----------

ความสำคัญและความเป็นมา

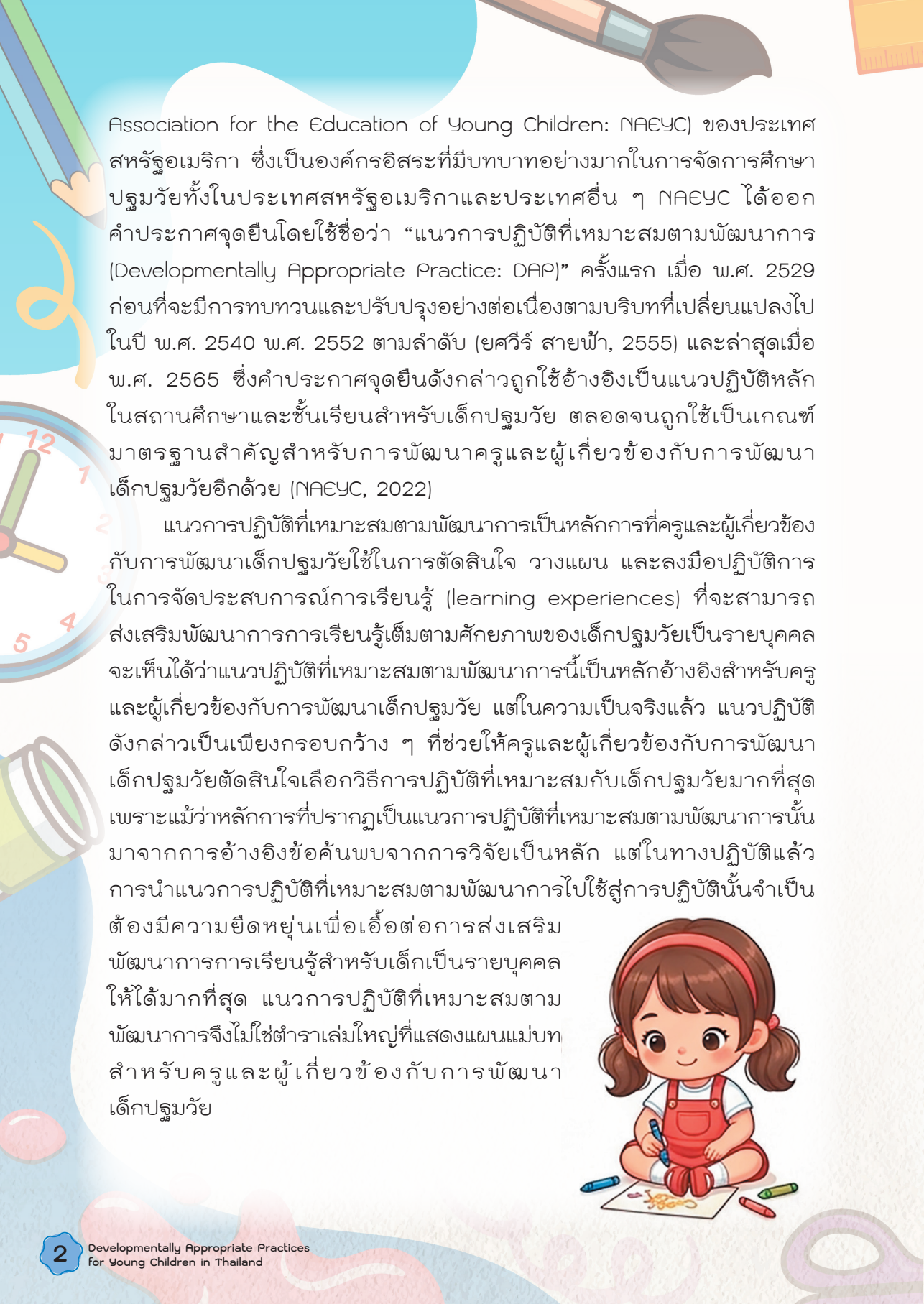

แนวทางการปฏิบัติที่เหมาะสมตามพัฒนาการของเด็กปฐมวัย
ในบริบทประเทศไทย หมายถึง กรอบแนวทางการปฏิบัติสำหรับครูและผู้เกี่ยวข้องกับการพัฒนาเด็กปฐมวัยที่อยู่บนพื้นฐานความรู้สำคัญ 3 ประการ ได้แก่ ความรู้ฐานสามัญทั่วไป (commonality knowledge) ความรู้เกี่ยวกับความเป็นปัจเจกบุคคล (individuality knowledge) และความรู้เกี่ยวกับบริบทแวดล้อม (context knowledge) ซึ่งประกอบด้วยแนวทางการปฏิบัติที่เหมาะสมตามพัฒนาการและแนวทางการปฏิบัติที่ควรระมัดระวังสำหรับเด็กปฐมวัย ภายใต้กรอบการปฏิบัติ 5 ด้าน ได้แก่ (1) การสร้างชุมชนแวดล้อมที่ให้ความสำคัญเพื่อการปฏิบัติต่อเด็กและครอบครัวด้วยความเสมอภาค (2) การส่งเสริมสัมพันธภาพที่ดีระหว่างครูและครอบครัวของเด็ก (3) การประเมินพัฒนาการและการเรียนรู้ด้วยการสังเกตและการทำสารนิทัศน์ (4) การสอนที่เสริมสร้างพัฒนาการการเรียนรู้ของเด็กเป็นรายบุคคล และ (5) การออกแบบหลักสูตรเพื่อให้เด็กเกิดการเรียนรู้ที่มีความหมาย

ความสำคัญและความเป็นมา

การพัฒนาเด็กปฐมวัยถือเป็นช่วงเวลาทองของชีวิต เพราะการเรียนรู้และการเจริญเติบโตของเด็กในช่วงวัยนี้เป็นช่วงสำคัญที่สมองและพัฒนาการทางด้านต่าง ๆ มีการเจริญเติบโตและเกิดการเรียนรู้อย่างรวดเร็ว เด็กในช่วงวัยนี้จึงควรได้รับการดูแล พัฒนา และจัดการเรียนรู้ที่ถูกต้องและเหมาะสมตามหลักพัฒนาการและหลักการเรียนรู้ของเด็กปฐมวัย เพื่อให้เด็กได้รับการพัฒนาอย่างเต็มตามศักยภาพและส่งผลต่อพัฒนาการในช่วงวัยต่อไป ทำให้เติบโตไปเป็นผู้ใหญ่ที่ดีมีคุณภาพในวันข้างหน้า

หลักคิดสำคัญประการหนึ่งสำหรับการจัดการศึกษาปฐมวัยในบริบทสากล คือ การพัฒนาเด็กปฐมวัยที่สอดคล้องกับทิศทางการเจริญเติบโตของพัฒนาการและการเรียนรู้ตามช่วงวัย ดังเช่นคำประกาศจุดยืน (positioning statement) จากสมาคมเพื่อการศึกษาสำหรับเด็กปฐมวัยแห่งชาติ (National

Association for the Education of Young Children: NAEYC) ของประเทศสหรัฐอเมริกา ซึ่งเป็นองค์กรอิสระที่มีบทบาทอย่างมากในการจัดการศึกษาปฐมวัยทั้งในประเทศสหรัฐอเมริกาและประเทศอื่น ๆ NAEYC ได้ออกคำประกาศจุดยืนโดยใช้ชื่อว่า “แนวการปฏิบัติที่เหมาะสมตามพัฒนาการ (Developmentally Appropriate Practice: DAP)” ครั้งแรก เมื่อ พ.ศ. 2529 ก่อนที่จะมีการทบทวนและปรับปรุงอย่างต่อเนื่องตามบริบทที่เปลี่ยนแปลงไป ในปี พ.ศ. 2540 พ.ศ. 2552 ตามลำดับ (ยศวีร์ สายฟ้า, 2555) และล่าสุดเมื่อ พ.ศ. 2565 ซึ่งคำประกาศจุดยืนดังกล่าวถูกใช้อ้างอิงเป็นแนวปฏิบัติหลักในสถานศึกษาและชั้นเรียนสำหรับเด็กปฐมวัย ตลอดจนถูกใช้เป็นเกณฑ์มาตรฐานสำคัญสำหรับการพัฒนาครูและผู้เกี่ยวข้องกับการพัฒนาเด็กปฐมวัยอีกด้วย (NAEYC, 2022)

แนวการปฏิบัติที่เหมาะสมตามพัฒนาการเป็นหลักการที่ครูและผู้เกี่ยวข้องกับการพัฒนาเด็กปฐมวัยใช้ในการตัดสินใจ วางแผน และลงมือปฏิบัติการในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ (learning experiences) ที่จะสามารถส่งเสริมพัฒนาการการเรียนรู้เต็มตามศักยภาพของเด็กปฐมวัยเป็นรายบุคคล จะเห็นได้ว่าแนวปฏิบัติที่เหมาะสมตามพัฒนาการนี้เป็นหลักอ้างอิงสำหรับครูและผู้เกี่ยวข้องกับการพัฒนาเด็กปฐมวัย แต่ในความเป็นจริงแล้ว แนวปฏิบัติดังกล่าวเป็นเพียงกรอบกว้าง ๆ ที่ช่วยให้ครูและผู้เกี่ยวข้องกับการพัฒนาเด็กปฐมวัยตัดสินใจเลือกวิธีการปฏิบัติที่เหมาะสมกับเด็กปฐมวัยมากที่สุด เพราะแม้ว่าหลักการที่ปรากฏเป็นแนวการปฏิบัติที่เหมาะสมตามพัฒนาการนั้น มาจากการอ้างอิงข้อค้นพบจากการวิจัยเป็นหลัก แต่ในทางปฏิบัติแล้ว การนำแนวการปฏิบัติที่เหมาะสมตามพัฒนาการไปใช้สู่การปฏิบัตินั้นจำเป็นต้องมีความยืดหยุ่นเพื่อเอื้อต่อการส่งเสริมพัฒนาการการเรียนรู้สำหรับเด็กเป็นรายบุคคล ให้ได้มากที่สุด แนวการปฏิบัติที่เหมาะสมตามพัฒนาการจึงไม่ใช่ตำราเล่มใหญ่ที่แสดงแผนแม่บทสำหรับครูและผู้เกี่ยวข้องกับการพัฒนาเด็กปฐมวัย

แนวการปฏิบัติที่เหมาะสมตามพัฒนาการเป็นหลักคิดที่เป็นหลักการนำไปสู่ การปฏิบัติที่อาจมีความแตกต่างกันแต่จำเป็นต้องมีจุดมุ่งหมายเดียวกัน นั่นคือ การส่งเสริมพัฒนาการและการเรียนรู้ให้กับเด็กปฐมวัยเป็นรายบุคคลได้มากที่สุด ด้วยเหตุนี้เอง การนำแนวปฏิบัติที่เหมาะสมตามพัฒนาการไปใช้จำเป็นต้อง อาศัยการมีความรู้สำคัญ 3 ประการ คือ

(1) ความรู้ฐานสามัญทั่วไป (commonality knowledge) หมายถึง ความรู้ความเข้าใจในกลไกของ พัฒนาการการเรียนรู้ของเด็กปฐมวัยด้านต่าง ๆ ซึ่งต้อง เชื่อมโยงสัมพันธ์กับบริบทแวดล้อมทางสังคม วัฒนธรรม ภาษา และภูมิหลังของเด็กปฐมวัยในกลุ่มที่อยู่ในความดูแล

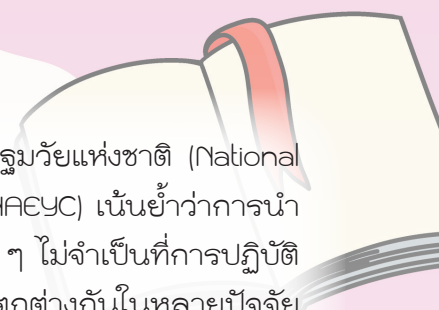
(2) ความรู้เกี่ยวกับความเป็นปัจเจกบุคคล (individuality knowledge) หมายถึง ความรู้ความเข้าใจ เกี่ยวกับความแตกต่างเฉพาะบุคคลของเด็กคนนั้น ๆ ทั้งในแง่ของการเจริญเติบโตและการเปลี่ยนแปลงของ พัฒนาการด้านต่าง ๆ คุณลักษณะนิสัย ประสบการณ์ ภูมิหลังที่ได้ รวมถึงบริบทครอบครัวและชุมชนแวดล้อม ของเด็กแต่ละคน

(3) ความรู้เกี่ยวกับบริบทแวดล้อม (context knowledge) หมายถึง ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับบริบท ทางสังคมและวัฒนธรรมของเด็ก ครอบครัว ครู และ ผู้เกี่ยวข้องกับการดูแลเด็กตลอดจนบริบทแวดล้อมที่อาจมีผลกระทบ ต่อการเจริญเติบโตและการเรียนรู้ของเด็กแต่ละคน

เมื่อพิจารณาความรู้สำคัญทั้ง 3 ประการนี้ร่วมกัน ครูและผู้เกี่ยวข้องกับการพัฒนาเด็กปฐมวัยจะสามารถตัดสินใจและปรับการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ให้เหมาะสมกับเด็กแต่ละคนได้อย่างแท้จริง อีกทั้งมีความเป็นไปได้ที่การจัดประสบการณ์การเรียนรู้ที่เกิดขึ้นนั้นจะเน้นความสำคัญของการเล่นในการเรียนรู้ เนื่องจากแนวการปฏิบัติที่เหมาะสมตามพัฒนาการเน้นย้ำว่าการเล่นคือวิธีการเรียนรู้ที่ทรงพลังสำหรับเด็กทุกคนตั้งแต่แรกเกิดจนถึง 8 ปี การเล่นอย่างมีความสุขจะช่วยส่งเสริมพัฒนาการการเรียนรู้ของเด็กในหลายประการ อาทิ การควบคุมตนเอง ทักษะภาษา ความสามารถทางสติปัญญา และทักษะสังคมของเด็ก พร้อมทั้งช่วยให้เด็กได้เรียนรู้เนื้อหาสาระต่าง ๆ อย่างเป็นธรรมชาติผ่านกิจกรรมที่สนใจ เด็กที่ได้ทำกิจกรรมการเล่นอย่างเพียงพอจะพัฒนาทักษะพื้นฐานหลายด้าน เช่น ความจำเพื่อการใช้งาน การยับยั้งชั่งใจ ปฏิสัมพันธ์ทางภาษา และทักษะในการร่วมมือกับผู้อื่น (NAEYC, 2022) ความรู้สำคัญทั้ง 3 ประการนี้เป็นปัจจัยที่สำคัญในการปฏิบัติ ซึ่งครูและผู้เกี่ยวข้องกับการพัฒนาเด็กปฐมวัยทุกคนจำเป็นต้องมีความรู้ความเข้าใจ อาจกล่าวได้ว่าการพิจารณาว่าการปฏิบัติใด ๆ ของครูและผู้เกี่ยวข้องกับการพัฒนาเด็กปฐมวัยจะถือว่าเป็นแนวปฏิบัติที่เหมาะสมตามพัฒนาการหรือไม่นั้น ควรพิจารณาว่าการปฏิบัตินั้นสะท้อนถึงความรู้สำคัญทั้ง 3 ประการข้างต้นหรือไม่

อย่างไรก็ตาม สมาคมเพื่อการศึกษาสำหรับเด็กปฐมวัยแห่งชาติ (National Association for the Education of Young Children: NAEYC) เน้นย้ำว่าการนำแนวปฏิบัติที่เหมาะสมตามพัฒนาการไปใช้ในบริบทต่าง ๆ ไม่จำเป็นที่การปฏิบัติต้องเหมือนกัน เพราะบริบทแต่ละบริบทอาจมีความแตกต่างกันในหลายปัจจัย โดยเฉพาะอย่างยิ่งเด็กปฐมวัยและภูมิหลังด้านต่าง ๆ ของเด็กปฐมวัยด้วยเหตุนี้ จึงมีการนำเสนอหลักการสำคัญ 9 ประการ ที่เป็นหลักคิดสู่การตัดสินใจเลือกวิธีการปฏิบัติใด ๆ ของครูและผู้เกี่ยวข้องกับการพัฒนาเด็กปฐมวัย เพื่อให้การปฏิบัตินั้นมีความเหมาะสมตามพัฒนาการมากที่สุด ซึ่งหลักการสำคัญทั้ง 9 ประการนั้น (NAEYC, 2022) มีดังต่อไปนี้

1. พัฒนาการการเรียนรู้เป็นกระบวนการที่เกิดขึ้นอย่างต่อเนื่องและสะท้อนถึงการเชื่อมโยงกันระหว่างลักษณะทางชีวภาพ (biological characteristics) ของเด็กกับสิ่งแวดล้อมรอบตัวที่มีผลต่อทิศทางหรือรูปแบบการเจริญเติบโตของเด็ก

2. พัฒนาการการเรียนรู้ทุกด้าน อันประกอบด้วย ด้านร่างกาย ด้านสติปัญญา ด้านสังคมและอารมณ์ และด้านภาษา (รวมการเรียนรู้ภาษาที่สองและภาษาอื่น ๆ) และวิธีการในการเรียนรู้ มีความสำคัญอย่างยิ่งเนื่องจากทั้งพัฒนาการการเรียนรู้และวิธีการเรียนรู้ต่างทำหน้าที่ส่งเสริมซึ่งกันและกัน

3. การเล่นส่งเสริมการเรียนรู้ที่มีความหมายและสามารถพัฒนาความสามารถในการกำกับตนเอง และสมรรถนะที่เกี่ยวข้องกับภาษา สติปัญญา และทักษะทางสังคม ตลอดจนความรู้ในศาสตร์ต่าง ๆ การเล่นจึงมีความจำเป็นสำหรับเด็กปฐมวัยตั้งแต่แรกเกิดจนถึงอายุ 8 ปี

4. แม้ว่าการเจริญเติบโตของพัฒนาการการเรียนรู้ในภาพรวมจะมีลำดับขั้นที่ชัดเจนและสามารถอธิบายได้ แต่การเจริญเติบโตของพัฒนาการการเรียนรู้ของเด็กแต่ละคนยังคงมีความแตกต่างกัน ทั้งนี้ เป็นผลมาจากความแตกต่างทางบริบททางวัฒนธรรมและประสบการณ์ของแต่ละบุคคล ดังนั้นความแตกต่างระหว่างบุคคลกับการเจริญเติบโตของพัฒนาการการเรียนรู้จึงเป็นข้อควรพิจารณาอยู่เสมอ

5. เด็กคือผู้เรียนรู้เชิงรุก (active learner) ตั้งแต่เกิด โดยเด็กจะมีความสามารถในการใช้และจัดระบบข้อมูลต่าง ๆ ที่เผชิญหรือได้รับ เพื่อสร้างการเรียนรู้ที่มีความหมายผ่านการมีปฏิสัมพันธ์กับสิ่งแวดล้อมรอบตัวเชื่อมโยงกับประสบการณ์ต่าง ๆ ของตนเอง

6. แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ในการเรียนรู้ของเด็กจะเพิ่มขึ้นเมื่อสภาพแวดล้อมรอบตัวเอื้อต่อการเรียนรู้ ทำให้เด็กรู้สึกว่าเป็นส่วนหนึ่ง มีความเป็นเจ้าของ และเป็นตัวแทนสมาชิกของบริบทนั้น ๆ การจัดหลักสูตรและวิธีการสอนจึงช่วยสร้างสภาพแวดล้อมให้เด็กแต่ละคนเกิดความรู้สึกเช่นนั้นได้ด้วยการเชื่อมโยงประสบการณ์ต่าง ๆ

ที่เด็กได้รับจากที่โรงเรียนให้เชื่อมโยงกับบริบทที่บ้านและชุมชนรอบตัวเด็ก

7. เด็กเรียนรู้ผ่านการบูรณาการที่หลากหลายจากเนื้อหาในศาสตร์ต่าง ๆ เนื่องจากความรู้พื้นฐานขั้นต้นในศาสตร์ต่าง ๆ สามารถถูกสั่งสมตั้งแต่ปฐมวัย แต่นักการศึกษาจำเป็นต้องมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับสาระสำคัญของเนื้อหาความรู้ในศาสตร์นั้น ๆ เช่นเดียวกันกับความรู้ในวิธีการสอน (pedagogical knowledge) เกี่ยวกับการสอนเนื้อหาสาระในศาสตร์ต่าง ๆ ด้วยวิธีการที่เหมาะสม

8. พัฒนาการและการเรียนรู้จะก้าวหน้าขึ้นเมื่อเด็กถูกกระตุ้นให้เกิดความรู้สึกท้าทายในระดับที่ตนเองมั่นใจว่าจะสามารถบรรลุได้ ดังนั้นการกำหนดเป้าหมายต่าง ๆ ในการเรียนรู้ที่สูงกว่าระดับความสามารถในปัจจุบันของเด็กเพียงเล็กน้อย ย่อมเปิดโอกาสให้เด็กเรียนรู้และได้รับการพัฒนาทักษะต่าง ๆ ได้มากยิ่งขึ้น

9. การใช้เทคโนโลยีและสื่อที่เหมาะสมและมุ่งให้เกิดประโยชน์ต่อการเรียนรู้ของเด็กโดยตรงนับเป็นเครื่องมือการเรียนรู้ที่มีคุณค่ามาก โดยเฉพาะอย่างยิ่งในการส่งเสริมพัฒนาการและการเรียนรู้ของเด็ก

ในเอกสารคำประกาศจุดยืนของสมาคมเพื่อการศึกษาสำหรับเด็กปฐมวัยแห่งชาติ (National Association for the Education of Young Children: NAEYC) ได้กำหนดกรอบโครงสร้างของแนวทางสำหรับการปฏิบัติที่เหมาะสมตามพัฒนาการไว้ 5 ด้าน ได้แก่ (1) การสร้างชุมชนที่ใส่ใจและเสมอภาคของผู้เรียน (2) การสร้างความร่วมมือแบบสองทางกับครอบครัวและส่งเสริมความสัมพันธ์กับชุมชน (3) การสังเกต การบันทึก และการประเมินพัฒนาการและการเรียนรู้ของเด็ก (4) การสอนเพื่อส่งเสริมพัฒนาการการเรียนรู้ของ

เด็กแต่ละคน และ (5) การวางแผนและการจัดทำหลักสูตรที่น่าสนใจเพื่อ
บรรจุเป้าหมายอย่างมีความหมาย โดยจะยกตัวอย่างการปฏิบัติที่เหมาะสม
ตามพัฒนาการ (Developmentally Appropriate Practices) และแนวปฏิบัติ
ที่ควรหลีกเลี่ยง (Practices to Avoid)

หลักคิดสำคัญดังกล่าวของแนวการปฏิบัติที่เหมาะสมตามพัฒนาการ
เป็นที่ยอมรับในบริบทสากล ด้วยเหตุนี้เอง จึงมีการนำแนวการปฏิบัติที่เหมาะสม
ตามพัฒนาการไปประยุกต์ในบริบทต่างประเทศ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง
ประเทศในแถบทวีปเอเชียที่ต่างนำหลักแนวการปฏิบัติที่เหมาะสมตาม
พัฒนาการ (Developmentally Appropriate Practice: DAP) มาปรับใช้ในกรอบ
หลักสูตรปฐมวัยแห่งชาติของประเทศ
โดยยึดหลักการเรียนรู้ผ่านการเล่น (child-
initiated, play-based) การพัฒนาแบบ
องค์รวม และการมีส่วนร่วมของครอบครัว-
ชุมชนในการพัฒนาเด็กปฐมวัยร่วมกัน
สะท้อนให้เห็นว่าแนวการปฏิบัติที่เหมาะสม
ตามพัฒนาการเข้ามามีส่วนสำคัญ
ในการจัดการศึกษาปฐมวัยของประเทศต่าง ๆ ที่มุ่งสร้างประสบการณ์เรียนรู้
ที่ยึดเด็กเป็นศูนย์กลาง ปรับให้สอดคล้องกับบริบทวัฒนธรรมและภาษาท้องถิ่น
และใช้การประเมินตามสภาพจริง เพื่อตอบสนองความต้องการของเด็กและ
ยกระดับคุณภาพการศึกษาปฐมวัยอย่างแท้จริง

ดังนั้นในบริบทของประเทศไทยจึงสมควรนำแนวการปฏิบัติที่เหมาะสม
ตามพัฒนาการมาปรับใช้ในการจัดการศึกษาปฐมวัยและประถมศึกษา
ตอนต้นด้วย อย่างไรก็ตาม การนำแนวการปฏิบัติที่เหมาะสมตามพัฒนาการของ
สมาคมเพื่อการศึกษาสำหรับเด็กปฐมวัยแห่งชาติ (National Association for
the Education of Young Children: NAEYC) มาปรับใช้ในบริบทประเทศไทย
เพื่อให้ครู พ่อแม่ ผู้ปกครอง ตลอดจนผู้ดูแลเด็กมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับ
แนวการปฏิบัติที่เหมาะสมตามพัฒนาการของเด็กปฐมวัย (Developmentally
Appropriate Practice: DAP) นั้น จำเป็นต้องมีการศึกษาวิจัยข้อมูลเบื้องต้น
เพื่อให้เกิดความมั่นใจว่าแนวปฏิบัติที่เหมาะสมตามพัฒนาการดังกล่าว

สามารถนำมาใช้อ้างอิงได้อย่างเหมาะสมในบริบทประเทศไทยได้จริง ทั้งนี้เพื่อให้ผลท้ายที่สุดแล้วก่อให้เกิดการดูแลและพัฒนาเด็กปฐมวัยไทยได้อย่างถูกต้องและเหมาะสมตามวัยและศักยภาพของเด็กแต่ละบุคคล ด้วยความสำคัญดังกล่าว จึงจำเป็นต้องศึกษาแนวการปฏิบัติที่เหมาะสมตามพัฒนาการของเด็กปฐมวัยในบริบทของประเทศไทย เพื่อให้มีการดำเนินการในเรื่องนี้ อย่างชัดเจนและเป็นรูปธรรม สำหรับให้ครู พ่อแม่ ผู้ปกครอง และผู้ดูแลเด็กปฐมวัยสามารถนำไปใช้เป็นแนวทางในการดูแล พัฒนา และจัดประสบการณ์การเรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัยได้อย่างมีประสิทธิภาพ เพื่อให้เด็กปฐมวัย มีพัฒนาการสมวัยรอบด้าน สามารถเติบโตไปเป็นพลเมืองที่มีคุณภาพของประเทศไทยต่อไปในอนาคต

กรอบแนวการปฏิบัติที่เหมาะสมตามพัฒนาการ ของเด็กปฐมวัยในบริบทประเทศไทย

บริบทประเทศสหรัฐอเมริกา

หลักการสำหรับ
แนวการปฏิบัติที่เหมาะสม
ตามพัฒนาการ

กรอบแนวทางการปฏิบัติที่เหมาะสม
ตามพัฒนาการ
(NAEYC, 2022)

- (1.) การสร้างชุมชนที่ใส่ใจและ
เสมอภาคของผู้เรียน
- (2.) การสร้างความร่วมมือแบบ
สองทางกับครอบครัวและส่งเสริม
ความสัมพันธ์กับชุมชน
- (3.) การสังเกต การบันทึก และ
การประเมินพัฒนาการและการเรียนรู้
ของเด็ก
- (4.) การสอนเพื่อส่งเสริมพัฒนาการ
การเรียนรู้ของเด็กแต่ละคน
- (5.) การวางแผนและการจัดทำ
หลักสูตรที่น่าสนใจเพื่อบรรลุเป้าหมาย
อย่างมีความหมาย

บริบทประเทศไทย

หลักการสำหรับ
แนวการปฏิบัติที่เหมาะสม
ตามพัฒนาการ

กรอบแนวทางการปฏิบัติที่เหมาะสม
ตามพัฒนาการ
(สำหรับบริบทประเทศไทย)

- (1.) การสร้างชุมชนแวดล้อมที่
ให้ความสำคัญเพื่อการปฏิบัติต่อเด็กและ
ครอบครัวด้วยความเสมอภาค
- (2.) การส่งเสริมสัมพันธภาพที่ดี
ระหว่างครูและครอบครัวของเด็ก
- (3.) การประเมินพัฒนาการและ
การเรียนรู้ด้วยการสังเกตและการทำ
สารนิทัศน์
- (4.) การสอนที่เสริมสร้างพัฒนาการ
การเรียนรู้ของเด็กเป็นรายบุคคล
- (5.) การออกแบบหลักสูตรเพื่อให้
เด็กเกิดการเรียนรู้ที่มีความหมาย

ข้อเสนอเชิงนโยบายเพื่อขับเคลื่อนแนวการปฏิบัติที่เหมาะสม
ตามพัฒนาการของเด็กปฐมวัยในบริบทประเทศไทย

การศึกษาแนวการปฏิบัติที่เหมาะสมตาม พัฒนาการของเด็กปฐมวัยในบริบทประเทศไทย

เนื่องจากบริบทการศึกษาสำหรับเด็กปฐมวัยในประเทศไทยนั้นสามารถแบ่งเป็น 2 ระดับ ได้แก่ ระดับอนุบาล และระดับประถมศึกษาตอนต้น ดังนั้นการสังเคราะห์ตัวแปรที่ศึกษา ทั้ง (1) หลักการและกรอบแนวการปฏิบัติที่เหมาะสมตามพัฒนาการของเด็กปฐมวัยในบริบทประเทศไทย และ (2) ข้อเสนอเชิงนโยบายเพื่อขับเคลื่อนแนวการปฏิบัติที่เหมาะสมตามพัฒนาการของเด็กปฐมวัยในบริบทประเทศไทยนั้น จึงเป็นการสังเคราะห์เนื้อหาแนวการปฏิบัติที่เหมาะสมตามพัฒนาการ โดยแบ่งออกเป็น 3 ช่วง คือ

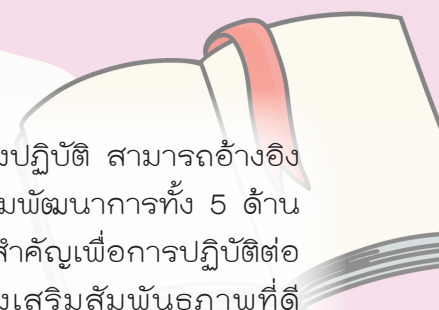
(1) แนวการปฏิบัติที่เหมาะสมตามพัฒนาการสำหรับเด็กอนุบาล (อายุ 3 - 4 ปี)

(2) แนวการปฏิบัติที่เหมาะสมตามพัฒนาการสำหรับเด็กอนุบาล (อายุ 5 - 6 ปี)

(3) แนวการปฏิบัติที่เหมาะสมตามพัฒนาการสำหรับเด็กประถมศึกษาตอนต้น (อายุ 7 - 8 ปี)

ทั้งนี้ เพื่อให้มีความสอดคล้องกับธรรมชาติการเรียนรู้ของเด็กปฐมวัย ตลอดจนระบบการจัดการศึกษาในประเทศไทยได้มากที่สุด

กรอบแนวทางการปฏิบัติที่เหมาะสมตามพัฒนาการนั้นส่วนใหญ่มุ่งเน้นการปฏิบัติที่ตอบสนองตามความแตกต่างหลากหลาย (diversity) ที่ปรากฏจากเด็กแต่ละบุคคล ซึ่งความแตกต่างหลากหลายนี้ในบริบทของประเทศไทยจะครอบคลุมในมิติต่าง ๆ ดังต่อไปนี้ (1) ความแตกต่างระหว่างบุคคลตามพัฒนาการ อาทิ ความสามารถที่โดดเด่นหรือความสามารถที่ต้องการการส่งเสริมของพัฒนาการแต่ละด้าน ข้อมูลด้านสุขภาพหรือความต้องการพิเศษของเด็ก (2) ความแตกต่างระหว่างบุคคลด้านการเรียนรู้ อาทิ ความถนัด ความสนใจ ความชอบในการทำกิจกรรมหรือการเรียนรู้สิ่งต่าง ๆ และ (3) ความแตกต่างระหว่างบุคคลด้านสังคมและวัฒนธรรม อาทิ ภาษาแม่หรือภาษาถิ่น (ภาษาที่เด็กใช้สื่อสารในครอบครัว) เชื้อชาติ ศาสนา ความเชื่อ ในท้องถิ่นหรือชุมชน และรูปแบบวิถีชีวิต

ในการนำหลักการสำคัญ 9 ประการไปใช้ในทางปฏิบัติ สามารถอ้างอิงตามกรอบโครงสร้างของแนวการปฏิบัติที่เหมาะสมตามพัฒนาการทั้ง 5 ด้าน ประกอบด้วย (1) การสร้างชุมชนแวดล้อมที่ให้ความสำคัญเพื่อการปฏิบัติต่อเด็กและครอบครัวด้วยความเสมอภาค (2) การส่งเสริมสัมพันธภาพที่ดีระหว่างครูและครอบครัวของเด็ก (3) การประเมินพัฒนาการและการเรียนรู้ด้วยการสังเกตและการทำสารนิทัศน์ (4) การสอนที่เสริมสร้างพัฒนาการการเรียนรู้ของเด็กเป็นรายบุคคล และ (5) การออกแบบหลักสูตรเพื่อให้เด็กเกิดการเรียนรู้ที่มีความหมาย โดยกรอบโครงสร้างของแนวการปฏิบัติที่เหมาะสมตามพัฒนาการได้ยกตัวอย่างการปฏิบัติที่เหมาะสมตามพัฒนาการและแนวปฏิบัติที่ควรปฏิบัติด้วยความระมัดระวัง แบ่งกลุ่มของแนวการปฏิบัติตามช่วงวัยของเด็ก 3 ช่วง ประกอบด้วย (1) เด็กอนุบาล (อายุ 3 – 4 ปี) (2) เด็กอนุบาล (อายุ 5 – 6 ปี) และ (3) เด็กประถมศึกษา (อายุ 7 – 8 ปี) ทั้งนี้แนวการปฏิบัติที่เหมาะสมตามพัฒนาการที่นำเสนอทั้ง 5 ด้านนั้น เป็นเพียงกรอบสำหรับการปฏิบัติ ครูหรือผู้เกี่ยวข้องกับการพัฒนาเด็กอาจนำแนวการปฏิบัติที่เหมาะสมตามพัฒนาการไปใช้ในบริบทต่าง ๆ บนพื้นฐานของการยืดหยุ่น ไม่จำเป็นต้องปฏิบัติตามตัวอย่างการปฏิบัติเหมือนกันในทุกบริบท แต่ให้ใช้ดุลยพินิจพิจารณาความเหมาะสมตามบริบทของตนเองเป็นการเฉพาะ โดยให้การปฏิบัตินั้นอยู่บนพื้นฐานของการใช้ความรู้สำคัญ 3 ประการ และสอดคล้องกับหลักการสำคัญทั้ง 9 ประการ

โดยแนวคิดที่เป็นจุดเน้นของแนวการปฏิบัติที่เหมาะสมตามพัฒนาการนั้น มุ่งเน้นไปที่การพัฒนาเด็กในทุกมิติของพัฒนาการการเรียนรู้ โดยเน้นการสร้างสภาพแวดล้อมทางบวกที่สนับสนุนการเรียนรู้ที่มีความเสมอภาคและเท่าเทียมสำหรับเด็กทุกคน การส่งเสริมความสัมพันธ์ที่ดีกับครอบครัวและชุมชน การประเมินพัฒนาการของเด็กแต่ละคนอย่างครบถ้วนและเป็นระบบ การออกแบบการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับเด็กเป็นรายบุคคล และการจัดโครงสร้างหลักสูตรสถานศึกษาที่ยืดหยุ่นและตอบสนองความสามารถและความสนใจของเด็กในแต่ละช่วงวัยและตอบสนองความแตกต่างของเด็กเป็นรายบุคคล โดยแนวการปฏิบัติที่เหมาะสมตามพัฒนาการของเด็กปฐมวัยในบริบทประเทศไทยแบ่งเป็น 5 ด้าน ดังต่อไปนี้

ด้านที่ 1: การสร้างชุมชนแวดล้อมที่ให้ความสำคัญเพื่อการปฏิบัติ ต่อเด็กและครอบครัวด้วยความเสมอภาค

แนวคิด

การสร้างชุมชนแวดล้อมที่ให้ความสำคัญเพื่อการปฏิบัติต่อเด็กและครอบครัวด้วยความเสมอภาค มีแนวคิดหลักที่ส่งเสริมการจัดสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ที่เสมอภาคและสร้างความเคารพต่อความแตกต่างหลากหลาย มุ่งเน้นการสร้างความสัมพันธ์ที่ดีและส่งเสริมการปฏิสัมพันธ์เชิงบวกทั้งในและนอกชั้นเรียน การยอมรับและเคารพเด็กในทุกด้าน การจัดสภาพแวดล้อมที่เหมาะสมกับการเรียนรู้และพัฒนาการทางอารมณ์และสังคม รวมถึงการมีปฏิสัมพันธ์กับเด็กและครอบครัวที่สะท้อนการเคารพและให้เกิดประโยชน์หลังที่ต่างกกันของเด็กและครอบครัวทุกคน ประกอบด้วยกรอบแนวการปฏิบัติด้านย่อย 5 ด้าน ได้แก่ (1) การยอมรับและให้เกิดเกียรติเด็กแต่ละคน (2) การส่งเสริมปฏิสัมพันธ์เชิงบวก (3) การส่งเสริมให้เด็กเป็นสมาชิกที่ดีในชุมชนแวดล้อม (4) การจัดสภาพแวดล้อมทางกายภาพและกิจวัตรประจำวัน และ (5) การจัดสภาพแวดล้อมเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ทางสังคมและอารมณ์

การปฏิบัติสำหรับเด็กอนุบาล (อายุ 3 – 4 ปี)

แนวปฏิบัติที่เหมาะสมกับพัฒนาการ

แนวปฏิบัติที่ควรปฏิบัติด้วยความระมัดระวัง

1. การยอมรับและให้เกียรติเด็กแต่ละคน

1.1. การจัดห้องเรียนที่แสดงถึงความน่าสนใจของตัวตนเด็กแต่ละคน โดยเฉพาะการนำเสนอข้อมูล ภาพถ่าย หรือคำพูดที่สะท้อนตัวตนของเด็กและครอบครัวที่หลากหลาย ทั้งภาษา ศาสนา หรือวัฒนธรรม

1.2. การใช้ข้อมูลที่มีอยู่เกี่ยวกับความแตกต่างหลากหลายของเด็กในการเปิดโอกาสให้เด็กมีปฏิสัมพันธ์กับครูและกับเพื่อนในชั้นเรียนอย่างเท่าเทียม โดยเฉพาะอย่างยิ่งการทำกิจกรรมการเล่นที่ต้องเปิดโอกาสให้เด็กได้เล่นหรือทำกิจกรรมร่วมกับครูและเพื่อนทุกคนในชั้นเรียนอย่างทั่วถึง

1.3. การพูดคุยกับเด็กทั้งชั้นเรียนเกี่ยวกับคำศัพท์ในภาษาถิ่นหรือวิถีการปฏิบัติตามหลักศาสนาและความเชื่อของเด็กแต่ละคนโดยไม่ตัดสินว่าการปฏิบัติเหล่านั้นถูกหรือผิด เหมาะสมหรือไม่เหมาะสม โดยทำให้เด็กคนอื่นในชั้นเรียนเรียนรู้และรับรู้ว่าการปฏิบัติตนของเพื่อนในชั้นเรียนที่อาจมีความแตกต่างไปจากของตนเองนั้นเป็นเรื่องปกติทั่วไป

1.1. การจัดห้องเรียนที่แสดงถึงการให้ความสนใจในด้านเชื้อชาติ ภาษา ศาสนา หรือความเชื่อของเด็กเฉพาะกลุ่ม (ส่วนมากมักจะเป็นเด็กกลุ่มใหญ่ในชั้นเรียน)

1.2. การเปิดโอกาสให้เด็กได้ทำกิจกรรมการเล่นหรือมีปฏิสัมพันธ์กับครูและเพื่อนในชั้นเรียน ทั้งในรูปแบบที่มีการจัดกลุ่มโดยให้เด็กที่มีความคล้ายคลึงกันอยู่กลุ่มเดียวกัน หรือการจัดกลุ่มไว้ให้เด็กและให้เด็กอยู่กลุ่มเดิมตลอดไป

1.3. การหลีกเลี่ยงในการพูดคุยกับเด็กทั้งชั้นเรียนเกี่ยวกับคำศัพท์ในภาษาถิ่นหรือวิถีการปฏิบัติตามหลักศาสนาและความเชื่อของเด็กบางคน โดยเชื่อว่าการพูดคุยกับเด็กในประเด็นเหล่านี้เป็นเรื่องเปราะบางและอาจทำให้เกิดประเด็นปัญหาการกลั่นแกล้งรังแก (bullying) ตามมา

2. การส่งเสริมปฏิสัมพันธ์เชิงบวก

2.1. การสื่อสารพูดคุยกับเด็กแต่ละคนแบบตัวต่อตัวด้วยน้ำเสียงท่าทาง และภาษาที่นุ่มนวล เพื่อให้เด็กสามารถเข้าใจสิ่งที่ครูสื่อสารพูดคุยและรับรู้ได้ว่าตนเองได้รับการใส่ใจจากครู

2.2. การให้เด็กทุกคนมีโอกาสพูดสื่อสารหรือแสดงออกถึงความต้องการของตนเอง โดยสังเกตพฤติกรรมของเด็กโดยไม่แทรกแซง หรืออนุญาตให้เด็กพูดหรือตั้งคำถามให้จบ ก่อนที่ครูจะตอบคำถามหรือตอบสนองความต้องการเด็ก

2.3. การเปิดโอกาสให้เด็กมีเวลาทำกิจกรรมการเล่นหรือมีปฏิสัมพันธ์ทางสังคมกับเพื่อนในชั้นเรียนทุกคนมากพอ โดยไม่มีครูหรือผู้ใหญ่แทรกแซง เพื่อให้เด็กจะได้รู้จักและเริ่มเข้าใจเพื่อนของตนเองแต่ละคน

2.4. การสอนให้เด็กทุกคนในชั้นเรียนเข้าใจว่าการใช้คำพูดทำร้ายจิตใจหรือปฏิบัติต่อผู้อื่นด้วยความรุนแรงโดยเฉพาะอย่างยิ่งกับผู้อื่นที่มีความแตกต่างไปจากตนเองนั้นเป็นพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสมและปฏิบัติไม่ได้

2.1. การสื่อสารพูดคุยกับเด็กเป็นกลุ่มใหญ่ด้วยน้ำเสียง ท่าทาง และภาษาที่นุ่มนวล โดยเน้นการสื่อสารกับเด็กทั้งชั้นเรียนที่ชัดเจนและเข้าใจได้ง่าย เพื่อที่การพูดคุยหรือการตั้งคำถามจากเด็กเป็นรายบุคคล

2.2. การสร้างกฎหรือข้อตกลงร่วมกับเด็กให้เด็กสามารถสื่อสารหรือแสดงออกถึงความต้องการของตนเองได้ แต่เด็กต้องเรียนรู้ที่จะรอคอยและได้รับอนุญาตจากครูให้พูดสื่อสารหรือแสดงความต้องการของตนเองก่อน

2.3. การเปิดโอกาสให้เด็กได้ทำกิจกรรมการเล่นอย่างเต็มที่กับเพื่อนที่คุ้นเคยหรือเพื่อนกลุ่มเดิม หรือครูเข้ามา มีบทบาทแทรกแซงในการเล่นจนเด็กลดทอนความเป็นตัวของตัวเองลงไปในขณะทำกิจกรรมการเล่น

2.4. การเพิกเฉยต่อการปฏิบัติที่ทำร้ายจิตใจเด็กคนใดคนหนึ่งหรือในแง่ของการใช้คำพูดหรือการปฏิบัติด้วยความรุนแรง โดยอาจตักเตือนเด็กที่กระทำไม่เหมาะสม แต่ไม่อธิบายเหตุผลหรือสร้างความเข้าใจให้กับเด็กที่กระทำไม่เหมาะสมหรือเด็กคนอื่นเข้าใจว่าเหตุใดพฤติกรรมเหล่านี้จึงเป็นสิ่งที่ไม่เหมาะสมและไม่สมควรปฏิบัติ รวมทั้งอาจใช้อคติส่วนตัวในการจัดการปัญหา เช่น ว่ากล่าวตักเตือนเด็กผู้ชายว่าชุกชกโดยที่ยังไม่ได้สอบถามข้อเท็จจริง

3. การส่งเสริมให้เด็กเป็นสมาชิกที่ดีในชุมชนแวดล้อม

3.1. การปฏิบัติตนเป็นต้นแบบที่ดีสำหรับเด็กในการแสดงออกถึงการมีทัศนคติที่ดีต่อผู้อื่น ทั้งการแสดงท่าทางและการใช้คำพูดในการสื่อสารกับผู้อื่น

3.2. การจัดสภาพแวดล้อมที่ส่งเสริมการมีส่วนร่วมในการทำสิ่งต่าง ๆ ได้ด้วยตนเองอย่างอิสระให้แก่เด็กทุกคน เช่น การจัดวางอุปกรณ์ต่าง ๆ ในจุดที่เด็กสามารถหยิบใช้ได้โดยไม่ต้องร้องขอความช่วยเหลือจากผู้อื่น

3.3. การกำหนดข้อตกลงในชั้นเรียนร่วมกันพร้อมกันทั้งชั้นเรียนโดยทำให้เด็กเข้าใจถึงความสำคัญหรือเหตุผลในการให้กระทำหรือไม่ให้กระทำพฤติกรรมต่าง ๆ

3.4. การสอนและฝึกทักษะการสื่อสารและการควบคุมการแสดงออกทางอารมณ์ของตนเองกับครูและเพื่อนในชั้นเรียน เช่น การฝึกให้รู้จักฟังเพื่อนพูดให้จบหรือการบอกเพื่อนว่าตนเองมีความรู้สึกอย่างไร

3.5. การสอนให้เด็กเรียนรู้และเข้าใจพื้นที่บริเวณต่าง ๆ ในชั้นเรียนว่าพื้นที่ส่วนใดเป็นพื้นที่ส่วนตัวที่ตนเองต้องรับผิดชอบดูแลให้เรียบร้อยและพื้นที่ส่วนใดเป็นพื้นที่ส่วนรวมที่ต้องแบ่งปันการใช้งานพื้นที่ร่วมกันกับครูและเพื่อน รวมถึงการไม่รบกวนในในพื้นที่ส่วนตัวของเพื่อนหากไม่ได้รับอนุญาต

3.6. การใช้น้ำเสียงปกติและท่าทางที่ผ่อนคลายหรืออ่อนโยนเมื่อพูดคุยกับเด็ก ขณะที่กำลังแสดงพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสม เพื่อแก้ไขพฤติกรรมโดยไม่ทำให้เด็กรู้สึกว่าการถูกตำหนิอยู่ แต่เป็นการพูดคุยเพื่อให้เด็กที่มีพฤติกรรมทำทนายมีความเข้าใจที่ต้องถึงเหตุการณ์และผลที่เกิดขึ้นจากการกระทำของตนเอง

3.1. การแสดงพฤติกรรมรุนแรงหรือวิตกกังวลที่มีต่อบุคคลรอบตัวให้เด็กในชั้นเรียนเห็น รวมถึงการพูดจาโต้ตอบขณะสนทนากับผู้อื่น

3.2. การกำหนดให้เด็กในชั้นเรียนต้องร้องขอความช่วยเหลือหรือได้รับอนุญาตจากครูหรือผู้ใหญ่ในชั้นเรียนเพื่อที่จะทำสิ่งใดสิ่งหนึ่งต่อไป

3.3. การกำหนดข้อตกลงในชั้นเรียนเอาไว้ล่วงหน้า แม้ว่าจะเป็นข้อตกลงที่ทำให้ชั้นเรียนมีความเรียบร้อย อีกทั้งยังไม่ได้สื่อสารทำความเข้าใจร่วมกันกับเด็กในชั้นเรียน

3.4. การกำหนดให้ครูหรือผู้ใหญ่ในห้องเรียนเป็นที่พึ่งพาทุกครั้งที่เด็กต้องการสื่อสารหรือแสดงออกทางอารมณ์ เช่น การบอกเด็กว่าหากมีอะไรให้เดินมาบอกครูแล้วครูจะจัดการให้เอง

3.5. การละเลยการจัดการพื้นที่ต่าง ๆ ในชั้นเรียนให้เป็นสัดส่วน โดยเปิดโอกาสให้เด็กทุกคนใช้พื้นที่ต่าง ๆ ในชั้นเรียนได้อย่างเสรีโดยไม่ได้กำหนดข้อตกลงใด ๆ เกี่ยวกับการใช้งานพื้นที่ต่าง ๆ ในชั้นเรียน

3.6. การใช้เสียงจริงจังในการพูดคุยและแสดงท่าทางที่แข็งกร้าวขณะจัดการกับเด็กที่แสดงพฤติกรรมทำทนาย เพื่อให้เด็กยุติการแสดงพฤติกรรมนั้นโดยไม่ได้อธิบายหรือทำให้เด็กเรียนรู้ผลของการกระทำที่ทำทนายนั้น

4. การจัดสภาพแวดล้อมทางกายภาพและกิจกรรมประจำวัน

4.1. การจัดสภาพแวดล้อมที่เปิดโอกาสให้เด็กได้เล่นกลางแจ้งและมีปฏิสัมพันธ์กับธรรมชาติรอบตัวและเพื่อนในชั้นเรียนทุกวัน รวมถึงมีโอกาใช้อวัยวะส่วนต่าง ๆ ของร่างกายตนเองในการเคลื่อนไหวอย่างเสรี

4.2. การอนุญาตให้เด็กมีเวลาพัก่อนจากการทำกิจกรรมต่าง ๆ ตามความแตกต่างหลากหลาย เช่น ขัดจำกัดด้านสุขภาพ หรือการอนุญาตให้เด็กได้ลาหยุดเพื่อไปปฏิบัติศาสนกิจกับครอบครัวในวันสำคัญทางศาสนา

4.3. การใช้ช่วงเวลารับประทานอาหารกลางวันร่วมกันในการมีปฏิสัมพันธ์หรือบทสนทนาร่วมกัน รวมถึงให้เด็กเรียนรู้บทบาทหน้าที่ในการให้บริการผู้อื่น เช่น การตักอาหารให้เพื่อน หรือการช่วยกันจัดหรือเก็บอุปกรณ์บนโต๊ะอาหารร่วมกัน

4.4. การจัดของเล่น สื่อหรืออุปกรณ์เพื่อการเรียนรู้ให้กับเด็กทุกคนเข้าถึงได้อย่างเท่าเทียมและมีอิสระ เช่น การไม่กำหนดว่าตุ๊กตาเป็นของเล่นเฉพาะเด็กผู้หญิงเท่านั้น แต่เป็นของเล่นที่ทุกคนสามารถเล่นได้

4.1. การจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเล่นกลางแจ้งและมีปฏิสัมพันธ์กับธรรมชาติรอบตัวอย่างเต็มที่เพียงลำพัง โดยเปิดโอกาสให้เด็กได้ใช้อวัยวะส่วนต่าง ๆ ของร่างกายเคลื่อนไหวตามโจทย์ที่ครูหรือผู้ใหญ่กำหนดให้

4.2. การจัดช่วงเวลาสำหรับการพักผ่อนภายหลังกิจกรรมให้เป็นไปตามช่วงเวลาที่กำหนดไว้เท่านั้น เช่น เด็กจะพักได้ต้องรอจนกว่าจะถึงเวลา 9:30 น. แล้วเท่านั้น และไม่ให้ความสนใจในวันสำคัญทางศาสนาของเด็ก

4.3. การกำหนดข้อตกลงหรือหน้าที่ของเด็กในระหว่างรับประทานอาหารกลางวันร่วมกันที่ไม่ได้เปิดโอกาสให้เด็กมีปฏิสัมพันธ์ทางสังคมร่วมกัน เช่น การกำหนดระยะเวลาให้เด็กต้องรับประทานอาหารกลางวันให้เรียบร้อยภายในเวลา 20 นาที

4.4. การจัดหรือจำแนกของเล่น สื่อหรืออุปกรณ์เพื่อการเรียนรู้ให้กับนักเรียนกลุ่มต่าง ๆ เช่น พุทบอลมีไว้สำหรับเด็กผู้ชายและตุ๊กตามีไว้สำหรับเด็กผู้หญิงเท่านั้น

5. การจัดสภาพแวดล้อมเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ทางสังคมและอารมณ์

5.1. การสอบถามหรือพูดคุยกับเด็กแต่ละคนเกี่ยวกับสิ่งที่ชอบหรือไม่ชอบ สิ่งที่คุณคิดว่าตนเองทำได้ดีหรือสิ่งที่คุณคิดว่าตนเองยังทำไม่ได้ เพื่อให้เด็กรู้สึกปลอดภัยและรับรู้ว่ามีข้อจำกัดของตนเองมีนั้นเป็นเรื่องปกติ

5.2. การพูดชื่นชมเด็กแต่ละคนในทุก ๆ ครั้งที่ได้มีส่วนร่วมกิจกรรมต่าง ๆ หรือแสดงความพยายามในการทำสิ่งหนึ่งสิ่งใดให้สำเร็จได้ด้วยตนเอง แม้ว่าสิ่งนั้นอาจจะยังไม่สำเร็จก็ตาม

5.3. การจัดกิจกรรมหรือกิจวัตรประจำวันที่สอดคล้องกับเนื้อหาเกี่ยวกับลักษณะเฉพาะกลุ่ม เช่น สตรีมุสลิมสวมผ้าคลุมศีรษะ หรือใช้คำศัพท์ในภาษาถิ่นหรือภาษาที่เด็กคุ้นเคยในบทสนทนาของเล่น สื่อหรืออุปกรณ์การเรียนรู้ เพื่อให้เด็กรู้สึกปลอดภัยที่จะมีปฏิสัมพันธ์ทางสังคมและปฏิบัติกิจกรรมอย่างเต็มที่

5.4. การบอกเล่าเหตุการณ์หรือข่าวสารรอบตัวที่เกี่ยวข้องกับเด็ก สอบถามและให้เด็กได้แบ่งปันความรู้สึกหรือความคิดเห็นของตนเอง โดยครูเป็นต้นแบบในการฟังอย่างตั้งใจและยอมรับความคิดเห็นที่หลากหลาย

5.1. การให้ความสนใจกับเด็กบางคน เช่น เด็กที่มีพฤติกรรมทำหยาบมากกว่าเด็กคนอื่นที่อาจมีพฤติกรรมปกติ เพราะน่าจะลดความเสียหายในการจัดการชั้นเรียนได้ดีมากกว่า

5.2. การให้ความสนใจกับวิธีการที่เด็กลงมือปฏิบัติกิจกรรมน้อยเกินไปโดยไม่สังเกตเห็นถึงความพยายามในการทำสิ่งใดสิ่งหนึ่งให้สำเร็จ หรือให้คุณค่ากับผลงานมากกว่ากระบวนการทำงานของเด็ก

5.3. การจัดกิจกรรมหรือกิจวัตรประจำวันที่ใช้ภาษากลางเป็นภาษาหลักสำหรับทุกคน และเน้นการจัดเตรียมของเล่น สื่อหรืออุปกรณ์การเรียนรู้ในลักษณะทั่วไปที่คิดว่าเด็กส่วนใหญ่จะสามารถใช้งานได้

5.4. การไม่ให้ความสำคัญกับเหตุการณ์หรือประสบการณ์จากบ้านที่เกี่ยวข้องกับเด็ก แต่ใช้การบอกเล่าข่าวหรือเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นด้วยเข้าใจว่าเด็กจำเป็นต้องได้รับทราบ และเป็นการบอกเล่าข่าวสารทางเดียวจากครู

การปฏิบัติสำหรับเด็กอนุบาล (อายุ 5 – 6 ปี)

แนวปฏิบัติที่เหมาะสมกับพัฒนาการ

แนวปฏิบัติที่ควรปฏิบัติด้วยความระมัดระวัง

1. การยอมรับและให้เกียรติเด็กแต่ละคน

1.1. การทำความเข้าใจและสร้างความคุ้นเคยกับเด็กที่มีความแตกต่างหลากหลายในชั้นเรียนด้วยวิธีการต่าง ๆ เช่น การพูดคุยกับเด็กและครอบครัวของเด็กในช่วงเวลาต่าง ๆ กัน ทั้งทางการและไม่ทางการ หรือการให้เด็กแต่ละคนได้บอกเล่าเรื่องราวที่บ้านของตนเองให้กับเพื่อนในชั้นเรียน โดยฝึกให้เพื่อนในชั้นเรียนฟังอย่างตั้งใจ ไม่ตัดสินความถูกต้องเหมาะสมแต่สามารถตั้งคำถามเพื่อนำไปสู่การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ได้

1.2. การยอมรับความแตกต่างหลากหลายของเด็กในชั้นเรียน รวมถึงจุดเด่นของเด็กแต่ละคน ทั้งในแง่ของภาษาหรือทักษะต่าง ๆ โดยนำจุดเด่นเหล่านั้นไปใช้ในการเลือกการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ เพื่อให้เด็กแต่ละคนได้มีโอกาสใช้จุดเด่นของตัวเองในการเรียนรู้

1.3. การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ในชั้นเรียนที่เชื่อมโยงกับภูมิหลังหรือประสบการณ์จากที่บ้านของเด็ก เช่น การนับจำนวนใบไม้จากที่บ้านของเด็กแต่ละคน การสำรวจอาหารจานโปรดของเด็กที่บ้าน หรือการเชิญเด็กและผู้ปกครองมาบอกเล่าเรื่องราวของประเพณีหรือวัฒนธรรมเฉพาะให้กับเด็กคนอื่น ๆ ในชั้นเรียน

1.1. การละเลยหรือไม่ได้ให้ความสนใจกับความแตกต่างหลากหลายของเด็กที่ปรากฏในชั้นเรียน แต่พยายามให้เด็กทุกคนทำความเข้าใจกับสิ่งที่คนส่วนใหญ่เป็น เพราะเด็กทุกคนต้องปรับตัวให้เข้ากับบริบทแวดล้อม อีกทั้งการให้ความสำคัญกับความแตกต่างหลากหลายของเด็กแต่ละคนอาจปฏิบัติยาก เพราะเด็กในชั้นเรียนอาจมีจำนวนมากเกินไป จึงไม่สามารถที่จะให้ความสนใจเด็กได้ครบถ้วนทุกคน

1.2. การไม่ให้ความสำคัญหรือละเลยความแตกต่างหลากหลาย โดยเฉพาะอย่างยิ่งความแตกต่างหลากหลายทางวัฒนธรรมของเด็กและครอบครัว กับการเชื่อมโยงกับการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ที่ระบุไว้ในหน่วยการเรียนรู้หรือหลักสูตรสถานศึกษา

1.3. การไม่ให้ความสนใจหรือไม่เปิดโอกาสให้แก่เด็กในการบอกเล่าเรื่องราวหรือแลกเปลี่ยนเรียนรู้ความรู้หรือความรู้สึกเกี่ยวกับประสบการณ์ภูมิหลังของตนเองกับเพื่อนในชั้นเรียน และเข้าใจว่าการเปิดโอกาสให้เด็กแต่ละคนบอกเล่าเรื่องราวของตนเองมากจนเกินไปนั้น อาจทำให้ห้องเรียนมีความยุ่งยากในการจัดการได้

2. การส่งเสริมปฏิสัมพันธ์เชิงบวก

2.1. การสังเกต จัดเวลาสร้างความคุ้นเคย และมีปฏิสัมพันธ์เพื่อเรียนรู้และทำความเข้าใจเกี่ยวกับความสนใจหรือความชอบของเด็กแต่ละคน โดยตอบสนองความคิดเห็นของเด็กด้วยการยอมรับและไม่ตัดสินเด็กจากข้อมูลที่ได้รับ

2.2. การคัดเลือกหนังสือ ของเล่น สื่อหรืออุปกรณ์เพื่อการเรียนรู้ที่มีเนื้อหาหรือคำศัพท์เกี่ยวข้องกับสิ่งที่เด็กกำลังให้ความสนใจ หรือชื่นชอบ และเปิดโอกาสให้เด็กได้ใช้เวลาอยู่กับหนังสือ ของเล่น สื่อหรืออุปกรณ์เพื่อการเรียนรู้เหล่านั้นอย่างเต็มที่และอิสระ

2.3. การแสดงความใส่ใจและตอบสนองต่อตัวตนของเด็กในทางบวก เช่น การแสดงความสนใจต่อสิ่งที่เด็กตั้งคำถามหรือกำลังสนใจอยู่ การพูดชื่นชมขณะที่เด็กกำลังริเริ่มทำสิ่งใดสิ่งหนึ่ง หรือการพูดให้กำลังใจเด็กในสิ่งที่เด็กกำลังพยายามแต่ยังทำได้ไม่สำเร็จ

2.1. การสังเกตหรือให้ความสนใจเรื่องราวเกี่ยวกับความชอบของเด็กบางกลุ่มในชั้นเรียน โดยตอบสนองต่อความชอบของเด็กกลุ่มนั้นด้วยการให้มาบอกเล่าเรื่องราวดังกล่าวให้กับเพื่อนในชั้นเรียน

2.2. การคัดเลือกหนังสือ ของเล่น สื่อหรืออุปกรณ์เพื่อการเรียนรู้ที่มีเนื้อหาตามหน่วยการเรียนรู้ แม้ว่าจะจัดให้มีจำนวนเพียงพอสำหรับเด็กทุกคนในการใช้งาน แต่ไม่ได้สนใจว่าเด็กแต่ละคนจะสามารถใช้งานสิ่งเหล่านั้นเพื่อการเรียนรู้ได้อย่างเต็มที่หรือไม่

2.3. การละเลยในการแสดงความชื่นชมหรือความพึงพอใจกับความพยายามในการทำสิ่งหนึ่งสิ่งใดของเด็ก หรือใช้ภาษาที่เป็นลบในการวิจารณ์หรือให้คำชี้แนะต่อผลงานหรือกิจกรรมของเด็ก

3. การส่งเสริมให้เด็กเป็นสมาชิกที่ดีในชุมชนแวดล้อม

3.1. การเป็นต้นแบบในการแสดงพฤติกรรมเอื้ออาทรที่เป็นการให้กำลังใจหรือสนับสนุนผู้อื่นให้กับเด็กในชั้นเรียน รวมถึงการแสดงการขอบคุณหากได้รับกำลังใจหรือการสนับสนุนจากผู้อื่น

3.2. การจัดบรรยายภาคในชั้นเรียน ให้เปิดรับความแตกต่างหลากหลาย โดยใช้คำพูดและท่าทางที่แสดงให้เห็นชัดเจนว่าการมีความแตกต่างหลากหลายในชั้นเรียนนั้นเป็นเรื่องธรรมชาติและเป็นเรื่องที่ทำให้ชั้นเรียนดูมีสีสัน

3.3. การจัดให้มีการพูดคุยและแลกเปลี่ยนความคิดเห็นอย่างเสรีในทุกวัน โดยอาจเป็นช่วงกิจกรรมในวงกลมหรือกิจกรรมเสริมประสบการณ์ และเปิดโอกาสให้เด็กได้มีโอกาสตั้งคำถามหรือเปิดประเด็นพูดคุยได้

3.4. การกำหนดให้เด็กเรียนรู้และช่วยดูแลสภาพแวดล้อมในชั้นเรียนร่วมกัน โดยให้วางแผนแบ่งบทบาทหน้าที่ในการทำงาน และช่วยเหลือกันและกัน หากพบว่ามีความต้องการความช่วยเหลือขณะทำงานที่ได้รับมอบหมาย

3.5. การให้เด็กเรียนรู้วิธีการแก้ไขปัญหาคัดแย้งด้วยวิธีการสันติและวิธีการที่หลากหลาย โดยเฉพาะอย่างยิ่งการพยายามแก้ไขความขัดแย้งกับเพื่อนด้วยการพูดคุยก่อนที่จะร้องขอความช่วยเหลือจากครู

3.1. การให้ความสนใจเด็กกลุ่มใดกลุ่มหนึ่งเป็นการเฉพาะ ซึ่งอาจเป็นกลุ่มเด็กที่มีความต้องการมากกว่าเพื่อนกลุ่มอื่น โดยไม่รู้ตัวว่ากำลังละเลยการให้ความสนใจเด็กกลุ่มอื่นที่เหลือในชั้นเรียน

3.2. การแสดงให้เด็กเข้าใจว่าความแตกต่างหลากหลายของตนเองนั้น เป็นสิ่งที่ทำให้ตนเองไม่เหมือนเพื่อนคนอื่น ๆ ในชั้นเรียน ดังนั้นทุกคนต้องเรียนและปรับตัวเองให้เข้ากับคนหมู่มาก

3.3. การไม่เปิดโอกาสให้เด็กได้สื่อสารผ่านคำพูดและการแสดงออกทางพฤติกรรมโดยเฉพาะในเรื่องที่เด็กสนใจหรือมีประสบการณ์มาก่อน หากเด็กจะสื่อสารหรือแสดงออกทางพฤติกรรมต้องได้รับอนุญาตก่อนเท่านั้น

3.4. การกำหนดให้เด็กช่วยดูแลสภาพแวดล้อมในชั้นเรียนร่วมกัน โดยกำหนดบทบาทหน้าที่ความรับผิดชอบให้แก่เด็กแต่ละคน และให้ความช่วยเหลือทันทีหากเด็กร้องขอความช่วยเหลือขณะทำงานที่ได้รับมอบหมาย

3.5. การตัดสินเหตุการณ์ความขัดแย้งที่เกิดขึ้นในชั้นเรียนของเด็ก โดยไม่ได้สอบถามข้อมูลหรือเหตุผลจากเด็กที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งอาจใช้อคติส่วนบุคคลในการตัดสินเหตุการณ์ เช่น เด็กผู้ชายชุกชุกน่าจะเป็นฝ่ายเริ่มก่อน

4. การจัดสภาพแวดล้อมทางกายภาพและกิจกรรมประจำวัน

4.1. การจัดระเบียบพื้นที่ต่าง ๆ ทั้งในและนอกชั้นเรียนสำหรับการเล่น รวมทั้งการคัดเลือกหนังสือ ของเล่น สื่อ หรืออุปกรณ์เพื่อการเรียนรู้ เพื่อเพิ่มโอกาสในการเรียนรู้และการมีส่วนร่วมของเด็กทุกคนที่มีความแตกต่างหลากหลายทุกรูปแบบ ทั้งเด็กที่มีความพิการและไม่มีความพิการ

4.2. การจัดสรรเวลาให้เด็กทุกคนใช้ในการทำกิจกรรมการเรียนรู้หรือเล่น ในแต่ละมุมในชั้นเรียนที่ยืดหยุ่นมากพอที่จะให้เด็กแต่ละคนสามารถเข้าถึงกิจกรรมการเรียนรู้ รวมทั้งได้มีส่วนร่วมในกิจกรรมด้วยตนเองอย่างลึกซึ้ง

4.3. การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่มีทั้งกิจกรรมที่เปิดโอกาสให้เด็กได้เรียนรู้ด้วยตนเองเพียงลำพัง เรียนรู้ด้วยการทำงานกับเพื่อนเป็นคู่หรือกลุ่มเล็ก หรือเรียนรู้ด้วยกันทั้งชั้นเรียน และที่สำคัญที่สุดคือเปิดโอกาสให้เด็กได้ตัดสินใจเลือกรูปแบบที่ตนเองต้องการมากที่สุด

4.1. การจัดระเบียบพื้นที่ต่าง ๆ ทั้งในและนอกชั้นเรียนสำหรับการเล่น เช่นเดียวกับการคัดเลือกหนังสือ ของเล่น สื่อ หรืออุปกรณ์เพื่อการเรียนรู้ โดยอนุญาตให้เด็กทุกคนใช้งานได้อย่างอิสระ แต่พื้นที่หรือสิ่งที่คุณจัดเตรียมให้ นั้น อาจไม่รองรับหรือเอื้ออำนวยต่อเด็กที่มีข้อจำกัดด้านการมองเห็น การฟัง หรือการสัมผัส

4.2. การจัดตารางที่รีบเร่งเพื่อให้มั่นใจได้ว่าเด็กทุกคนได้รับประสบการณ์การเรียนรู้ที่ระบุไว้ในหน่วยการเรียนรู้ของหลักสูตรสถานศึกษาได้ครบถ้วนตามระยะเวลาที่กำหนด

4.3. การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่让孩子ได้ทำงานเดี่ยวและทำงานเป็นกลุ่มเล็ก และเป็นการจัดกลุ่มแบบคล่องความสามารถของเด็ก เพื่อที่จะมีสัดส่วนระหว่างเด็กเก่งและเด็กอ่อนที่เหมาะสม โดยมุ่งเน้นที่การผลิตชิ้นงานให้สำเร็จภายในระยะเวลาที่กำหนด

5. การจัดสภาพแวดล้อมเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ทางสังคมและอารมณ์

5.1. การจัดโครงสร้างของกิจกรรมหรือกิจวัตรประจำวันที่คาดได้สำหรับเด็ก แต่มีความยืดหยุ่นและเปลี่ยนแปลงได้ เพื่อให้เด็กสามารถเรียนรู้ในการทำกับตนเอง ให้ปฏิบัติกิจกรรมการเรียนรู้ได้อย่างท้าทายและปราศจากความรู้สึกกดดัน

5.2. การจัดพื้นที่ในชั้นเรียนที่คำนึงถึงการใช้งานของเด็กแต่ละกลุ่ม เช่น การจัดมุมหนังสือให้อยู่ห่างจากมุมบล็อกหรือมุมบทบาทสมมติ เพื่อให้เด็กปฏิบัติกิจกรรมการเรียนรู้ได้อย่างเต็มที่ และการกำหนดพื้นที่ส่วนตัวของเด็กแต่ละคนให้ชัดเจน รวมทั้งสร้างข้อตกลงในการเคารพพื้นที่ส่วนตัวของผู้อื่นในชั้นเรียน

5.3. การใช้วิธีการเชิงบวกในการจัดการกับอารมณ์เชิงลบทั้งของตนเองและของผู้อื่น เช่น การสาธิตวิธีการให้เด็กรับรู้อารมณ์ของตนเองและเรียนรู้วิธีการจัดการตนเองที่เหมาะสมเมื่อมีความรู้สึกโกรธหรือไม่พอใจ วิธีการขอโทษเมื่อทำพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสมกับเพื่อนในชั้นเรียน หรือวิธีการใช้ภาษาสื่อสารแสดงความเห็นอกเห็นใจเพื่อนในชั้นเรียน

5.1. การจัดโครงสร้างของกิจกรรมหรือกิจวัตรประจำวันที่กำหนดไว้ตายตัว และฝึกฝนให้เด็กเรียนรู้ที่จะทำกับตนเองในการทำกิจกรรมต่าง ๆ ให้แล้วเสร็จภายในระยะเวลาที่กำหนดสำหรับการทำกิจกรรมนั้น ๆ

5.2. การจัดพื้นที่ในชั้นเรียนที่แบ่งพื้นที่การใช้งานออกเป็นส่วนต่าง ๆ อย่างชัดเจน แต่ละเลยการจัดการเชิงพื้นที่ทำให้เมื่อเด็กใช้งานพื้นที่ต่าง ๆ อาจเกิดความวุ่นวายและไม่เรียบร้อย

5.3. การไม่เปิดโอกาสให้เด็กได้เรียนรู้การจัดการอารมณ์ทั้งของตนเองและผู้อื่น โดยกำหนดให้เมื่อเด็กรับรู้ของตนเองมีอารมณ์เชิงลบเกิดขึ้น เด็กต้องจัดการตนเองและเก็บอารมณ์เชิงลบไว้ภายใน การแสดงให้ผู้อื่นเห็นอารมณ์เชิงลบของตนเองนั้นเป็นพฤติกรรมที่ ไม่เหมาะสมและอาจเป็นพฤติกรรมก้าวร้าวรุนแรงได้

การปฏิบัติสำหรับเด็กประถมศึกษา (อายุ 7 – 8 ปี)

แนวปฏิบัติที่เหมาะสมกับพัฒนาการ

แนวปฏิบัติที่ควรปฏิบัติด้วยความระมัดระวัง

1. การยอมรับและให้เกิดเด็กแต่ละคน

1.1. การแสดงให้เห็นถึงการให้เกียรติและมีทัศนคติที่ดีต่อวัฒนธรรมของครอบครัวที่แตกต่างหลากหลาย และสะท้อนให้เห็นสิ่งนั้นปรากฏในชั้นเรียน เช่น การติดป้ายข้อความยินดีต้อนรับนักเรียนหรือผู้ปกครองเป็นภาษาถิ่น หรือสนทนาโดยใช้คำศัพท์ในภาษาถิ่นที่เด็กหรือผู้ปกครองใช้สื่อสารในชีวิตประจำวัน

1.2. การสื่อสารให้เด็กเห็นว่าครูรับรู้จุดแข็งหรือความสามารถที่โดดเด่นของเด็กแต่ละคน โดยไม่จำกัดถึงเชื้อชาติ สถานะทางสังคม เพศ หรือสภาพร่างกาย และใช้จุดแข็งหรือความสามารถที่โดดเด่นเหล่านั้นเป็นพื้นฐานหรือต้นทุนในการเรียนรู้เชิงวิชาการต่อไป

1.3. การพูดคุยอย่างเปิดใจเกี่ยวกับความแตกต่างหลากหลาย โดยเฉพาะด้านเชื้อชาติ ศาสนา และภาษา ซึ่งเน้นการซักถามและแลกเปลี่ยนข้อมูลเพื่อให้เด็กทุกคนในชั้นเรียนเกิดความรู้ความเข้าใจที่ถูกต้อง ตลอดจนสามารถลดอคติและเกิดการยอมรับในความแตกต่างหลากหลายของเพื่อนในชั้นเรียน

1.1. การละเลยหรือไม่ให้ความสำคัญกับความแตกต่างหลากหลายของเด็กในชั้นเรียน โดยกำหนดทุกสิ่งทุกอย่างในชั้นเรียนเป็นมาตรฐานเดียวกันหมดทุกอย่าง มิได้ใส่ใจว่าเด็กที่มีศักยภาพ การเรียนรู้ ทักษะ ความสามารถ หรือภูมิหลังที่ต่างกันจะสามารถเข้าถึงหรือปฏิบัติได้

1.2. การกำหนดวิธีการหรือกิจกรรมที่จำกัดโอกาสในการเข้าถึงสำหรับเด็กบางกลุ่มในชั้นเรียน ทำให้เด็กกลุ่มนั้นขาดโอกาสในการทำกิจกรรมการเรียนรู้ เช่น การมอบหมายให้เด็กทุกคนนำผักหรือผลไม้ที่มีราคาแพงมาใช้ในการทดลองวิทยาศาสตร์

1.3. การมีมุมมองว่าความแตกต่างหลากหลายของเด็กในชั้นเรียนเป็นอุปสรรคในการพัฒนาเด็ก จึงผลักดันให้เด็กที่มีความแตกต่างหลากหลายต้องเรียนรู้ในการปรับตัวให้เหมือนกับเพื่อนกลุ่มใหญ่ในชั้นเรียน และหลีกเลี่ยงการสนทนาเกี่ยวกับความแตกต่างหลากหลายนั้นเนื่องจากเป็นประเด็นที่มีความเปราะบาง

2. การส่งเสริมปฏิสัมพันธ์เชิงบวก

2.1. การพูดคุยและอภิปรายร่วมกันทั้งชั้นเรียนเกี่ยวกับความแตกต่างหลากหลายที่ปรากฏ โดยเปิดโอกาสให้เด็กได้ตั้งคำถาม พูดคุย และแลกเปลี่ยนความคิดเห็นซึ่งกันและกัน เพื่อนำไปสู่การเกิดมุมมองและทัศนคติที่เข้าใจและเคารพผู้อื่น

2.2. การเชื่อมโยงความเฉพาะตัวของความแตกต่างหลากหลายของเด็กที่ปรากฏในชั้นเรียนให้เข้ากับบทเรียน และเปิดโอกาสให้เด็กกลุ่มนั้นได้มีบทบาทในการบอกเล่าประสบการณ์และความคิดเห็นในเรื่องนั้นกับเพื่อนในชั้นเรียน เช่น การเชื่อมโยงการนับตัวเลขเป็นภาษาถิ่นในวิชาคณิตศาสตร์ และให้เด็กที่สามารถใช้ภาษาถิ่นนั้นสาธิตการออกเสียงคำศัพท์การนับตัวเลขเป็นภาษาถิ่นให้เพื่อนในชั้นเรียน

2.3. การให้ความสนใจกับเหตุการณ์หรือประสบการณ์เกี่ยวกับเด็กแต่ละคน รวมถึงเรื่องราวในชีวิตส่วนตัวที่เด็กบอกเล่า โดยครูฟังอย่างตั้งใจ ให้ความสนใจและไม่แสดงความคิดเห็นใด ๆ ในเชิงของการตัดสินเด็กและครอบครัว

2.4. การแสดงให้เห็นเด็กทุกคนในชั้นเรียนรับรู้ว่าคุณค่าตนเองมีความหมายและได้รับการใส่ใจในสิ่งที่ตนเองกำลังสื่อสารกับครู เช่น การฟังเด็กบอกเล่าเรื่องราวที่บ้านอย่างตั้งใจ และตั้งคำถามเพิ่มเติมให้เด็กแบ่งปันความคิดเห็นหรือมุมมองที่มีต่อเรื่องนั้นในฐานะที่เด็กเป็นผู้มีประสบการณ์ตรงในเรื่อง ๆ นั้น

2.1. การไม่เปิดโอกาสให้เด็กในชั้นเรียนได้พูดคุย บอกเล่า หรือแลกเปลี่ยนประสบการณ์ซึ่งกันและกันโดยใช้เวลาส่วนใหญ่ในคาบเรียนกับการสอนเนื้อหาตามหน่วยการเรียนรู้หรือหลักสูตรสถานศึกษา

2.2. การสอนเนื้อหาวิชาการตามหน่วยการเรียนรู้หรือหลักสูตรสถานศึกษาโดยละเอียดหรือไม่ให้ความสนใจกับประสบการณ์หรือความคิดเห็นที่เด็กในชั้นเรียนมีต่อเรื่อง ๆ นั้น เพราะเชื่อว่าการส่งเสริมการเรียนรู้ด้านสังคมและอารมณ์ควรเกิดขึ้นนอกเหนือจากการเรียนการสอนตามบทเรียนในชั้นเรียน

2.3. การมองข้ามการสร้างความสัมพันธ์กับเด็กและครอบครัวด้วยความเชื่อที่ว่าครูควรปฏิบัติต่อนักเรียนอย่างเท่าเทียมเหมือนกันทุกคน ดังนั้นในชั้นเรียนที่มีจำนวนนักเรียนมากจึงเป็นเรื่องยากที่ครูจะเรียนรู้และใช้เวลากับเด็กแต่ละคนได้อย่างเท่าเทียมกัน

2.4. การจดจำชื่อและรายละเอียดของเด็กทั้งชั้นเรียนของตนเองไม่ได้ หรือเลือกจดจำเฉพาะเด็กที่มีอัตลักษณ์โดดเด่น เปิดโอกาสให้เด็กกลุ่มนี้ได้มีบทบาทในชั้นเรียนอย่างต่อเนื่อง แต่มองข้ามกลุ่มเด็กที่มีอัตลักษณ์คล้ายคลึงกับตนเองหรือเด็กกลุ่มใหญ่ที่มีอัตลักษณ์คล้ายคลึงกันจนไม่เห็นความแตกต่างหรือโดดเด่น

3. การส่งเสริมให้เด็กเป็นสมาชิกที่ดีในชุมชนแวดล้อม

3.1. การวางแผนและกระจายโอกาสให้เด็กในชั้นเรียนแต่ละคนมีบทบาทในการมีส่วนร่วมกิจกรรมต่าง ๆ ในชั้นเรียนขึ้นอยู่กับความสนใจ ความสามารถ และความถนัดของเด็กแต่ละคน โดยเด็กทุกคนจะได้แลกเปลี่ยนเรียนรู้ซึ่งกันและกัน และพลัดเปลี่ยนบทบาทการเป็นผู้นำและผู้ตาม เพื่อเด็กจะเรียนรู้ร่วมกันและรับรู้ได้ว่าตนเองเป็นส่วนสำคัญส่วนหนึ่งของชั้นเรียน

3.2. การจัดเตรียมสื่อและอุปกรณ์เพื่อการเรียนรู้ที่เพียงพอต่อเด็กทุกคนในชั้นเรียน โดยกำหนดข้อตกลงให้เด็กทุกคนสามารถใช้สื่อหรืออุปกรณ์เหล่านั้นได้อย่างเสรี แต่ต้องช่วยกันดูแลรักษาสื่อหรืออุปกรณ์เหล่านั้น เพื่อให้ทุกคนมีโอกาสได้ใช้งานร่วมกันได้ยาวนานขึ้น

3.3. การส่งเสริมให้เด็กในชั้นเรียนได้ริเริ่มทำกิจกรรมต่าง ๆ ได้ใช้ความพยายามและมุ่งมั่นในการทำกิจกรรมนั้น ๆ จนสำเร็จผลโดยครูยืดหยุ่นเรื่องระยะเวลาให้กับเด็กในการทำกิจกรรมเพื่อเพิ่มโอกาสให้เด็กสามารถทำกิจกรรมนั้นสำเร็จได้

3.4. การสอนให้เด็กรู้จักวิธีแสดงออกถึงการเห็นอกเห็นใจและการเคารพผู้อื่น โดยเฉพาะผู้ที่มีความแตกต่างหลากหลายจากตนเอง และนำวิธีการเหล่านั้นมาใช้ในการจัดการกับความขัดแย้งที่อาจเกิดขึ้นในชั้นเรียน

3.5. การให้เด็กทุกคนมีส่วนร่วมในการกำหนดข้อตกลงในชั้นเรียนที่ชัดเจน และมีเหตุผลรองรับถึงข้อตกลงเหล่านั้นที่เป็นที่เข้าใจได้สำหรับเด็กทุกคน และสอนให้เด็กเรียนรู้ว่าการปฏิบัติตามข้อตกลงเป็นความรับผิดชอบต่อตนเองและช่วยป้องกันความขัดแย้งที่อาจเกิดขึ้นในชั้นเรียนได้

3.6. การส่งเสริมให้เด็กมีส่วนร่วมในการพัฒนาโรงเรียนหรือชุมชนรอบโรงเรียน เช่น การช่วยกันระดมสมองวิธีการรักษาความสะอาดของโรงอาหาร หรือสนามเด็กเล่นร่วมกัน

3.1. การไม่เปิดโอกาสให้เด็กมีส่วนร่วมในกิจกรรมต่าง ๆ ในชั้นเรียน โดยยึดเนื้อหาสาระตามหน่วยการเรียนรู้หรือหลักสูตรสถานศึกษาเป็นแกนหลักในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ เพื่อให้เนื้อหาสาระถูกสอนตามช่วงระยะเวลาที่กำหนดไว้ให้ได้มากที่สุด

3.2. การจัดเตรียมสื่อและอุปกรณ์เพื่อการเรียนรู้สำหรับเด็กเป็นกลุ่มใหญ่ และให้เด็กสามารถใช้งานได้ในระยะเวลาที่กำหนด และไม่ได้คำนึงผลที่จะเกิดขึ้นกับเด็กที่ไม่ได้มีโอกาสในการใช้งานสื่อและอุปกรณ์การเรียนรู้เหล่านั้น ด้วยมีข้อจำกัดจากความแตกต่างหลากหลาย

3.3. การไม่ยืดหยุ่นหรือไม่เปิดโอกาสให้เด็กได้ใช้ความพยายามในการทำกิจกรรมต่าง ๆ ด้วยตนเองจนเกิดผลสำเร็จ เช่น การกำหนดให้เด็กทำงานให้เสร็จภายในเวลา 15 นาที และไม่ต่อเวลาให้ทั้งที่เด็กกำลังแสดงว่ากำลังพยายามทำกิจกรรมนั้นให้เสร็จ

3.4. การละเลยให้เด็กสังเกตและเรียนรู้ถึงความแตกต่างหลากหลายของเพื่อนในชั้นเรียน แต่มุ่งให้เด็กทุกคนต้องปรับตัวให้เข้ากันกับสิ่งที่คนส่วนใหญ่ในชั้นเรียนมีหรือปฏิบัติได้

3.5. การกำหนดข้อตกลงในชั้นเรียนจากประสบการณ์การสอนหรือการทำงานประจำชั้นที่ผ่านมา และกำชับให้เด็กทุกคนปฏิบัติตามข้อตกลงในชั้นเรียนอย่างเคร่งครัด เพราะเป็นหน้าที่ของสมาชิกหลักในชั้นเรียน

3.6. การเน้นให้เด็กทำงานของตนเองในชั้นเรียนด้วยตนเองเพียงลำพัง และไม่ให้อีกโอกาสให้เด็กได้ทำงานหรือเรียนรู้ซึ่งกันและกัน รวมถึงไม่เปิดโอกาสให้เด็กได้มีส่วนร่วมกับกิจกรรมเพื่อการพัฒนาโรงเรียน

4. การจัดสภาพแวดล้อมทางกายภาพและกิจกรรมประจำวัน

4.1. การจัดสภาพแวดล้อมในชั้นเรียนที่กระตุ้นการเรียนรู้สนับสนุนการทำงานหรือมีปฏิสัมพันธ์ร่วมกันระหว่างเด็กในชั้นเรียน เช่น การจัดป้ายนิเทศก์ที่让孩子ได้ตั้งปัญหาชวนและชักชวนให้เพื่อนในชั้นเรียนช่วยกันคิดและเขียนคำตอบ หรือการจัดโต๊ะเรียนเป็นกลุ่มเพื่อช่วยให้เด็กสามารถระดมสมองร่วมกันระหว่างทำกิจกรรมได้สะดวกขึ้น

4.2. การจัดตารางเวลาเรียนที่มีสัดส่วนการ让孩子ทำกิจกรรมหนักเบาสลับกัน เพื่อที่เด็กจะได้มีช่วงเวลายักผ่อนสลับระหว่างการเรียนวิชาต่าง ๆ บ้าง รวมถึงการจัดเวลาให้เด็กได้เล่นกลางแจ้งหรือวิ่งเล่นสนามระหว่างการเรียนในคาบเรียนต่าง ๆ

4.3. การ让孩子มีส่วนร่วมตัดสินใจในการตกแต่งชั้นเรียน หรือมีพื้นที่ที่สามารถตอบสนองความสนใจของเด็ก เช่น คำถามที่เด็กแต่ละคนสงสัยและอยากได้คำตอบ กิจกรรมที่เด็กแต่ละคนอยากทำ หรือแม้แต่ข้อความหรือคำพูดที่เด็กแต่ละคนอยากจะสื่อสาร ตลอดจนมีการจัดพื้นที่ในชั้นเรียนเพื่อการจัดแสดงผลงานหรือชิ้นงานของเด็กทุกคนในชั้นเรียน

4.1. การจัดสภาพแวดล้อมในชั้นเรียนแบบทั่วไป เช่น การจัดโต๊ะและเก้าอี้ของนักเรียนทุกตัวหันหน้าเข้าหากระดานดำ และไม่เปิดโอกาสให้เด็กได้มีโอกาสในการทำงานร่วมกัน หรือทำกิจกรรมที่ตนเองได้มีส่วนร่วมในการตัดสินใจเลือก

4.2. การจัดตารางเรียนที่ยึดเอาความสะดวกของครูเป็นหลัก ไม่ได้ให้ความสำคัญกับการจัดตารางเรียนที่สลับระหว่างวิชาเนื้อหาหรือวิชากิจกรรม หรือจัดวิชาเนื้อหาไว้ในภาคเช้าและจัดวิชากิจกรรมในภาคบ่าย และไม่มีการจัดเวลายักผ่อนให้เด็ก

4.3. การจัดห้องเรียนไว้เรียบร้อยล่วงหน้าก่อนเปิดภาคเรียน และเปลี่ยนรูปแบบการจัดห้องเรียนเป็นประจำทุกเดือน โดยเปลี่ยนรูปแบบหัวข้อหรือเนื้อหาในการตกแต่งห้องเรียนตามเนื้อหาบทเรียนของวิชาต่าง ๆ ในช่วงเวลานั้น ๆ และรูปแบบการตกแต่งห้องเรียนเน้นการให้ความรู้ทางเดียวกับเด็ก ไม่เน้น让孩子มีปฏิสัมพันธ์หรือมีส่วนร่วมทำกิจกรรม

5. การจัดสภาพแวดล้อมเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ทางสังคมและอารมณ์

5.1. การใช้หนังสือและเนื้อหาในบทเรียนสอดแทรก โดยเฉพาะในวิชาสังคมศึกษาหรือจริยศึกษา เพื่อให้เด็กเรียนรู้และเห็นคุณค่าในการเคารพผู้อื่น หรือการปฏิบัติที่เท่าเทียมเพื่อลดอคติที่มีต่อเพื่อนที่มีความแตกต่างหลากหลายในชั้นเรียน

5.2. การสร้างบรรยากาศในชั้นเรียนที่ทำให้เด็กสัมผัสได้ถึงการเป็นที่ต้อนรับจากครูและเพื่อนในชั้นเรียน เช่น การให้ทุกคนได้มีบทบาทในการตัดสินใจวางแผนการทำงาน หรือลงมือทำกิจกรรมต่าง ๆ ในชั้นเรียนเท่ากัน

5.3. การทำงานร่วมกับครอบครัวของเด็ก และแจ้งให้ครอบครัวรับทราบถึงสิ่งที่เด็กได้ทำงานในชั้นเรียนที่ประสบความสำเร็จ ครอบครัวจะได้มีข้อมูลเพื่อชมเชยหรือพูดคุยกับเด็กเกี่ยวกับการทำงานที่สำเร็จนั้น

5.1. การสอนเนื้อหาสาระตามตัวชี้วัดที่กำหนดไว้ในหน่วยการเรียนรู้หรือหลักสูตรสถานศึกษา เพื่อมั่นใจว่าสิ้นปีการศึกษาเด็กจะได้เรียนครบทุกตัวชี้วัดตามที่หลักสูตรได้ระบุไว้ และพยายามเชื่อมโยงสิ่งที่อยู่แวดล้อมในหลักสูตรมาบูรณาการ เนื่องจากเวลาสอนมีจำกัด

5.2. การใช้เกมที่มีการแข่งขัน การประกวดที่มีการตัดสิน เพื่อให้รางวัล หรือการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรู้ เพื่อกระตุ้นให้เด็กตื่นตัวในการเรียนรู้ด้วยตนเองมากยิ่งขึ้น

5.3. การรายงานให้ครอบครัวของเด็ก รับทราบคะแนนและผลการเรียนของเด็กเป็นระยะ ๆ ผ่านการเขียนสมุดจดการบ้านหรือการประชุมผู้ปกครอง โดยระบุสิ่งที่ขอให้ครอบครัวช่วยปรับพฤติกรรมเด็กขณะอยู่ที่บ้าน

ด้านที่ 2: การส่งเสริมสัมพันธภาพที่ดีระหว่างครูและครอบครัวของเด็ก

แนวคิด

การส่งเสริมสัมพันธภาพที่ดีระหว่างครูและครอบครัวของเด็ก มีแนวคิดหลักในการสร้างความร่วมมือระหว่างครู ครอบครัว และชุมชน เพื่อเสริมสร้างการเรียนรู้และพัฒนาการที่ยั่งยืน มุ่งเน้นการพัฒนาความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างโรงเรียนและครอบครัว และการสร้างเครือข่ายการเรียนรู้ร่วมกับชุมชน การสนับสนุนจากครอบครัวและชุมชนมีบทบาทสำคัญในการส่งเสริมการพัฒนาของเด็กในทุกด้าน ตัวอย่างกรอบแนวการปฏิบัติจึงให้ความสำคัญกับการสร้างความไว้วางใจให้กับครอบครัว การใช้ช่องทางการสื่อสารที่หลากหลายระหว่างครูและครอบครัว การให้ครอบครัวมีบทบาทในการวางแผนการพัฒนาเด็กร่วมกับโรงเรียน และการพูดคุยกับครอบครัวเพื่อเรียนรู้และรับทราบข้อมูลที่สะท้อนความแตกต่าง โดยให้ความสำคัญกับการปฏิบัติภายใต้แนวคิด 3 ประการ ได้แก่ (1) การสร้างความสัมพันธ์ที่เต็มไปด้วยการเคารพและให้เกียรติซึ่งกันและกัน (2) การคงรักษาการสื่อสารสองทางที่ต่อเนื่องสม่ำเสมอ และ (3) การร่วมมือกันทำงานแบบร่วมแรงร่วมใจ

การปฏิบัติสำหรับเด็กอนุบาล (อายุ 3 – 4 ปี)

แนวปฏิบัติที่เหมาะสมกับพัฒนาการ

1. การสร้างความไว้วางใจให้กับครอบครัว โดยการให้การดูแลและสนับสนุนการปรับตัวของเด็กและครอบครัวในช่วงแรกของการมาโรงเรียน เปิดโอกาสให้เด็กและครอบครัวเข้าถึงพื้นที่ที่ต้องการข้อมูลหรือความช่วยเหลือใด ๆ จากครู และอนุญาตให้ครอบครัวมีส่วนร่วมในกิจกรรมต่าง ๆ ในชั้นเรียน

2. การใช้ช่องทางการสื่อสารที่หลากหลายและเป็นการสื่อสารแบบสองทางระหว่างครูและครอบครัวของเด็ก เช่น การกำหนดช่วงเวลาที่ยืดหยุ่นสำหรับการพูดคุยกับคุณครูเพื่ออำนวยความสะดวกให้ผู้ปกครอง การเพิ่มช่องทางการติดต่อสื่อสารโดยใช้เทคโนโลยีให้เป็นประโยชน์ การใช้ล่ามหรืออุปกรณ์ช่วยแปลกรณีที่ครูและครอบครัวใช้ภาษาในการสื่อสารแตกต่างกัน

3. การให้ครอบครัวมีบทบาทสำคัญในการวางแผนและกำหนดเป้าหมายการพัฒนาเด็ก มีส่วนร่วมในการตัดสินใจกับครูและเด็กในหัวเรื่องที่จะเรียนรู้หรือกิจกรรมที่จะทำร่วมกันในหน่วยการเรียนรู้ ตามหลักสูตรสถานศึกษา และการเชื่อมโยงการเรียนรู้ไปยังชุมชน ทรัพยากรหรือแหล่งการเรียนรู้ที่มีอยู่ในชุมชน

4. การพูดคุยกับครอบครัวเพื่อเรียนรู้และรับทราบข้อมูลของแต่ละครอบครัวที่สะท้อนความแตกต่างหลากหลาย เพื่อนำข้อมูลนั้นมาใช้ในการดูแลและพัฒนาเด็กในชั้นเรียน ในขณะที่เดียวกัน พูดคุยและสร้างทัศนคติเชิงบวกให้กับครอบครัวของเด็กเกี่ยวกับการเรียนรู้ร่วมกันและการมองเห็นคุณค่าในตัวเด็กทุกคนและทุกครอบครัวที่มีความแตกต่างหลากหลายในชั้นเรียน

แนวปฏิบัติที่ควรปฏิบัติด้วยความระมัดระวัง

1. การไม่เปิดโอกาสให้ครอบครัวมาเยี่ยมชม สังเกตการณ์ หรือมีส่วนร่วมในกิจกรรมในชั้นเรียน และขาดการติดต่อพูดคุยประสานงานรับ-ส่งข้อมูลในช่วงแรกของการมาโรงเรียนของเด็ก ซึ่งอาจเป็นเหตุให้ผู้ปกครองไม่รับทราบข้อมูลจากโรงเรียน และไม่เกิดความเชื่อมั่นในการดูแลเด็กของครูและโรงเรียน

2. การกำหนดช่องทางการติดต่อสื่อสารที่ครูมีความสะดวก เช่น เดียวกันกับการกำหนดช่วงเวลาสำหรับครอบครัวของเด็กในการพูดคุยกับครูที่มีจำกัด โดยมีเหตุผลเพื่อให้การบริหารจัดการเป็นไปด้วยความเรียบร้อย แม้ว่าอาจมีความไม่สะดวกสำหรับบางครอบครัวก็ถือว่าเป็นสิ่งที่แต่ละครอบครัวต้องจัดการแก้ไขปัญหาด้วยตนเอง

3. การคาดหวังให้ครอบครัวปฏิบัติตามข้อตกลงหรือเงื่อนไขในการเข้ามามีส่วนร่วมในชั้นเรียนหรือในการติดต่อสื่อสารกับโรงเรียน และการเน้นการติดต่อสื่อสารทางเดียวและคาดหวังว่าครอบครัวต้องเป็นผู้รับสารจากโรงเรียนฝ่ายเดียวและต้องปฏิบัติตามข้อตกลงของโรงเรียนอย่างเคร่งครัด

4. การไม่เปิดโอกาสที่เท่าเทียมให้แต่ละครอบครัวเข้าถึงครู หรือแบ่งปันข้อมูลการพัฒนาเด็ก โดยบทบาทหน้าที่ในการกำหนดการพัฒนาเด็กให้เป็นหน้าที่ของครูและโรงเรียนเท่านั้น ครอบครัวมีส่วนร่วมในส่วนของ การสนับสนุนทรัพยากรเพื่อการเรียนรู้ตามแผนที่โรงเรียนขอรับการสนับสนุน

การปฏิบัติสำหรับเด็กอนุบาล (อายุ 5 – 6 ปี)

แนวปฏิบัติที่เหมาะสมกับพัฒนาการ

1. การสะท้อนถึงความเชื่อของครูเกี่ยวกับการทำงานร่วมกันกับครอบครัวของเด็กในการเตรียมความพร้อมเด็กเพื่อขึ้นชั้นประถมศึกษา โดยเตรียมการวางแผนการทำงานร่วมกันกับครอบครัวของเด็กต่อเนื่องตลอดปีการศึกษา

2. การสื่อสารกับครอบครัวของเด็กในช่องทางต่าง ๆ เพื่อเรียนรู้และทำความเข้าใจซึ่งกันและกันเกี่ยวกับการมีบทบาทหน้าที่ร่วมกันในการสนับสนุนและส่งเสริมการเรียนรู้ที่ตอบสนองความแตกต่างหลากหลายของเด็กและครอบครัวที่ปรากฏในชั้นเรียน

3. การนำข้อมูลที่ได้จากการสังเกตการณ์และการพูดคุยแลกเปลี่ยนกับครอบครัวเกี่ยวกับตัวเด็ก ไปใช้ในการกำหนดเป้าหมายในการพัฒนาการเรียนรู้ของเด็ก ตลอดจนถึงกิจกรรมการเรียนรู้และการประเมินผลการเรียนรู้ของเด็กอย่างต่อเนื่อง

4. การเรียนรู้และทำความเข้าใจเรื่องราวภูมิหลังที่มาของเด็กแต่ละคน โดยเฉพาะเด็กกลุ่มที่มีความแตกต่างหลากหลาย เพื่อที่จะสามารถหลีกเลี่ยงประเด็นปะทะบาง รวมถึงสามารถระบุแนวปฏิบัติและวิธีการส่งเสริมความสัมพันธ์กับครอบครัว

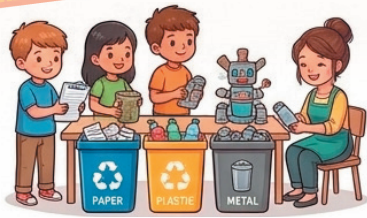
แนวปฏิบัติที่ควรปฏิบัติด้วยความระมัดระวัง

1. การปล่อยตนเองมีทัศนคติทางลบหรืออคติต่อเด็กและครอบครัวจากการตีความการรับรู้ข้อมูลเกี่ยวกับเด็กและครอบครัวด้วยตนเอง และไม่เปิดโอกาสให้เด็กและครอบครัวให้ข้อมูลเพื่อเปลี่ยนแปลงหรือลดทอนทัศนคติทางลบและอคติที่มีต่อเด็กและครอบครัว

2. การกำหนดความคาดหวังเกี่ยวกับความพร้อมของเด็กทุกคนในชั้นเรียนต้องเป็นไปตามมาตรฐานที่โรงเรียนกำหนดไว้เหมือนกันทุกคน และคาดหวังให้ครอบครัวของเด็กมีส่วนร่วมในการส่งเสริมการพัฒนาเด็กและปรับตัวให้เป็นไปตามมาตรฐานที่กำหนดไว้ให้ได้

3. การประเมิน วางแผน และตัดสินใจเกี่ยวกับการกำหนดเป้าหมายในการพัฒนาการเรียนรู้ของเด็ก การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ และการประเมินการเรียนรู้โดยไม่ใช้หรือพิจารณาข้อมูลที่มาจากมุมมองของครอบครัว

4. การไม่เชื่อมโยงหรือสื่อสารกับครอบครัวเพื่อสำรวจและเรียนรู้เกี่ยวกับเรื่องราวภูมิหลังที่มาของเด็กแต่ละครอบครัว โดยมองว่าเป็นหน้าที่ของเด็กและครอบครัวที่จะต้องปรับตัวให้เข้ากับแนวปฏิบัติของโรงเรียน

การปฏิบัติสำหรับเด็กประถมศึกษา (อายุ 7 – 8 ปี)

แนวปฏิบัติที่เหมาะสมกับพัฒนาการ

1. การให้ความสำคัญในการสร้างความสัมพันธ์กับครอบครัวของเด็ก โดยเฉพาะอย่างยิ่งในช่วงที่เด็กปรับตัวและเรียนรู้ในระดับประถมศึกษาที่นอกจากจะมีความแตกต่างหลากหลายในชั้นเรียนแล้ว อาจมีความต้องการในการรับการช่วยเหลือหรือการสนับสนุนจากผู้ใหญ่เกิดขึ้นในช่วงเวลาที่เด็กเริ่มต้นการเรียนรู้ระดับประถมศึกษา ดังนั้นครูจึงใช้การประสานงานและสร้างความสัมพันธ์กับครอบครัว เพื่อให้เกิดการปฏิบัติที่ยืดหยุ่นและช่วยให้เด็กได้รับการตอบสนองความต้องการ ในขณะที่ปรับตัวเข้ากับการเรียนรู้ในระดับประถมศึกษา

2. การหาช่องทางหรือวิธีการที่หลากหลายในการติดต่อสื่อสารกับครอบครัวของเด็ก ทั้งการใช้สมุดจดการบ้าน อีเมล แชท หรือการจัดประชุมผู้ปกครองเป็นระยะ ๆ และจัดหาล่ามในกรณีที่มีบางครอบครัวของเด็กใช้ภาษาอื่น

3. การให้เวลาอย่างเต็มที่กับทุกครอบครัวในการอธิบายข้อมูลเกี่ยวกับหลักสูตรสถานศึกษาและรายวิชาต่าง ๆ รูปแบบการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ และการวัดประเมินผลการเรียนรู้ ด้วยภาษาที่เข้าใจง่าย และเปิดรับข้อคิดเห็นจากครอบครัว รวมถึงความเป็นไปได้ในการมีส่วนร่วมกับการจัดการเรียนรู้ของครอบครัวในชั้นเรียน

4. การร่วมมือกับครอบครัวและผู้แทนชุมชนในการวางแผนและออกแบบการจัดการเรียนรู้ เพื่อให้มั่นใจว่าการเรียนรู้จะเกิดขึ้นกับเด็กทุกคนอย่างเท่าเทียมกัน และหากเกิดความเข้าใจที่คลาดเคลื่อนหรือความขัดแย้งในมุมมองหรือวิธีคิดในการพัฒนาการเรียนรู้เด็ก จะใช้วิธีการในการพูดคุยด้วยเหตุและผล และทำความเข้าใจร่วมกันอย่างสันติวิธีเพื่อลดปัญหาความขัดแย้งนั้น ๆ

แนวปฏิบัติที่ควรปฏิบัติด้วยความระมัดระวัง

1. การจัดประชุมผู้ปกครองปีละ 1 – 2 ครั้ง เพื่อสื่อสารข้อมูลทางเดียวให้ทุกครอบครัวได้รับทราบ โดยเข้าใจว่าเมื่อครอบครัวรับทราบการปฏิบัติของโรงเรียนแล้วจะสามารถดูแลและให้การช่วยเหลือเด็กในการเรียนรู้ให้ประสบความสำเร็จได้

2. การไม่คำนึงถึงผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นจากการขาดการมีส่วนร่วมของครอบครัว และไม่ให้ความสำคัญกับข้อคิดเห็นหรือข้อคิดเห็นของครอบครัวที่มีต่อการพัฒนาการเรียนรู้ของเด็ก อีกทั้งยังไม่อำนวยความสะดวกใด ๆ ในการเข้ามามีส่วนร่วมของครอบครัว

3. การมองข้ามโอกาสในการพัฒนาวิชาชีพหรือให้ความรู้แก่ผู้ปกครอง โดยเฉพาะการอธิบายและให้ข้อมูลที่ถูกต้องเกี่ยวกับแนวทางการจัดการเรียนรู้ของโรงเรียนเพื่อพัฒนาเด็ก หรือเรียกร้องเวลา ความช่วยเหลือและการมีส่วนร่วมจากครอบครัวมากเกินไป โดยไม่สนใจความสะดวกหรือความพร้อมของแต่ละครอบครัว

4. การเพิกเฉยที่จะรับรู้และจัดการกับความขัดแย้งที่อาจเกิดขึ้นเมื่อเกิดความเข้าใจที่คลาดเคลื่อนหรือความขัดแย้งในมุมมองหรือวิธีคิดกับครอบครัวของเด็ก โดยเฉพาะในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาผู้เรียนในการออกแบบหลักสูตรการจัดการเรียนรู้ และการวัดประเมินผลผู้เรียน

ด้านที่ 3: การประเมินพัฒนาการและการเรียนรู้ด้วยการสังเกต และการทำสารนิทัศน์

แนวคิด

การประเมินพัฒนาการและการเรียนรู้ด้วยการสังเกตและการทำสารนิทัศน์ มีแนวคิดหลักเพื่อการประเมินพัฒนาการของเด็กอย่างครบถ้วน และเป็นระบบ มุ่งเน้นการประเมินพัฒนาการทั้งทางด้านร่างกาย อารมณ์-จิตใจ สังคม และสติปัญญา ผ่านการสังเกต การบันทึกข้อมูล และการใช้เครื่องมือการประเมินที่หลากหลาย เช่น แฟ้มสะสมผลงานและการบันทึกการสังเกตเพื่อให้ได้ข้อมูลที่ครบถ้วนในการสนับสนุนการพัฒนาของเด็ก จำเป็นต้องอาศัยหลักการประเมินการเรียนรู้ตามสภาพจริง (authentic assessment) ส่วนหนึ่งอาศัยการเก็บร่องรอยหลักฐานการเรียนรู้เชิงประจักษ์ที่หลากหลาย ต่อเนื่อง และเป็นระบบ การดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อประเมินผลพัฒนาการการเรียนรู้ของผู้เรียนดังกล่าวเรียกว่า การจัดทำสารนิทัศน์ (documentation) ซึ่งวิธีการนี้จำเป็นต้องดำเนินการควบคู่ไปกับการเรียนรู้ของเด็ก รวมถึงการวางแผนและจัดการข้อมูลที่เป็นระบบ หัวใจสำคัญของการประเมินพัฒนาการและการเรียนรู้ต้องคำนึงถึงความแตกต่างหลากหลายเฉพาะตัวของเด็กเป็นรายบุคคล สิ่งที่สำคัญที่สุดคือ การที่ผลการประเมินที่ได้มานั้นต้องสามารถนำมาใช้ในการจัดการเพื่อติดตามความก้าวหน้าและการวางแผนให้การช่วยเหลือเด็กแต่ละคน เพื่อให้มั่นใจว่าพัฒนาการและการเรียนรู้ของเด็กจะเกิดขึ้นได้อย่างต่อเนื่องทุกคน และครอบครัวจำเป็นต้องมีส่วนร่วมในการตัดสินผลการประเมินและการตัดสินใจใด ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาการและการเรียนรู้ของเด็กแต่ละคน ประกอบด้วยกรอบแนวการปฏิบัติด้านย่อย 5 ด้าน ได้แก่ (1) การกำหนดวัตถุประสงค์และกลุ่มเป้าหมาย และการเลือกวิธีการประเมินพัฒนาการและการเรียนรู้ของเด็ก (2) การให้ครอบครัวมีบทบาทและมีส่วนร่วมในการประเมินพัฒนาการและการเรียนรู้ของเด็ก (3) การประเมินพัฒนาการและการเรียนรู้ที่ตอบสนองเด็กเป็นรายบุคคล (4) การบูรณาการการประเมินพัฒนาการและการเรียนรู้ไปพร้อมกับกระบวนการเรียนรู้ของเด็ก และ (5) การประเมินพัฒนาการและการเรียนรู้ที่เปิดโอกาสให้เด็กได้มีส่วนร่วม

การปฏิบัติสำหรับเด็กอนุบาล (อายุ 3 – 4 ปี)

แนวปฏิบัติที่เหมาะสมกับพัฒนาการ

แนวปฏิบัติที่ควรปฏิบัติด้วยความระมัดระวัง

1. การกำหนดวัตถุประสงค์และกลุ่มเป้าหมาย และการเลือกวิธีการประเมิน พัฒนาการและการเรียนรู้ของเด็ก

1.1. การวางแผนสังเกตพฤติกรรม และเก็บรวบรวมร่องรอยหลักฐาน การเรียนรู้ของเด็กเป็นรายบุคคลในขณะที่ เด็กพูดบอกเล่าเรื่องราวหรือขณะทำ กิจกรรมการเล่นเพื่อประเมินพัฒนาการ การเรียนรู้ โดยดำเนินการอย่างต่อเนื่อง และเป็นระบบเพื่อให้ครอบคลุมการประเมิน พัฒนาการของผู้เรียนในทุกด้าน

1.2. การสังเกตพฤติกรรมเด็ก แต่ละคนทั้งในและนอกห้องเรียน ทั้งใช้ เครื่องมือประเมินที่เป็นทางการ เช่น แบบสังเกตพฤติกรรม แบบตรวจสอบ รายการ และเครื่องมือที่ไม่เป็นทางการ เช่น การบันทึกคำพูดหรือคำบอกเล่าของเด็ก ขณะพูดคุยกับครูหรือเพื่อนในชั้นเรียน เพื่อประเมินสิ่งที่เด็กแต่ละคนมีความรู้ หรือมีความสามารถในการทำสิ่งหนึ่ง สิ่งใดได้

1.3. การใช้เครื่องมือลักษณะ เดียวกันในการประเมินพัฒนาการ และการเรียนรู้ของเด็กทั้งก่อนการจัด กิจกรรมการเรียนรู้ ระหว่างกิจกรรม การเรียนรู้ และหลังกิจกรรมการเรียนรู้ เพื่อให้ได้มาซึ่งข้อมูลที่สะท้อนภาพ การเปลี่ยนแปลงของพฤติกรรมเด็ก

1.1. การใช้การสังเกตพฤติกรรม ของเด็กแต่ละคนในช่วงระยะเวลาหนึ่ง และใช้ข้อมูลนั้นเป็นหลักในการตัดสิน พัฒนาการและการเรียนรู้ของเด็กทันที และมุ่งเน้นการประเมินพัฒนาการด้านใด ด้านหนึ่งมากเกินไป

1.2. การใช้แต่เครื่องมือประเมิน พัฒนาการและการเรียนรู้ที่เป็นทางการ เช่น แบบสังเกตพฤติกรรม แบบตรวจสอบ รายการ โดยใช้เครื่องมือเหล่านั้น ในการประเมินพัฒนาการและการเรียนรู้ ของเด็กเพียงอย่างเดียว ไม่ได้ใช้ การประเมินด้วยเครื่องมือที่ไม่เป็น ทางการร่วมด้วย

1.3. การใช้เครื่องมือประเมิน พัฒนาการและการเรียนรู้เพียงครั้งเดียว ต่อภาคเรียน โดยส่วนมากจะเป็นช่วงท้าย ภาคเรียน เพื่อให้ได้ข้อสรุปในภาพรวม ของเด็กแต่ละคนว่ามีความรู้ในเรื่องใด หรือมีความสามารถในการทำสิ่งใดได้บ้าง

2. การให้ครอบครัวมีบทบาทและมีส่วนร่วมประเมินพัฒนาการและการเรียนรู้ของเด็ก

2.1. การเปิดโอกาสให้ครอบครัวได้มีส่วนร่วมในการสังเกตพฤติกรรมและเก็บรวบรวมร่องรอยหลักฐานเชิงประจักษ์ขณะที่เด็กอยู่ที่บ้าน โดยอาจใช้เครื่องมือประเมินพฤติกรรมที่เป็นทางการเหมือนกัน เช่น แบบสังเกตพฤติกรรม แบบตรวจสอบรายการ หรือแม้แต่การบันทึกหรือถ่ายวิดีโอที่สะท้อนการเรียนรู้ของเด็กขณะอยู่ที่บ้าน

2.2. การให้ความรู้ครอบครัวของเด็กเกี่ยวกับวัตถุประสงค์ รูปแบบและวิธีการประเมินพัฒนาการและการเรียนรู้ของเด็กแต่ละคน โดยเมื่อประเมินพฤติกรรมแล้ว ครูจะอธิบายสรุปพัฒนาการและการเรียนรู้ให้ครอบครัวรับทราบ ก่อนที่จะสอบถามความคิดเห็นเพื่อที่จะวางแผนหรือแนวทางการพัฒนาเด็กต่อไป

2.1. การไม่ปรึกษาหรือไม่ขอรับความคิดเห็นจากครอบครัวของเด็กโดยมุ่งเน้นแต่ข้อมูลการประเมินและสังเกตพฤติกรรมขณะที่เด็กอยู่ที่โรงเรียนเพียงมิติเดียว

2.2. การให้ข้อมูลผลการประเมินพัฒนาการและการเรียนรู้ของเด็กที่เป็นภาพรวม โดยส่งเพียงเอกสารรายงานพัฒนาการและการเรียนรู้ที่เด็กได้รับเท่านั้น อีกทั้งยังไม่สามารถจัดสรรพื้นที่ให้ครอบครัวของเด็กได้แลกเปลี่ยนข้อมูลหรือความต้องการสำหรับการกำหนดเป้าหมายการเรียนรู้ถัดไปได้

3. การประเมินพัฒนาการและการเรียนรู้ที่ตอบสนองเด็กเป็นรายบุคคล

3.1. การใช้เครื่องมือประเมินพัฒนาการและการเรียนรู้ที่ครอบคลุมช่วงอายุที่กว้างกว่าช่วงวัยที่ประเมิน เช่น การใช้เกณฑ์พัฒนาการของเด็กอายุ 2 – 4 ปี สำหรับการประเมินพัฒนาการของเด็กอายุ 3 ขวบ เพื่อที่จะสามารถสะท้อนการเรียนรู้และพัฒนาการของเด็กแต่ละคนได้อย่างเต็มที่

3.2. การประเมินความรู้และพัฒนาการของเด็กแต่ละคนในขณะที่ทำกิจกรรมร่วมกับเพื่อนในชั้นเรียนและครู เพื่อพิจารณาได้ว่าเด็กแต่ละคนสามารถทำอะไรได้ด้วยตนเองบ้าง และสามารถทำอะไรโดยต้องได้รับการสนับสนุนจากผู้อื่น

3.3. การใช้เครื่องมือประเมินพัฒนาการและการเรียนรู้ที่เป็นทางการ เช่น แบบสังเกตพฤติกรรม แบบตรวจสอบรายการ เพื่อพิจารณาความพร้อมของเด็กในการเลื่อนชั้นเรียนถัดไป โดยพิจารณาร่วมกับข้อมูลจากครอบครัว เพื่อให้ได้ภาพพัฒนาการและการเรียนรู้ที่ตรงกับความสามารถที่แท้จริงของเด็กมากยิ่งขึ้น

3.1. การใช้เครื่องมือประเมินที่มุ่งเป้าไปยังช่วงอายุที่แคบ เช่น การใช้เกณฑ์พัฒนาการของเด็กอายุ 3 ปี สำหรับการประเมินพัฒนาการของเด็กอายุ 3 ขวบ และประเมินในลักษณะของการใช้แบบตรวจสอบรายการเพื่อระบุให้เห็นสิ่งที่เด็กอายุ 4 ปี สามารถทำได้และยังทำไม่ได้

3.2. การบันทึกเฉพาะสิ่งที่เด็กสามารถทำได้ด้วยตนเองเท่านั้น และนับว่าสิ่งที่เด็กสามารถทำได้แต่ต้องมีเพื่อนในชั้นเรียนหรือครูช่วยเหลือหรือสนับสนุนเป็นพฤติกรรมที่ยังไม่ปฏิบัติตามเกณฑ์พัฒนาการตามช่วงวัยของเด็กและถือเป็นข้อจำกัดของเด็กรายดังกล่าว

3.3. การประเมินพัฒนาการและการเรียนรู้ของเด็กเป็นกลุ่มใหญ่ทั้งชั้นเรียน โดยใช้แบบตรวจสอบรายการเพื่อตรวจสอบพฤติกรรมของเด็กส่วนใหญ่ในชั้นเรียนว่าเป็นไปตามสภาพที่พึงประสงค์มากน้อยเพียงใด

4. การบูรณาการการประเมินพัฒนาการและการเรียนรู้ไปพร้อมกับกระบวนการเรียนรู้ของเด็ก

4.1. การนำตัวชี้วัดหรือสภาพที่พึงประสงค์ที่จะบ่งชี้ในหลักสูตรสถานศึกษา มาใช้กำหนดเป้าหมายหน่วยการเรียนรู้ ที่ท้าทายความสามารถหรือพัฒนาการของเด็กในปัจจุบันอย่างน้อย 1 – 2 ระดับ เพื่อให้เด็กรู้สึกท้าทายในสิ่งที่อยู่ในวิสัยที่จะสามารถดำเนินการให้บรรลุได้ ซึ่งการกำหนดเป้าหมายหน่วยการเรียนรู้นี้ ส่วนหนึ่งมาจากข้อมูลพื้นฐานและประสบการณ์ของเด็กที่แต่ละคนที่ได้มาจากการให้ข้อมูลของครอบครัว

4.2. การใช้เครื่องมือประเมินพัฒนาการและการเรียนรู้ที่หลากหลาย ทั้งเครื่องมือที่เป็นทางการและไม่เป็นทางการที่สามารถประเมินตัวชี้วัดหรือสภาพที่พึงประสงค์ที่จะบ่งชี้ในหลักสูตรสถานศึกษา โดยใช้การสังเกตพฤติกรรมของเด็กแต่ละคนอย่างต่อเนื่อง ร่วมกับการเก็บร่องรอยหลักฐานการเรียนรู้ของเด็กแต่ละคนเพื่อจัดทำสารนิทัศน์

4.1. การตั้งเป้าหมายการเรียนรู้ของเด็กทั้งชั้นเรียนตามเนื้อหาที่จะบ่งชี้ไว้ในหน่วยการเรียนรู้ประจำสัปดาห์นั้น ๆ ซึ่งไม่เชื่อมโยงกับตัวชี้วัดหรือสภาพที่พึงประสงค์ที่จะบ่งชี้ในหลักสูตรและ/หรือระดับพัฒนาการตามช่วงวัยของเด็กแต่ละคน

4.2. การใช้เครื่องมือประเมินพัฒนาการและการเรียนรู้ในการประเมินเป้าหมายการเรียนรู้ของเด็กทั้งชั้นเรียนตามเนื้อหาที่จะบ่งชี้ไว้ในหน่วยการเรียนรู้ประจำสัปดาห์นั้น ๆ โดยไม่พิจารณาข้อมูลจากเครื่องมือประเมินพัฒนาการอื่น ๆ และ/หรือร่องรอยหลักฐานการเรียนรู้ของเด็กในชั้นเรียนประกอบกัน

5. การประเมินพัฒนาการและการเรียนรู้ที่เปิดโอกาสให้เด็กได้มีส่วนร่วม

5.1. การพูดคุยและสอบถามความคิดเห็นของเด็กเพื่อกระตุ้นให้เด็กได้สะท้อนคิดการเรียนรู้เกี่ยวกับประสบการณ์การเรียนรู้ที่ได้รับจากการทำกิจกรรมการเรียนรู้

5.2. การเปิดโอกาสให้เด็กได้คัดเลือกผลงานหรือบอกเล่าเรื่องราวที่อยู่เบื้องหลังการทำงานแต่ละชิ้นเป็นรายบุคคล พร้อมทั้งบันทึกคำบอกเล่านั้น ๆ ของเด็กไว้เป็นร่องรอยหลักฐานการเรียนรู้ เช่น การให้เด็กพูดอธิบายเกี่ยวกับภาพวาดสีน้ำของตนเองให้ครูและเพื่อนในชั้นเรียนฟัง การให้เด็กได้คัดเลือกผลงานศิลปะของตนเองลงในแฟ้ม Portfolio ตามลำดับผลงานที่ตนเองภูมิใจมากที่สุด

5.3. การเปิดโอกาสให้เพื่อนในชั้นเรียนตั้งคำถามเกี่ยวกับผลงานของเด็กแต่ละคน เพื่อกระตุ้นให้เด็กแต่ละคนได้ตอบคำถาม สื่อสาร และมีปฏิสัมพันธ์กับเพื่อนในชั้นเรียนเกี่ยวกับผลงานที่ตนเองได้ลงมือปฏิบัติ และเป็นโอกาสที่让孩子ทุกคนในชั้นเรียนได้แลกเปลี่ยนเรียนรู้ซึ่งกันและกัน

5.1. การละเลยที่จะให้เด็กมีส่วนร่วมในกระบวนการประเมิน โดยครูจะมีบทบาทหลักในการประเมินและให้ความคิดเห็นเกี่ยวกับพัฒนาการและการเรียนรู้ของเด็กแต่เพียงผู้เดียว

5.2. การประเมินพัฒนาการและการเรียนรู้ของเด็กทั้งชั้นเรียนหลังจากที่กิจกรรมการเรียนรู้สิ้นสุดลงแล้ว โดยครูคัดเลือกผลงานของเด็กชั้นที่มีความสวยงามและเรียบร้อยมากที่สุดในการประเมิน และประเมินพัฒนาการและการเรียนรู้ของเด็กจากผลงานนั้นเพียงชั้นเดียวเพื่อความรวดเร็วในการดำเนินการประเมินผลงานของเด็กทั้งชั้นเรียน

5.3. การไม่เปิดโอกาสให้เด็กในชั้นเรียนมีปฏิสัมพันธ์ร่วมกันในการสะท้อนคิดการเรียนรู้หรือแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกันเกี่ยวกับผลงานที่ตนเองได้ลงมือปฏิบัติ

การปฏิบัติสำหรับเด็กอนุบาล (อายุ 5 – 6 ปี)

แนวปฏิบัติที่เหมาะสมกับพัฒนาการ

แนวปฏิบัติที่ควรปฏิบัติด้วยความระมัดระวัง

1. การกำหนดวัตถุประสงค์และกลุ่มเป้าหมาย และการเลือกวิธีการประเมิน พัฒนาการและการเรียนรู้ของเด็ก

1.1. การวางแผนในการสังเกต พฤติกรรมของเด็กแต่ละคนเป็นระยะ ๆ ร่วมกับการรวบรวมร่องรอยหลักฐาน การเรียนรู้ของเด็กแต่ละคนเพื่อประเมิน พัฒนาการและการเรียนรู้ในแง่ของ ความพร้อมสำหรับการขึ้นชั้นประถมศึกษา เพื่อใช้ข้อมูลในการพิจารณาจัดการส่งเสริม ความพร้อมให้กับเด็กแต่ละคน

1.2. การรวบรวมข้อมูลจากสมาชิก ในครอบครัวของเด็กผ่านเครื่องมือการ ประเมินพัฒนาการและการเรียนรู้ทั้งที่ เป็นทางการ เช่น แบบสังเกตพฤติกรรม แบบตรวจสอบรายการ และเครื่องมือที่ไม่เป็น ทางการ เช่น การสนทนาอย่างไม่เป็นทางการ เพื่อให้ครูสามารถประเมินความสามารถ ปัจจุบันของเด็กแต่ละคนได้ และเพื่อนำข้อมูล เหล่านั้นไปใช้ในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ ที่เหมาะสมให้กับเด็กแต่ละคนต่อไป

1.3. การใช้ข้อมูลเกี่ยวกับเด็กแต่ละคน ที่ได้มาจากการสังเกตพฤติกรรมที่เป็นระยะ ๆ ร่วมกับร่องรอยหลักฐานการเรียนรู้ต่าง ๆ และนำมาพิจารณากับความพร้อมสำหรับการขึ้นชั้นประถมศึกษาจากครูประถมศึกษา (กรณีที่เป็นโรงเรียนเดียวกัน) เพื่อที่ครูจะเห็น ช่องว่างในการส่งเสริมความพร้อมด้านต่าง ๆ ให้กับเด็กแต่ละคนก่อนขึ้นชั้นประถมศึกษา

1.4. การใช้วิธีการประเมินพัฒนาการ และการเรียนรู้ที่สมดุลทั้งวิธีการประเมิน แบบทางการและไม่เป็นทางการ โดยเน้นการ ประเมินการเปลี่ยนแปลงของพัฒนาการเด็ก แต่ละคนด้วยเครื่องมือการประเมินที่หลากหลาย เช่น การจดบันทึกบทสนทนากับเด็ก บันทึก การสังเกต ตัวอย่างผลงานของเด็ก ร่วมกับ เครื่องมือประเมินแบบทางการที่ครูจัดทำขึ้น เช่น แบบตรวจสอบรายการแบบสังเกต พฤติกรรม โดยเป้าหมายเพื่อส่งเสริมความพร้อม สำหรับเด็กในการปรับตัวได้สำเร็จเมื่อขึ้น ชั้นเรียนประถมศึกษา

1.1. การมุ่งเน้นประเมินความพร้อม ของเด็ก โดยการสังเกตพฤติกรรมของเด็ก แต่ละคนเพียงครั้งเดียวแล้วตัดสินว่าเด็ก มีความสามารถทำได้หรือทำไม่ได้ และรายงาน ข้อมูลส่งต่อให้กับครูประถมศึกษาเมื่อเด็ก เลื่อนชั้นเรียนขึ้นไป

1.2. การมองข้ามข้อมูลจากครอบครัว ของเด็ก และไม่เห็นความสำคัญของข้อมูล เกี่ยวกับตัวเด็กที่มาจากการสังเกตพฤติกรรม ของผู้ปกครอง โดยพยายามทำความเข้าใจตัวตน และความสามารถที่แท้จริงของเด็กแต่ละคน จากการตีความข้อมูลของครูเพียงผู้เดียว เท่านั้น

1.3. การละเลยข้อมูลทั้งผลการประเมิน พัฒนาการและการเรียนรู้ของเด็กในชั้นเรียน ระดับก่อนหน้า ข้อมูลความสามารถปัจจุบัน ตลอดจนเกณฑ์ความพร้อมสำหรับเด็ก ในการขึ้นชั้นประถมศึกษา โดยให้ความสำคัญ กับการส่งเสริมความสามารถตามพัฒนาการ ของเด็กตามช่วงอายุนั้น ๆ ให้กับเด็กทุกคน พร้อมกันทั้งชั้นเรียน

1.4. การใช้เครื่องมือการประเมิน ที่เป็นทางการ เช่น แบบทดสอบประเมิน ความรู้ทางวิชาการ หรือการทำแบบฝึกหัด เพื่อที่จะสามารถวัดระดับความรู้ ความสามารถทางวิชาการของเด็กสำหรับการขึ้น ชั้นประถมศึกษา โดยไม่ให้ความสำคัญกับ การประเมินความพร้อมด้านอื่น ๆ หรือใช้วิธี การประเมินพัฒนาการและการเรียนรู้ ลักษณะอื่น ๆ ในการตัดสินระดับความพร้อม ด้านต่าง ๆ และพัฒนาการการเรียนรู้ที่แท้จริง ของเด็กแต่ละคน

2. การให้ครอบครัวมีบทบาทและมีส่วนร่วมประเมินพัฒนาการและการเรียนรู้ของเด็ก

2.1. การให้ครอบครัวมีส่วนร่วมในการประเมินพัฒนาการและการเรียนรู้ของเด็ก ตั้งแต่เริ่มเข้าเรียนชั้นอนุบาลและตลอดทั้งปี โดยรวบรวมข้อมูลการสังเกตพฤติกรรมจากครอบครัวและวางแผนพูดคุยเพื่อตัดสินใจเกี่ยวกับเป้าหมายการเรียนรู้ที่ครอบครัวให้ความสำคัญสำหรับการเตรียมความพร้อมเด็กก่อนขึ้นชั้นประถมศึกษา

2.2. การนัดหมายการจัดประชุม การเขียนและส่งบันทึกข้อมูลพัฒนาการและการเรียนรู้ของเด็กแจ้งให้ครอบครัวรับทราบเป็นระยะ ๆ เช่นเดียวกันกับการส่งผลงานของเด็กตลอดทั้งปี และความคิดเห็นของตัวเด็กเอง ของเพื่อนในชั้นเรียน และของครูเกี่ยวกับผลงานชิ้นนั้นให้ครอบครัวเห็นพัฒนาการและความก้าวหน้าในการเรียนรู้ของเด็ก

2.1. การใช้เครื่องมือประเมินพัฒนาการและการเรียนรู้เพื่อตัดสินความพร้อมของเด็กในการเรียนรู้ระดับประถมศึกษาโดยไม่รวบรวมความคิดเห็น การสะท้อนคิด หรือการสังเกตพฤติกรรมจากสมาชิกในครอบครัวของเด็ก

2.2. การไม่แบ่งปันหรือแจ้งข้อมูลผลการประเมินพัฒนาการและการเรียนรู้ของเด็กให้ครอบครัวรับทราบ รวมถึงการขอความคิดเห็นจากครอบครัวเกี่ยวกับพัฒนาการและการเรียนรู้ในด้านที่โรงเรียนกำหนดอย่างน้อยปีละ 1 ครั้ง ตลอดทั้งปีการศึกษา

3. การประเมินพัฒนาการและการเรียนรู้ที่ตอบสนองเด็กเป็นรายบุคคล

3.1. การใช้เครื่องมือประเมินพัฒนาการและการเรียนรู้ที่ครอบคลุมทั้งการประเมินความรู้ ทักษะ และคุณลักษณะตามพัฒนาการตามช่วงวัยทั้งในระดับก่อนหน้าและระดับถัดไป เพื่อให้ได้ภาพกว้างของการเรียนรู้และพัฒนาการของเด็ก โดยมุ่งเป้าไปที่พัฒนาการและการเรียนรู้ตามความพร้อมด้านต่าง ๆ สำหรับการขึ้นชั้นประถมศึกษาให้กับเด็กแต่ละคน

3.2. การจัดการประเมินแบบไม่เป็นทางการ เช่น การสังเกตพฤติกรรม การเก็บรวบรวมผลงานของเด็กที่หลากหลาย และประเมินเด็กขณะที่กำลังทำกิจกรรมการเรียนรู้ร่วมกับเพื่อนในชั้นเรียนและครูเพื่อพิจารณาว่าเด็กสามารถทำอะไรได้ด้วยตนเองหรือสามารถทำอะไรได้เมื่อได้รับการสนับสนุนหรือการช่วยเหลือจากผู้อื่น

3.1. การใช้เครื่องมือประเมินแบบเป็นทางการ เช่น แบบสังเกตพฤติกรรม แบบตรวจสอบรายการ ที่มีเกณฑ์การประเมินพัฒนาการและการเรียนรู้ระบุช่วงอายุที่ชัดเจนและตายตัว เช่น การใช้แบบตรวจสอบรายการความพร้อมของเด็กที่จะขึ้นชั้นประถมศึกษาสำหรับเด็กอายุ 5 ขวบเท่านั้น

3.2. การประเมินเฉพาะสิ่งที่เด็กสามารถทำได้ด้วยตนเอง โดยไม่พยายามให้การช่วยเหลือหรือให้การสนับสนุนเพื่อตัดสินว่าเด็กแต่ละคนมีความพร้อมมากน้อยเพียงใดในแต่ละคน และเพื่อใช้ผลในการเปรียบเทียบจัดอันดับความสามารถของเด็กแต่ละคนในชั้นเรียน

4. การบูรณาการการประเมินพัฒนาการและการเรียนรู้ไปพร้อมกับกระบวนการเรียนรู้ของเด็ก

4.1. การใช้เครื่องมือประเมินพัฒนาการและการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับตัวชี้วัดและสภาพที่พึงประสงค์ตามที่ระบุไว้ในหลักสูตรสถานศึกษา แต่ปรับสิ่งที่ประเมินให้สอดคล้องกับความแตกต่างหลากหลายของเด็กแต่ละคนในชั้นเรียน

4.2. การพัฒนาวิธีการหรือเครื่องมือประเมินพัฒนาการและการเรียนรู้ของเด็กแต่ละคนที่สามารถดำเนินการไปพร้อมกับขณะที่เด็กทำกิจกรรมการเรียนรู้ ทั้งรูปแบบทางการและไม่เป็นทางการ เช่น การบันทึกคำพูดหรือคำบอกเล่าของเด็กขณะทำกิจกรรม การใช้แบบตรวจสอบรายการการทำงานแบบร่วมมือของเด็กขณะที่เด็กทำกิจกรรมกลุ่มกับเพื่อนในชั้นเรียน

4.3. การวิเคราะห์ตัวชี้วัดและสภาพที่พึงประสงค์ที่ระบุในหลักสูตรกับความสามารถปัจจุบันของเด็กแต่ละคนในชั้นเรียน เพื่อที่จะสามารถระบุจุดแข็งและความต้องการในการเรียนรู้ ตลอดจนเป้าหมายการเรียนรู้สำหรับเด็กแต่ละคนที่ครูจะสามารถใช้เป็นกรอบการพัฒนาเด็กแต่ละคนในขณะทำกิจกรรมได้

4.4. การใช้เครื่องมือประเมินพัฒนาการและการเรียนรู้ทั้งรูปแบบทางการและไม่ทางการหลากหลายวิธี และใช้ประเมินพฤติกรรมเด็กอย่างต่อเนื่องและสม่ำเสมอ เพื่อให้ได้ข้อมูลที่เป็นปัจจุบันและครูสามารถนำไปใช้ในการติดตามความก้าวหน้าในการเรียนรู้ของเด็กตามเป้าหมายการเรียนรู้ที่กำหนดไว้

4.1. การใช้เครื่องมือแบบทางการประเมินความรู้ตามเนื้อหาสาระในหน่วยการเรียนรู้สัปดาห์นั้น ๆ เช่น แบบทดสอบ โดยไม่ประเมินตามตัวชี้วัดหรือสภาพที่พึงประสงค์ตามหลักสูตรสถานศึกษาและ/หรือไม่สอดคล้องกับเป้าหมายการเรียนรู้สำหรับเด็กแต่ละคน

4.2. การประเมินพัฒนาการและการเรียนรู้เมื่อสิ้นสุดหน่วยการเรียนรู้สัปดาห์นั้น ๆ ประเมินโดยใช้ข้อมูลจากการประเมินพัฒนาการและการเรียนรู้ในรูปแบบทางการ เช่น แบบทดสอบความรู้ แบบสอบถามเพื่อสะท้อนคิดการเรียนรู้ท้ายหน่วยการเรียนรู้

4.3. การละเลยการพิจารณาตัวชี้วัดและสภาพที่พึงประสงค์ที่ระบุในหลักสูตรสถานศึกษาในการประเมินพัฒนาการและการเรียนรู้ของเด็กแต่ละคน อีกทั้งเป็นการประเมินเพื่อให้ได้ข้อสรุปถึงความสามารถปัจจุบันของเด็ก แต่ไม่ได้นำผลการประเมินที่ได้ไปใช้ในการพัฒนาเด็กแต่ละคนให้เกิดการเรียนรู้ต่อไป

4.4. การใช้เฉพาะเครื่องมือประเมินเพื่อสรุปผลการเปลี่ยนแปลงหรือการเจริญเติบโตของพัฒนาการและการเรียนรู้ของเด็กแต่ละคนในภาพรวมเมื่อสิ้นปีการศึกษาเพียงครั้งเดียว โดยผลการประเมินไม่ได้ถูกส่งต่อไปยังครูผู้ดูแลเด็กในระดับชั้นต่อไป

5. การประเมินพัฒนาการและการเรียนรู้ที่เปิดโอกาสให้เด็กได้มีส่วนร่วม

5.1. การพูดคุยกับเด็กแต่ละคน และฟังสิ่งที่เด็กบอกเล่าอย่างตั้งใจ โดยเฉพาะอย่างยิ่งเป้าหมายการเรียนรู้หรือสิ่งที่เด็กอยากเรียนรู้ อยากลงมือทำ เพื่อที่ครูจะนำข้อมูลเหล่านั้นไปเชื่อมโยงกับการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ให้แก่เด็ก และประเมินผลพัฒนาการและการเรียนรู้ในเป้าหมายการเรียนรู้เหล่านั้น

5.2. การให้เด็กแต่ละคนมีส่วนร่วมในการคัดเลือกเก็บรวบรวมเอกสารหลักฐาน เพื่อแสดงร่องรอยหลักฐานการเรียนรู้ เช่น ภาพถ่ายและวิดีโอ หรือแฟ้มรวบรวมผลงานศิลปะที่เสร็จสมบูรณ์

5.3. การให้เด็กแต่ละคนสะท้อนคิดถึงประสบการณ์การเรียนรู้ของตนเอง อย่างสม่ำเสมอ และบอกเล่ารายละเอียดต่าง ๆ จากร่องรอยหลักฐานการเรียนรู้ ทั้งที่ครูและเด็กได้เก็บรวบรวมไว้ เพื่อชี้ให้เห็นจุดแข็งและสิ่งที่ต้องการพัฒนาต่อไป

5.1. การไม่让孩子得知道หรือมีส่วนร่วมในกระบวนการประเมินพัฒนาการและการเรียนรู้ของตนเอง เด็กแต่ละคนมีหน้าที่เพียงทำตามในสิ่งที่ครูกำหนดให้ทำด้วยมีเหตุผลว่าสิ่งนั้นจะถูกใช้ในการประเมินพัฒนาการและการเรียนรู้ของเด็ก

5.2. การคัดเลือกผลงานของเด็กด้วยตัวเอง โดยใช้เกณฑ์ความสวยงามและความเรียบร้อยของผลงานเป็นสำคัญ

5.3. การสรุปผลจากการประเมินพัฒนาการและการเรียนรู้จากมุมมองของครูเพียงผู้เดียว โดยไม่ให้เด็กมีโอกาสสะท้อนถึงการเรียนรู้ของตนเอง

การปฏิบัติสำหรับเด็กประถมศึกษา (อายุ 7 – 8 ปี)

แนวปฏิบัติที่เหมาะสมกับพัฒนาการ

แนวปฏิบัติที่ควรปฏิบัติด้วยความระมัดระวัง

1. การกำหนดวัตถุประสงค์และกลุ่มเป้าหมาย และการเลือกวิธีการประเมินพัฒนาการและการเรียนรู้ของเด็ก

1.1. การปรึกษากับครูประจำชั้นคนก่อนหน้าในระดับอนุบาลหรือศึกษาข้อมูลของเด็กแต่ละคนในระดับอนุบาลที่ผ่านมา เพื่อเรียนรู้เกี่ยวกับจุดแข็ง สิ่งที่ต้องพัฒนา และประสบการณ์เดิมของเด็ก โดยใช้ข้อมูลนี้วางแผนกำหนดเป้าหมายการเรียนรู้ อย่างรอบคอบสำหรับเด็กแต่ละคน

1.2. การใช้การประเมินที่ผสมผสานระหว่างการประเมินแบบทางการและไม่เป็นทางการ โดยใช้เครื่องมือหรือวิธีการประเมินที่หลากหลาย เพื่อให้ได้ข้อมูลเกี่ยวกับเด็กแต่ละคนในด้านต่าง ๆ อย่างครบถ้วน

1.1. การไม่สนใจข้อมูลจากครูของเด็กคนก่อนหน้าเพื่อนำมาใช้ในการกำหนดเป้าหมายการเรียนรู้ของเด็กหรือการให้การสนับสนุนหรือการช่วยเหลือเด็กรายบุคคลเป็นการเฉพาะ

1.2. การใช้แบบทดสอบมาตรฐานและ/หรือแบบทดสอบข้อเขียนในการประเมินความรู้ทางวิชาการ และไม่มีการประเมินการเรียนรู้แบบไม่เป็นทางการเพิ่มเติมเพื่อทำความเข้าใจความสามารถปัจจุบันของเด็กให้มากขึ้น

2. การให้ครอบครัวมีบทบาทและมีส่วนร่วมประเมินพัฒนาการและการเรียนรู้ของเด็ก

2.1. การประสานงานร่วมกับครอบครัวของเด็กอย่างต่อเนื่องและใกล้ชิด ผ่านช่องทางหลากหลายวิธีเพื่อแบ่งปันผลการสังเกตพฤติกรรมและความคิดเห็นที่มีต่อความก้าวหน้าในการเรียนรู้ตามเป้าหมายการเรียนรู้ของเด็กแต่ละคนเป็นระยะ ๆ และสม่ำเสมอ

2.1. การสื่อสารกับครอบครัวเฉพาะในช่วงเวลาที่กำหนดในช่วงสิ้นปีการศึกษา โดยแบ่งปันข้อมูลการประเมินเพียงเล็กน้อย และไม่ขอความคิดเห็นจากครอบครัว เป็นเพียงแค่การมารับทราบผลการเรียนของเด็กเท่านั้น

3. การประเมินพัฒนาการและการเรียนรู้ที่ตอบสนองเด็กเป็นรายบุคคล

3.1. การใช้เครื่องมือประเมินที่ครอบคลุมทักษะของเด็กตั้งแต่ระดับขั้นที่ต่ำกว่าจนถึงระดับขั้นที่สูงกว่าของเด็กตามช่วงวัย เพื่อให้ได้มาซึ่งภาพของระดับความสามารถของเด็กแต่ละคนที่แท้จริง

3.2. การสังเกตพฤติกรรมการเรียนรู้ของเด็กขณะทำกิจกรรมการเรียนรู้ เพื่อพิจารณาว่าเด็กสามารถทำอะไรได้ด้วยตนเอง และสามารถทำอะไรได้เมื่อได้รับการสนับสนุนหรือช่วยเหลือจากครูหรือเพื่อนในชั้นเรียน

3.1. การใช้เครื่องมือประเมินการเรียนรู้ของเด็กทั้งชั้นเรียนเหมือนกันทั้งหมด และเน้นการใช้แบบทดสอบในการประเมินความรู้ของเด็กในแต่ละบทเรียน

3.2. การประเมินเฉพาะสิ่งที่เด็กสามารถทำได้ด้วยตนเองเท่านั้น และกำหนดเกณฑ์ว่าหากเด็กทำสิ่งนั้นโดยที่ยังต้องมีการสนับสนุนจากเพื่อนในชั้นเรียนหรือครูแสดงว่าเด็กยังไม่ผ่านการประเมิน

4. การบูรณาการการประเมินพัฒนาการและการเรียนรู้ไปพร้อมกับกระบวนการเรียนรู้ของเด็ก

4.1. การกำหนดเป้าหมายการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับมาตรฐานตัวชี้วัดชั้นปีตามหลักสูตรสถานศึกษา โดยเชื่อมโยงให้สอดคล้องกับความรู้และประสบการณ์เดิมของเด็ก และสิ่งที่ครอบครัวสะท้อนว่าสำคัญและจำเป็นสำหรับเด็ก และประเมินเป้าหมายการเรียนรู้เหล่านั้น

4.2. การรวบรวมข้อมูลการประเมินในขณะทำการสอน โดยประเมินการเรียนรู้ของเด็กแต่ละคนขณะทำกิจกรรมการเรียนรู้ และเน้นการสะท้อนคิดการเรียนรู้ผ่านการสนทนากับเด็กเพื่อให้ทราบความคิดเห็นของเด็กเกี่ยวกับสิ่งที่กำลังเรียนรู้

4.1. การไม่กำหนดเป้าหมายการเรียนรู้เฉพาะบุคคลสำหรับเด็กแต่ละคน หรือไม่คำนึงถึงความรู้หรือประสบการณ์เดิมของเด็กหรือสิ่งที่ครอบครัวให้ความสำคัญและมุ่งเน้นการประเมินเฉพาะเนื้อหาความรู้ตามตัวชี้วัดชั้นปีหรือมาตรฐานการเรียนรู้ในกลุ่มสาระการเรียนรู้ นั้น ๆ

4.2. การใช้แบบทดสอบข้อเขียนในการประเมินความรู้ของเด็กทั้งชั้นเรียนเมื่อสิ้นสุดบทเรียน โดยไม่สนใจประเมินการเรียนรู้มิติอื่น ๆ หรือใช้วิธีการประเมินรูปแบบอื่นในการประเมินการเรียนรู้ของเด็กแต่ละคน

5. การประเมินพัฒนาการและการเรียนรู้ที่เปิดโอกาสให้เด็กได้มีส่วนร่วม

5.1. การให้เด็กมีส่วนร่วมในการตัดสินใจเกี่ยวกับวิธีการเก็บรวบรวมร่องรอยหลักฐานการเรียนรู้ที่สะท้อนถึงสิ่งที่ได้เรียนรู้จากบทเรียนหรือกิจกรรมการเรียนรู้

5.2. การให้เด็กสะท้อนคิดจากผลการประเมินที่ตนเองได้รับทั้งจากผลงานที่ทำเสร็จแล้ว หรือคะแนนจากแบบทดสอบ โดยให้สะท้อนถึงสิ่งที่ได้เรียนรู้ และสิ่งที่จะเรียนรู้หรือพัฒนาตนเองต่อไป

5.3. การให้เด็กมีส่วนร่วมในการวางแผนและดำเนินการร่วมกับครูและผู้ปกครอง เพื่อทบทวนผลการประเมินวางแผนการเรียนรู้ร่วมกันต่อไป และชื่นชมความสำเร็จที่เกิดขึ้นร่วมกัน

5.1. การมองข้ามวิธีการให้เด็กมีส่วนร่วมในกระบวนการประเมิน เน้นการประเมินโดยใช้แบบทดสอบเป็นหลักเพียงอย่างเดียว

5.2. การสรุปผลจากการประเมินโดยไม่เปิดโอกาสให้เด็กได้ประเมินการเรียนรู้ของตนเอง

5.3. การแยกเด็กออกจากกระบวนการสะท้อนคิดหรือทบทวนผลการประเมินเพื่อการวางแผนการเรียนรู้ของเด็กต่อไป โดยให้ความสำคัญกับการตัดสินใจและลงความคิดเห็นของครูผู้สอนเป็นหลัก

ด้านที่ 4: การสอนที่เสริมสร้างพัฒนาการการเรียนรู้ของเด็ก เป็นรายบุคคล

แนวคิด

การสอนที่เสริมสร้างพัฒนาการการเรียนรู้ของเด็กเป็นรายบุคคล มีแนวคิดหลักเพื่อการออกแบบการเรียนรู้ที่เน้นการพัฒนาทักษะและความสามารถของเด็กตามระดับพัฒนาการของแต่ละคน มุ่งเน้นการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ให้กับเด็ก โดยประสบการณ์การเรียนรู้ดังกล่าวต้องเป็นประสบการณ์สำคัญที่มีความหมาย และสามารถตอบสนองความสนใจ ความต้องการ และความแตกต่างหลากหลายระหว่างบุคคลของเด็กแต่ละคน โดยให้เด็กมีโอกาสเรียนรู้ผ่านการเล่น การสำรวจ และการค้นพบ รวมถึงการให้เด็กมีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนรู้และการตัดสินใจในสิ่งที่ตนเองสนใจ ประกอบด้วยกรอบแนวการปฏิบัติด้านย่อย 6 ด้าน ได้แก่ (1) การคัดเลือกเนื้อหาสาระเพื่อนำไปจัดประสบการณ์การเรียนรู้ (2) การจัดประสบการณ์ที่เน้นการมีส่วนร่วมของทุกคนในชั้นเรียน (3) การจัดตารางเวลาหรือกิจวัตรประจำวันกับรูปแบบการจัดการเรียนรู้ (4) การจัดประสบการณ์การเรียนรู้เชิงบวกที่ตอบสนองความแตกต่างหลากหลายระหว่างบุคคล (5) การจัดประสบการณ์การเรียนรู้บนฐานของการเล่นและการสืบสอบเพื่อการเรียนรู้ และ (6) การจัดประสบการณ์การเรียนรู้ที่มีความหมายและส่งเสริมปฏิสัมพันธ์ทางสังคมเพื่อการเรียนรู้สำหรับเด็กทุกคน

การปฏิบัติสำหรับเด็กอนุบาล (อายุ 3 – 4 ปี)

แนวปฏิบัติที่เหมาะสมกับพัฒนาการ

แนวปฏิบัติที่ควรปฏิบัติด้วยความระมัดระวัง

1. การคัดเลือกเนื้อหาสาระเพื่อนำไปจัดประสบการณ์การเรียนรู้

1.1. การเตรียมสื่อหรืออุปกรณ์การเรียนรู้ หนังสือ หรือของเล่นที่ตอบสนองความสงสัยใคร่รู้ กระตุ้นการตั้งคำถาม ทำให้เกิดข้อสงสัยและความสนใจให้แก่เด็กแต่ละคน เพื่อนำไปสู่การสืบสอบการเรียนรู้ของเด็กต่อไป เช่น การเพิ่มของเล่นหรืออุปกรณ์ต่าง ๆ ในมุมบทบาทสมมุติการวางสื่อการเรียนรู้จำลองในมุมวิทยาศาสตร์

1.2. การจัดตารางเวลาหรือช่วงเวลาจัดกิจกรรมที่เปิดโอกาสให้เด็กได้เล่นขณะทำกิจกรรมการเรียนรู้ ซึ่งตารางเวลาหรือช่วงเวลาจัดกิจกรรมมีความยืดหยุ่นมากพอที่จะให้เด็กแต่ละคนเกิดการเรียนรู้และได้รับการพัฒนาทักษะต่าง ๆ ได้

1.3. การปรับกิจกรรมการเรียนรู้ให้มีความแตกต่างกันตามกลุ่มของเด็กที่มีความแตกต่างหลากหลาย โดยเสนอตัวเลือกในการทำกิจกรรมที่หลากหลาย เพิ่มหรือลดความซับซ้อนของกิจกรรมการเรียนรู้ และให้เด็กแต่ละคนมีโอกาเลือกและตัดสินใจด้วยตนเอง

1.4. การติดตามความสนใจและการตั้งคำถามของเด็กทุกคน เพื่อนำไปสู่การประเมินความเป็นไปได้และความพร้อมของทรัพยากรที่ต่อยอดไปสู่การทำกิจกรรมหรือการเรียนรู้แบบโครงการที่เน้นให้เด็กแต่ละคนมีส่วนร่วมและแก้ปัญหาในกิจกรรมที่ตนเองสงสัยใคร่รู้

1.1. การวางแผนกิจกรรมการเล่นและจัดพื้นที่สำหรับเด็กเล่น โดยตัดสินใจเลือกจัดของเล่น สื่อหรืออุปกรณ์การเรียนรู้ตามที่มีอยู่โดยไม่สนใจว่าเด็กกำลังสนใจหรือมีความสงสัยใคร่รู้ในเรื่องใด

1.2. การจัดตารางเวลาในการทำกิจกรรมต่าง ๆ ที่ให้เวลาเด็กน้อยและ/หรือกำหนดกิจกรรมให้เด็กทำมากเกินไป ทำให้เด็กเกิดความรู้สึกเหนื่อย ท้อแท้ และไม่ได้ใช้เวลาเรียนรู้ในกิจกรรมนั้น ๆ อย่างสนุกสนาน

1.3. การกำหนดระยะเวลาทำกิจกรรมที่ไม่ยืดหยุ่นกับเด็กทุกคน เช่น ให้เวลา 10 นาที ในการทำผลงานศิลปะแบบสีน้ำเหมือนกันทุกคน และให้หยุดทำกิจกรรมทันทีที่เวลาหมดโดยไม่สนใจว่าเด็กเรียนรู้อย่างสนุกสนานหรือกำลังตั้งใจกับกิจกรรมที่กำลังทำอยู่หรือไม่

1.4. การจัดการกิจกรรมการเรียนรู้เป็นกลุ่มใหญ่ ทั้งชั้นเรียน และเน้นการสอนแบบทางตรง เช่น การให้คำแนะนำและบรรยายข้อมูลเป็นหลัก และไม่ได้ให้โอกาสในการถาม-ตอบคำถามหรือสิ่งที่เด็กแต่ละคนสงสัยใคร่รู้

2. การจัดประสบการณ์ที่เน้นการมีส่วนร่วมของทุกคนในชั้นเรียน

2.1. การส่งเสริมให้เด็กแต่ละคนได้บอกเล่าประสบการณ์ของตนเองให้เพื่อนในชั้นเรียนฟัง การตั้งคำถามที่ตนเองสงสัย รวมถึงการฟังและทำความเข้าใจความคิดเห็นของผู้อื่น โดยใช้เวลาเด็กแต่ละคนในการคิดไตร่ตรอง ก่อนที่จะพูด บอกเล่า หรือตอบสนองเพื่อน

2.2. การเปิดโอกาสให้เด็กมีส่วนร่วมในกิจกรรมต่าง ๆ ในกิจวัตรประจำวันร่วมกันในชั้นเรียน เช่น การจัดโต๊ะรับประทานอาหารกลางวัน การทำความสะอาดพื้นที่ต่าง ๆ ในชั้นเรียน การดูแลรักษาของเล่น โดยให้เด็กแต่ละคนตัดสินใจเลือกบทบาทหน้าที่ที่ตนเองต้องการและสมัครใจ เพื่อให้เด็กเกิดความรับผิดชอบ การร่วมมือทำงานเป็นทีม และการวางแผนและแก้ปัญหาาร่วมกัน

2.3. การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่让孩子มีปฏิสัมพันธ์กับเพื่อนในชั้นเรียนทุกคน โดยเฉพาะเพื่อนที่มีความแตกต่างหลากหลายในช่วงต่าง ๆ ในแต่ละวัน ทั้งการทำกิจกรรมในชั้นเรียนและการปฏิบัติกิจวัตรประจำวันต่าง ๆ เพื่อเสริมสร้างความเห็นอกเห็นใจ ทักษะทางสังคม และการสื่อสารของเด็ก

2.1. การตั้งคำถามปลายปิดที่มีคำตอบถูกหรือผิด ตัดสินและตีตราเด็กที่ตอบผิดว่ามีความเข้าใจคลาดเคลื่อน โดยไม่ให้อีกโอกาสเด็กในการอธิบาย ขณะที่ชื่นชมเพื่อนที่สามารถตอบคำถามถูกต้องหน้าเด็กที่ตอบคำถามผิด

2.2. การบอกวิธีการทำกิจกรรมแก่เด็กทั้งชั้นเรียนอย่างละเอียด โดยให้เด็กทุกคนต้องปฏิบัติตามวิธีการหรือขั้นตอนที่ครูกำหนด และแทรกแซงในสิ่งที่เด็กจะเลือก ทำให้เด็กไม่สามารถคิดหรือตัดสินใจด้วยตนเองได้

2.3. การมองข้ามเด็กที่ช้าหรือมีข้อจำกัดในการเรียนรู้ และไม่ให้รบกวนเพื่อนในชั้นเรียนคนอื่น ๆ แต่ให้บอกหรือแจ้งครูแต่ผู้เดียว หรือการรอให้เด็กเป็นฝ่ายร้องขอความช่วยเหลือขณะทำกิจกรรมการเรียนรู้ก่อน แล้วจึงค่อยเข้าไปให้ความช่วยเหลือ

3. การจัดตารางเวลาหรือกิจวัตรประจำวันกับรูปแบบการจัดการเรียนรู้

3.1. การบูรณาการเนื้อหาตัวชี้วัดหรือสภาพที่พึงประสงค์ที่ระบุไว้ในหลักสูตรให้เชื่อมโยงกับเหตุการณ์ต่าง ๆ รอบตัวในชีวิตจริงของเด็ก เช่น การให้เด็กสังเกตสิ่งที่เกิดขึ้นและตั้งคำถามขณะผ่นตกว่าหน้าต่างชั้นเรียนในการเรียนรู้หน่วยถุณ

3.2. การแบ่งกิจกรรมที่มีความซับซ้อน เป็นนามธรรม เข้าใจยาก และน่าจะใช้เวลาาน ออกเป็นกิจกรรมย่อย ๆ เล็ก ๆ ที่เห็นเป็นรูปธรรมและมีความหมายสำหรับเด็ก เพื่อให้มั่นใจว่าเด็กจะค่อย ๆ เกิดการเรียนรู้และเชื่อมโยงสิ่งที่เรียนไปสู่กิจกรรมที่ทำหามากขึ้นได้

3.3. การสังเกตเด็กแต่ละคนในขณะที่ทำกิจกรรมการเรียนรู้หรือปฏิบัติกิจวัตรประจำวันในสิ่งที่เด็กแสดงความสนใจหรือบอกเล่าเรื่องราวโดยคอยตั้งคำถามกับเด็กหรือเปิดโอกาสให้เด็กตั้งคำถามและแสดงความคิดเห็นอย่างเสรี

3.1. การจัดกิจกรรมที่แยกหัวข้อออกจากกัน เช่น การสอนทักษะคณิตศาสตร์และวิทยาศาสตร์โดยไม่เชื่อมโยงให้เด็กเห็นการนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน หรือไม่เชื่อมโยงสาระสำคัญของกิจกรรมกับประสบการณ์ที่เด็กรู้จักและสนใจ

3.2. การสอนหรืออธิบายข้อมูลที่ซับซ้อนอย่างรวดเร็วหรือสอนเนื้อหาเพิ่มเติมจากบทเรียน เช่น การสอนความหมายของคำศัพท์ใหม่และคาดหวังให้เด็กเข้าใจและนำไปใช้ได้ทันที

3.3. การไม่ให้ความสำคัญกับสิ่งที่เด็กสนใจหรือสิ่งที่เด็กแต่ละคนบอกเล่า เช่นเดียวกันกับการปล่อยให้การตั้งคำถามของเด็กไม่ถูกตอบสนองหรือไม่นำไปสู่การต่อยอดการเรียนรู้ของเด็กต่อไป

4. การจัดประสบการณ์การเรียนรู้เชิงบวกที่ตอบสนองความแตกต่างหลากหลายระหว่างบุคคล

4.1. การใช้ภาษาที่ส่งเสริมความมั่นใจในความสามารถหรือศักยภาพให้กับเด็กแต่ละคน เช่น เมื่อเด็กล้มเหลวหรือทำพลาด รีบให้กำลังใจและสอนให้เด็กมองว่าเป็นโอกาสในการเรียนรู้

4.2. การชื่นชมความพยายามและความก้าวหน้าของเด็ก โดยพูดส่งเสริมแรงจูงใจในความพยายามของเด็ก เช่น ชมเชยว่าเด็กมีความตั้งใจและใส่ใจในการทำผลงานศิลปะจนเสร็จ แทนที่จะชมว่าผลงานศิลปะนี้มีความสวยงาม

4.3. การตั้งคำถามเพื่อกระตุ้นให้เด็กมีส่วนร่วมในการเรียนรู้ เช่น การตั้งคำถามว่าถ้าเหตุการณ์เป็นแบบนี้ เด็ก ๆ คิดว่าน่าจะทำสิ่งใดต่อไป เราลองทำตามที่ได้คิด ๆ เสนอแล้วมาดูกันว่าผลจะเป็นอย่างไร แล้วเปิดโอกาสให้เด็กได้แสดงความคิดเห็นอย่างเสรี

4.4. การสนับสนุนความเป็นอิสระและพัฒนาทักษะการพึ่งพาตนเองหรือการแก้ปัญหาต่าง ๆ ด้วยตนเอง เช่น การสาธิตให้เด็กดูและชักชวนให้เด็กทำตามพร้อมชื่นชมเด็กในเรื่องการจัดการเครื่องแต่งกาย การรับประทานอาหารด้วยตนเอง การเก็บของให้เป็นระเบียบ

4.1. การชี้ให้เด็กมองเห็นแต่ข้อจำกัดหรือข้อเสียของตนเองจนทำให้เด็กมีทัศนคติเชิงลบต่อตนเอง หรือนำจุดที่เด็กล้มเหลวหรือผิดพลาดมาหยอกล้อเพื่อความบันเทิงในชั้นเรียน

4.2. การใช้คำชมเชยทั่วไป เช่น ดีมาก ทำได้ดีมาก โดยไม่ได้ชี้ประเด็นให้เด็กเรียนรู้ว่าสิ่งที่ทำได้แล้วคืออะไร หรือสิ่งที่ยังผิดพลาดหรือต้องปรับปรุงนั้นคืออะไร

4.3. การชี้นำและบอกเด็กว่าต้องทำอะไร โดยไม่รับฟังข้อเสนอแนะของเด็กหรือพูดคุยกับเด็กเกี่ยวกับทางเลือกอื่น ๆ ที่เด็กสนใจหรือมีความถนัดมากกว่า

4.4. การเข้ามาแทรกแซงสิ่งที่เด็กสามารถทำได้ด้วยตนเอง รวมถึงการวิจารณ์ที่มุ่งเน้นไปที่การแก้ไขข้อผิดพลาดของเด็ก และการขาดความระมัดระวังในการใช้คำพูดที่อาจพาไปถึงความแตกต่างหลากหลายของเด็ก

5. การจัดประสบการณ์การเรียนรู้บนฐานของการเล่นและการสืบสอบเพื่อการเรียนรู้

5.1. การใช้คำถามปลายเปิดเพื่อกระตุ้นความคิดของเด็กแต่ละคน หรือตั้งคำถามให้เด็กได้สะท้อนคิดเกี่ยวกับปัญหาหรือเหตุการณ์ต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นรอบตัว

5.2. การให้ความสำคัญกับการให้เด็กได้บอกเล่าเรื่องราวส่วนตัวและประสบการณ์ที่ผ่านมา ด้วยการวาดภาพ การเขียน การบอกเล่า และการบันทึกด้วยเครื่องมือดิจิทัล เพื่อแบ่งปันความคิดและมุมมองของตนเองกับเพื่อนในชั้นเรียน

5.3. การจัดหาของเล่น สื่อหรืออุปกรณ์เพื่อการเรียนรู้หรือของเล่นที่กระตุ้นหรือส่งเสริมพัฒนาการหลาย ๆ ด้าน เช่น สื่อสำหรับการใช้กล้ามเนื้อเล็ก การเล่นบนทางลาด การสร้างบล็อก อุปกรณ์ของเล่นน้ำและทราย และเครื่องมือศิลปะรูปแบบต่าง ๆ โดยเน้นการกระตุ้นให้เกิดการใช้งาน การตั้งคำถาม และการริเริ่มทำผลงานจากตัวเด็กเอง

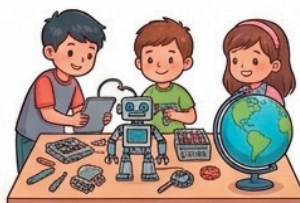
5.4. ครูให้ความสำคัญและเปิดโอกาสให้เด็กแต่ละคนได้พูดสื่อสารและแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกับครูหรือเพื่อนในชั้นเรียน และฝึกฝนการใช้ภาษาในการสื่อความที่ชัดเจนและเหมาะสม รวมถึงเปิดกว้างยอมรับความคิดเห็นของเด็กทุกคนเพื่อต่อยอดไปสู่การเรียนรู้ร่วมกันต่อไป

5.1. การใช้คำถามแบบปิดที่มีเพียงคำตอบใช่/ไม่ใช่ หรือมีคำตอบที่ถูกต้องเพียงคำตอบเดียว และไม่อธิบายเหตุผลกับเด็กว่าเหตุใดคำตอบจึงเป็นเช่นนั้น

5.2. การจำกัดสื่อการเรียนรู้และโอกาสในการแสดงความคิดเห็นของเด็กแต่ละคน เนื่องจากกังวลว่ากิจกรรมการเรียนรู้จะไม่สามารถควบคุมเวลาได้

5.3. การจัดเตรียมของเล่น สื่อหรืออุปกรณ์เพื่อการเรียนรู้ที่หลากหลายแต่ไม่จัดหมวดหมู่หรือประเภทในการใช้งาน โดย让孩子ใช้งานสื่อหรืออุปกรณ์เพื่อการเรียนรู้ หรือเล่นของเล่นภายใต้การควบคุมความเรียบร้อยและภายในระยะเวลาที่ครูกำหนดให้

5.4. การไม่เปิดโอกาสหรือไม่ให้ความสำคัญกับคำถามหรือความสงสัยใคร่รู้จากเด็กในเรื่องที่ไม่เกี่ยวข้อง กับหน่วยการเรียนรู้ที่กำหนดไว้ตามหลักสูตรสถานศึกษา

6. การจัดประสบการณ์การเรียนรู้ที่มีความหมายและส่งเสริมปฏิสัมพันธ์ทางสังคมเพื่อการเรียนรู้สำหรับเด็กทุกคน

6.1. การวางแผนกิจกรรมการเล่นแบบเดี่ยว แบบกลุ่มเล็ก แบบกลุ่มใหญ่ และการเล่นที่มีการพูดคุยโต้ตอบกันระหว่างเด็ก เพื่อตอบสนองความสนใจและให้เด็กได้มีส่วนร่วมตลอดเวลาที่ทำการกิจกรรมการเรียนรู้

6.2. การสนับสนุนให้เด็กทุกคนวางแผน ลงมือปฏิบัติ และทบทวนการทำกิจกรรมการเรียนรู้ของตนเอง รวมถึงสะท้อนคิดเกี่ยวกับปัญหาที่เกิดขึ้นและวิธีการแก้ปัญหาที่ได้ดำเนินการไปแล้ว

6.3. การจัดเตรียมพื้นที่ ของเล่น สื่อหรืออุปกรณ์เพื่อการเรียนรู้ที่มีความท้าทายและสนใจให้เด็กทุกคนได้สังเกต สำรวจ ทดลองใช้งาน และทบทวนผลที่เกิดขึ้นด้วยตนเอง

6.4. การให้คำแนะนำและสนับสนุนทุกการตัดสินใจของเด็กแต่ละคน และแนะนำให้เด็กขอความช่วยเหลือหรือการสนับสนุนเพื่อนที่ทำการกิจกรรมด้วยกันเมื่อพบปัญหา เพื่อส่งเสริมทักษะการสื่อสารการทำงาน และการแก้ปัญหาร่วมกัน

6.5. การสนับสนุนความคิดริเริ่มของเด็กแต่ละคน ที่เชื่อมโยงกับการใช้งาน สื่อหรืออุปกรณ์เพื่อการเรียนรู้ ของเล่น หรือแม้แต่อุปกรณ์เพื่อการเรียนรู้ เพื่อนำไปสู่การต่อยอดการเรียนรู้ของเด็กแต่ละคนต่อไป

6.1. การจัดกลุ่มเด็กให้เป็นกลุ่มโดยปราศจากหลักการในการจัดกลุ่มและคาดหวังว่าเด็กทุกคนจะต้องทำกิจกรรมเดียวกัน

6.2. การกำหนดขั้นตอนในการทำกิจกรรมต่าง ๆ หรือมอบหมายงานต่าง ๆ ให้เด็กต้องดำเนินการให้แล้วเสร็จภายในระยะเวลาที่กำหนด

6.3. การจัดระเบียบพื้นที่เล่นที่คับแคบ และไม่อนุญาตให้เด็กบางคนเข้าถึงหนังสือของเล่น สื่อหรืออุปกรณ์เพื่อการเรียนรู้เนื่องจากความสามารถหรืออายุน้อยเกินไป

6.4. การไม่สนใจเมื่อเด็กมีปัญหาและแนะนำให้เด็กเรียนรู้ที่จะแก้ปัญหาด้วยตนเอง หากไม่สามารถแก้ปัญหาได้ ให้เด็กเปลี่ยนไปทำการกิจกรรมอื่นที่เหมาะสมกับศักยภาพของตนเองแทน

6.5. การแทรกแซงความคิดของเด็ก ตัดสินใจความคิดหรือคำพูดของเด็กว่าถูกหรือผิด และการบอกให้เด็กปฏิบัติตามสิ่งต่าง ๆ ที่กำหนดให้ไว้อย่างเคร่งครัด

การปฏิบัติสำหรับเด็กอนุบาล (อายุ 5 – 6 ปี)

แนวปฏิบัติที่เหมาะสมกับพัฒนาการ

แนวปฏิบัติที่ควรปฏิบัติด้วยความระมัดระวัง

1. การคัดเลือกเนื้อหาสาระเพื่อนำไปจัดประสบการณ์การเรียนรู้

1.1. การเชื่อมโยงเป้าหมายการเรียนรู้
ในหน่วยการเรียนรู้ที่ส่งเสริมให้เกิด
การเรียนรู้ร่วมกันของเด็กทั้งกลุ่มเล็ก
และกลุ่มใหญ่ผ่านกิจกรรมการเล่นใน
มุมประสบการณ์ต่าง ๆ ที่จัดไว้ในชั้นเรียน

1.2. การสอดแทรกแนวคิด
(concept) ในด้านการอ่าน สังคมศึกษา
ประวัติศาสตร์ คณิตศาสตร์ และ
วิทยาศาสตร์ ผ่านการเล่นของเล่น
การอ่านหนังสือ หรือการใช้งานสื่อ
และอุปกรณ์การเรียนรู้ที่ครูจัดเตรียม
เช่น การแนะนำหนังสือที่มีภาพประวัติ
บุคคลสำคัญ การจัดเตรียมวัสดุสำหรับ
ทำผลงานศิลปะที่让孩子ใช้งานด้วย
การชั่ง ตวง วัด

1.3. การเปิดโอกาสให้เด็กทุกคน
ได้ใช้งานของเล่น สื่อหรืออุปกรณ์เพื่อ
การเรียนรู้ที่หลากหลาย โดยริเริ่มการใช้งาน
ด้วยตนเอง หรือกระตุ้นให้เด็กใช้งาน
ด้วยการทดลอง จำแนกประเภท เปรียบเทียบ
จัดกลุ่ม และสร้างสรรค์วัสดุ ตามที่ตนเอง
คิดวางแผนขณะทำกิจกรรมการเล่น
ได้อย่างอิสระ

1.1. การใช้วิธีการสอนทางตรง เช่น
การบรรยาย การอธิบายเนื้อหา และ
มอบหมายให้เด็กทำงานได้ด้วยตนเอง
ให้เรียบร้อยจนงานแล้วเสร็จ

1.2. การมุ่งเน้นที่การเรียนรู้แบบ
ท่องจำ การจดจำข้อมูล และการใช้
แบบฝึกทักษะสำหรับการเขียนและแบบฝึก
คณิตศาสตร์ แทนการใช้สื่อหรืออุปกรณ์
ของจริงให้เด็กได้สำรวจและเรียนรู้
ในเรื่องภาษาและจำนวน

1.3. การให้เด็กเล่นเกมการศึกษา
เป็นกลุ่ม และอนุญาตให้เล่นได้ต่อเมื่อ
ทำงานที่ได้รับมอบหมายจากครูเสร็จ
เรียบร้อยแล้ว หรือจัดช่วงเวลาให้เล่น
เพียงช่วงเดียวของสัปดาห์ เช่น
วันศุกร์ช่วงบ่าย โดยใช้เกมการศึกษา
เพื่อความบันเทิงแทนที่จะเป็นประโยชน์
เพื่อการเรียนรู้ของเด็กในชั้นเรียน

2. การจัดประสบการณ์ที่เน้นการมีส่วนร่วมของทุกคนในชั้นเรียน

2.1. การจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมให้เด็กทุกคนในชั้นเรียนได้มีปฏิสัมพันธ์ทางสังคมและได้เล่นแบบร่วมมือในกิจกรรมต่าง ๆ ตลอดทั้งวัน เช่น การวางแผนกิจกรรมและดำเนินการสืบสอบเพื่อการเรียนรู้ร่วมกันในมุมวิทยาศาสตร์

2.2. การสนับสนุนให้เด็กที่มีความแตกต่างหลากหลายแสดงอัตลักษณ์ของตนเอง โดยเฉพาะทางด้านสังคม วัฒนธรรม และภาษา ผ่านเรื่องราวหรือคำบอกเล่าในชั้นงานของตนเอง และครูเปิดโอกาสให้เด็กออกมานำเสนอรายละเอียดให้เพื่อนในชั้นเรียนฟังเพื่อให้เกิดความภาคภูมิใจและทัศนคติทางบวกในการเรียนรู้

2.3. การสนับสนุนให้เด็กมีบทบาทในการเป็นผู้นำและผู้ตามในการทำกิจกรรมต่าง ๆ ในชั้นเรียน รวมถึงสอนให้เรียนรู้ที่จะปฏิบัติตามข้อตกลงและรับผิดชอบต่อชั้นเรียนร่วมกัน

2.4. การจัดกิจกรรมที่เปิดโอกาสให้เด็กทุกคนในชั้นเรียนได้มีส่วนร่วมกับการทำกิจกรรมนอกชั้นเรียนร่วมกับบุคคลที่มีบทบาทหน้าที่ต่าง ๆ หรือมีความแตกต่างหลากหลายในด้านต่าง ๆ เช่น การเป็นอาสาสมัครในกิจกรรมต่าง ๆ ของโรงเรียน

2.1. การให้เด็กแต่ละคนพึ่งพาตนเองในการเรียนรู้ ทำกิจกรรมการเรียนรู้ต่าง ๆ ด้วยตนเองเพียงผู้เดียว และเรียนรู้ที่จะใช้การแข่งขันกับเพื่อนในการกระตุ้นการเรียนรู้ของเด็กแต่ละคน

2.2. การมอบหมายกิจกรรมและโครงการที่让孩子ทำเป็นรายบุคคลและกำหนดให้ทำเหมือนกันหมดทุกคน โดยไม่มีตัวเลือกที่让孩子ได้ริเริ่มสร้างสรรค์หรือสะท้อนประสบการณ์ของตนเองได้ เช่น การให้เด็กทุกคนปลูกต้นถั่วเขียวเหมือนกัน หรือให้เด็กแต่ละคนประดิษฐ์ตุ๊กตาจากวัสดุที่เตรียมให้และให้ทำตามแบบเหมือนกัน

2.3. การจัดการชั้นเรียนแบบที่ครูเป็นผู้สั่งการและบอกให้เด็กแต่ละคนปฏิบัติตามสิ่งใดบ้าง รวมถึงครูเป็นคนกำหนดข้อตกลงในชั้นเรียนเพื่อให้มั่นใจได้ว่าชั้นเรียนจะเป็นระเบียบเรียบร้อย

2.4. การสอนด้วยการบรรยายถึงความรับผิดชอบทางพลเมืองและสังคมแต่ไม่จัดกิจกรรมให้เด็กได้มีส่วนร่วมหรือทดลองลงมือปฏิบัติ

3. การจัดตารางเวลาหรือกิจวัตรประจำวันกับรูปแบบการจัดการเรียนรู้

3.1. การจัดช่วงเวลาทำกิจกรรมหรือกิจวัตรประจำวันที่มีการกำหนดไว้ แต่สามารถยืดหยุ่นได้ และสามารถปรับเปลี่ยนได้เพื่อให้เด็กได้เรียนรู้ผ่านกิจกรรมหรือการสอนของครูที่เกิดขึ้นประโยชน์สูงสุด

3.2. การเลือกจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่หลากหลาย ทั้งกิจกรรมกลุ่มเล็กและกลุ่มใหญ่ การสนทนาแบบตัวต่อตัว และการสนับสนุนระหว่างเพื่อน เพื่อสนับสนุนให้เป้าหมายการเรียนรู้ของเด็กแต่ละคนสามารถบรรลุได้จริง

3.3. การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ยืดหยุ่นและเน้นการมีส่วนร่วมสำหรับเด็กทุกคนในชั้นเรียน ทั้ง 6 กิจกรรมหลักตลอดจนกิจวัตรประจำวันต่าง ๆ ในแต่ละวัน เพื่อให้เด็กทุกคนในชั้นเรียนสามารถเข้าถึงกิจกรรมและมีส่วนร่วมในกิจกรรมจนเกิดการเรียนรู้อย่างลุ่มลึก

3.4. การเตรียมพื้นที่เพื่อการเรียนรู้หลากหลายในชั้นเรียน เช่น การจัดมุมหนังสือที่มีเก้าอี้สะดวกสบายและเงียบสงบ การจัดมุมศิลปะที่มีอุปกรณ์สำหรับการทำงานร่วมกันกับเพื่อนเป็นกลุ่มย่อย

3.5. การส่งเสริมให้เด็กสามารถเรียนรู้ด้วยตนเองอย่างอิสระ สามารถกระตุ้นและกำกับตนเองให้เด็กรับผิดชอบในการเรียนรู้หรือทำกิจกรรมต่าง ๆ ด้วยตนเองอย่างต่อเนื่อง

3.1. การจัดตารางเวลาที่เข้มงวดและจำกัดการใช้บางพื้นที่ในห้องเรียน รวมถึงการจัดระเบียบเวลาในการทำกิจกรรมให้เด็กที่ทำงานเสร็จแล้วต้องรอเพื่อนคนอื่นหรือเร่งให้เด็กทำงานให้เสร็จทั้งที่เด็กต้องการเวลาเพิ่ม

3.2. การใช้กิจกรรมกลุ่มใหญ่ทั้งชั้นเรียนเป็นหลัก และใช้แนวคิดการจัดการชั้นเรียนแบบ one-size-fits-all เพื่อให้่ายต่อการบริหารจัดการชั้นเรียน

3.3. การจัดตารางกิจกรรมต่าง ๆ เหมือนวิชาเรียนและเป็นคาบเรียน เมื่อหมดเวลาจะส่งสัญญาณให้เด็กเปลี่ยนกิจกรรม โดยไม่สนใจว่าเด็กทำกิจกรรมก่อนหน้าแล้วเสร็จหรือไม่ หรือเป็นการขัดจังหวะขณะที่เด็กกำลังเรียนรู้เรื่องหนึ่ง ๆ อย่างลุ่มลึก

3.4. การเตรียมพื้นที่ในห้องเรียนด้วยตัวเลือกที่จำกัด และทำให้เด็กทำงานคนเดียวที่โต๊ะโดยใช้กระดาษ ดินสอ และใบงานที่จัดเตรียมไว้ให้แล้วเท่านั้น

3.5. การสร้างข้อตกลงในชั้นเรียนไม่ให้เด็กทำอะไรเกินกว่าที่ครูบอกไว้ ดังนั้นเพื่อความเรียบร้อยในห้องเรียน เด็กทุกคนจึงต้องคอยรับคำสั่งจากครูว่า จะให้ทำอะไรบ้างในแต่ละกิจกรรม

แนวปฏิบัติที่เหมาะสมกับพัฒนาการ

แนวปฏิบัติที่ควรปฏิบัติด้วยความระมัดระวัง

4. การจัดประสบการณ์การเรียนรู้เชิงบวกที่ตอบสนองความแตกต่างหลากหลายระหว่างบุคคล

4.1. การปรับเป้าหมายการเรียนรู้ให้เหมาะสมกับเด็กแต่ละคน โดยเฉพาะกลุ่มที่มีความแตกต่างหลากหลาย ซึ่งนอกจากจะเป็นการปรับเป้าหมายการเรียนรู้ที่เพิ่ม/ลดระดับความท้าทายและความซับซ้อนแล้ว ยังรวมถึงการปรับสื่อหรืออุปกรณ์เพื่อสนับสนุนการเรียนรู้ตามศักยภาพของเด็กแต่ละคนด้วย

4.2. การใช้วิธีสอนที่หลากหลายและเหมาะสมกับเป้าหมายการเรียนรู้ รวมถึงปรับบทเรียนและกิจกรรมให้เด็กเป็นผู้นำ และเป็นผู้ริเริ่มในการเล่นหรือทำกิจกรรม ครูทำหน้าที่สาธิตวิธีการทำกระบวนการต่าง ๆ เฉพาะส่วนที่เด็กต้องการความช่วยเหลือจริง ๆ เท่านั้น

4.3. การสนับสนุนและเสริมสร้างการเล่นของเด็กด้วยกิจกรรมการเรียนรู้ สื่อหรืออุปกรณ์เพื่อการเรียนรู้ที่มีความท้าทาย เพื่อเสริมสร้างความสามารถและความเข้าใจของเด็กแต่ละคน โดยหากเด็กสามารถทำได้แล้ว ครูจะปรับเพิ่มระดับความท้าทายของกิจกรรมขึ้นอีก

4.4. การสนับสนุนให้เด็กวางแผนและลงมือปฏิบัติ และทบทวนสิ่งที่ได้ดำเนินการไปแล้วด้วยตนเอง หลังจากการทำกิจกรรมต่าง ๆ เช่น เกมการศึกษา การทดลองในมุมวิทยาศาสตร์ การสำรวจพื้นที่ต่าง ๆ

4.1. การไม่จัดกลุ่มเพื่อจำแนกเด็กตามระดับความสามารถ และการวางแผนกิจกรรมที่มีเป้าหมายและตัวเลือกเดียวกันสำหรับเด็กทุกคน

4.2. การพึ่งพาการสอนทางตรงเป็นหลัก แทนที่จะเลือกวิธีการจัดกลุ่มที่เหมาะสมเพื่อประหยัดเวลาในการช่วยให้เด็กเกิดการเรียนรู้สาระสำคัญในบทเรียน

4.3. การเตรียมมุมประสบการณ์ต่าง ๆ ที่มีเป้าหมายการเรียนรู้และรายละเอียดการทำกิจกรรมเหมือนกันสำหรับเด็กทุกคน

4.4. การแทรกแซงเด็กในขณะที่กำลังทำกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อป้องกันความล้มเหลวในการเรียนรู้ที่อาจเกิดขึ้น ให้คำแนะนำแต่ไม่ปรับเนื้อหา ระดับความท้าทาย เวลา และการสนับสนุนใด ๆ ที่เด็กควรจะได้รับ

5. การจัดประสบการณ์การเรียนรู้บนฐานของการเล่นและการสืบสอบเพื่อการเรียนรู้

5.1. การตั้งคำถามปลายเปิดเพื่อช่วยให้เด็กแบ่งปันบอกเล่าความคิดจากสิ่งที่ได้จากการสังเกต การอนุมาน การคิดอย่างมีวิจารณญาณ และการสื่อสารโดยใช้ความรู้ และคำศัพท์ใหม่ที่ส่งเสริมการคิดในระดับที่สูงขึ้น การใช้เหตุผล การแก้ปัญหา และความคิดสร้างสรรค์ โดยการตั้งคำถามที่ท้าทาย การสืบสอบการเรียนรู้ เช่น “อย่างไร” “จะเกิดอะไรขึ้นถ้า” และ “อะไรอีกบ้าง”

5.2. การติดตามความสนใจและคำถามจากความสงสัยใคร่รู้ของเด็ก และต่อยอดไปสู่กิจกรรมการเรียนรู้หรือการเรียนรู้แบบโครงการ โดยครูสาธิตให้เด็กเห็นกระบวนการสืบเสาะเพื่อการเรียนรู้และการคิดอย่างมีวิจารณญาณ รวมทั้งการนำตนเองในการเรียนรู้

5.1. การตั้งคำถามระดับต่ำที่อยู่ในระดับความรู้ความจำ เช่น การใช้คำถามหลัง “ใคร” และ “อะไร” โดยคำตอบที่ถูกต้องมีเพียงคำตอบเดียว

5.2. การมีมุมมองว่าคำถามที่มาจากเด็ก มักอยู่นอกเรื่องจากสิ่งที่อยู่ในบทเรียน และขัดขวางการบรรลุเป้าหมายการเรียนรู้ที่ตั้งไว้ รวมถึงทำให้เกิดข้อจำกัดเรื่องเวลา จึงไม่เปิดโอกาสให้เด็กตั้งคำถามในชั้นเรียน

5. การจัดประสบการณ์การเรียนรู้พื้นฐานของการเล่นและการสืบสอบเพื่อการเรียนรู้ (ต่อ)

5.3. การสาธิตหรือสนับสนุนช่วยสร้างความเข้าใจกับเด็กเกี่ยวกับวิธีการคิดหรือการทำกิจกรรมการเรียนรู้ที่มีความท้าทาย เช่น เกมการศึกษาทางคณิตศาสตร์ กิจกรรมการทดลองวิทยาศาสตร์ เพื่อให้เด็กได้ฝึกใช้ทักษะต่าง ๆ ด้วยตนเอง โดยเฉพาะการแก้ปัญหา การสื่อสาร และการทำงานร่วมกับผู้อื่น

5.4. การจัดเตรียมสื่อและอุปกรณ์เพื่อการเรียนรู้ที่ใช้ได้จริง เช่น เกม หนังสือ วัสดุ เครื่องเขียน สื่อคณิตศาสตร์ วัตถุธรรมชาติและเครื่องมือสำหรับการสืบเสาะทางวิทยาศาสตร์ วัสดุสำหรับการทำงานลงานศิลปะ เครื่องดนตรี อุปกรณ์สำหรับการเล่นบทบาทสมมติ บล็อก และอุปกรณ์เทคโนโลยีต่าง ๆ โดยจัดระบบการใช้งานและการจัดเก็บที่ชัดเจนและเข้าถึงได้สำหรับเด็กทุกคน

5.5. การบูรณาการการใช้งานอุปกรณ์ทางเทคโนโลยีในกิจกรรมการเรียนรู้และการเล่นที่มีความเหมาะสมและปลอดภัยสำหรับเด็กทุกคนในการใช้งาน รวมทั้งการเลือกแอปพลิเคชันที่มีเนื้อหาเหมาะสมที่สามารถกระตุ้นให้เด็กคิดริเริ่มสร้างสรรค์ และเกิดการทำงานแบบร่วมมือกัน

5.6. การให้ความสำคัญกับการจัดกิจกรรมการเล่นว่าเป็นเครื่องมือที่มีคุณค่าในการพัฒนาทักษะทางวิชาการและขยายการเรียนรู้ผ่านกิจกรรมที่มาจากการเล่นในมุมประสบการณ์ต่าง ๆ ที่ให้เด็กได้เลือกเรียนรู้เอง

5.7. การออกแบบมุมประสบการณ์การเรียนรู้ที่เด็กสามารถสำรวจหรือใช้งานอุปกรณ์ได้อย่างอิสระ เช่น การใช้สื่อคณิตศาสตร์ในการจัดกลุ่มและจำแนกประเภท และการใช้วัสดุต่าง ๆ สำหรับการผลิตผลงานศิลปะ

5.8. การพูดคุยเกี่ยวกับสาระคณิตศาสตร์ ขณะการสนทนาเกี่ยวกับหนังสือที่อ่านหรือกิจกรรมที่กำลังทำร่วมกัน และนำไปสู่การตั้งคำถามที่กระตุ้นให้เด็กได้สืบเสาะ วางแผน อภิปราย จนตัดสินใจและได้มาซึ่งข้อสรุป

5.9. การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่สนับสนุนและส่งเสริมการพัฒนาทักษะต่าง ๆ เช่น การสร้างบล็อก หรือหีบจับอุปกรณ์ชิ้นเล็ก ๆ เพื่อพัฒนาการใช้งานกล้ามเนื้อเล็ก โดยจะเพิ่มความซับซ้อนและความท้าทายในการใช้งานอุปกรณ์เหล่านั้นตามความสามารถของเด็ก

5.3. การจัดกิจกรรมในชั้นเรียนโดยเน้นบทบาทที่ครูเป็นส่วนใหญ่ ครูทำหน้าที่ในการบรรยายให้ข้อมูล เมื่อเด็กทั้งชั้นเรียนได้รับข้อมูลจากครูแล้ว จึงเป็นการทำงานตามที่ครูมอบหมายให้เสร็จในช่วงเวลาที่ครูกำหนดไว้

5.4. การจัดเตรียมสื่อและอุปกรณ์เพื่อการเรียนรู้ที่เด็กสามารถใช้งานได้ในรูปแบบต่าง ๆ โดยเป็นการใช้งานตามขั้นตอนหรือวิธีการที่ครูกำหนดไว้แล้วเท่านั้น กิจกรรมในรูปแบบต่าง ๆ จะนำไปสู่คำถามปลายเปิดที่เด็กสามารถหาคำตอบได้ด้วยตัวเองได้เป็นส่วนใหญ่ ซึ่งไม่ต้องใช้ทักษะการคิดระดับสูง และไม่สอดคล้องกับหัวข้อหน่วยการเรียนรู้ปัจจุบัน

5.5. การแยกการใช้งานอุปกรณ์เทคโนโลยีออกเป็นเวลากำหนดหรือแคมป์คอมพิวเตอร์ หรือการจัดคอมพิวเตอร์ที่เปิดโอกาสให้เด็กได้สลับกันใช้งานในการเล่นเป็นหลัก ซึ่งไม่ได้มีความเชื่อมโยงกับหน่วยการเรียนรู้ปัจจุบัน

5.6. การทำวัสดุที่มาจากการเล่นเป็นแค่กิจกรรมพิเศษหรือรางวัลสำหรับเด็ก เช่น การจะเล่นของเล่นต่อเมื่อทำงานเสร็จแล้ว หรือการให้เล่นได้เฉพาะช่วงเวลาที่กำหนดเท่านั้น

5.7. การให้กิจกรรมที่ทบทวนเนื้อหาที่มีคำตอบไว้อยู่แล้ว และไม่สนับสนุนให้เด็กทดลองเพื่อให้ได้คำตอบหรือข้อมูลที่แตกต่าง เนื่องจากจะเป็นการทำให้การควบคุมความรู้ของเด็กทั้งชั้นเรียนให้เหมือนกันทำได้ยากขึ้น

5.8. การอธิบายเนื้อหาในบทเรียนโดยไม่มีการยกตัวอย่างเชื่อมโยงกับสิ่งต่าง ๆ รอบตัวหรือในชีวิตประจำวัน และจำกัดโอกาสให้เด็กตั้งคำถามเพื่อทำความเข้าใจหรือไขข้อสงสัยเพิ่มเติม

5.9. การให้ใบงานหรือแบบฝึกหัดแก่เด็กทั้งชั้นเรียน มุ่งเน้นการทำซ้ำ การทำงานให้เรียบร้อย การแก้ไขการสะกดคำ หากเด็กสะกดคำผิด และตอบคำถามในแบบฝึกหัดโดยใช้การท่องจำ

6. การจัดประสบการณ์การเรียนรู้ที่มีความหมายและส่งเสริมปฏิสัมพันธ์ทางสังคมเพื่อการเรียนรู้สำหรับเด็กทุกคน

6.1. การส่งเสริมให้เด็กพิจารณาตัดสินใจในการทำกิจกรรมการเรียนรู้ต่าง ๆ ด้วยตนเอง รวมถึงริเริ่มทางเลือกในการแก้ปัญหาและทดลองนำไปใช้แก้ปัญหาจริงขณะทำกิจกรรมการเรียนรู้หรือในการเล่นร่วมกับเพื่อน

6.2. การจับคู่กับเพื่อนให้กับเด็กแต่ละคนในชั้นเรียน โดยเปลี่ยนคู่ไปเรื่อย ๆ เพื่อให้เด็กได้ทำความเข้าใจกับเด็กทุกคนในเรื่องความแตกต่างหลากหลายของเพื่อนในชั้นเรียน และเปิดโอกาสให้เด็กแต่ละคู่ใช้เวลาร่วมกันในการทำกิจกรรมที่หลากหลาย เพื่อช่วยเด็กพัฒนาความคิดริเริ่ม ความพยายาม ความมั่นใจ และติดตามการเรียนรู้ของตนเอง

6.3. การเปิดโอกาสที่หลากหลายให้เด็กแต่ละคนได้มีปฏิสัมพันธ์กับของเล่น หรืออุปกรณ์การเรียนรู้ที่เป็นของจริง รวมถึงการได้ทดลองและสำรวจสืบค้น และทำกิจกรรมที่ใช้ภาษาในการสื่อสาร เพื่อเรียนรู้ความแตกต่างหลากหลายในด้านต่าง ๆ ทั้งด้านสังคมวัฒนธรรม ศาสนา และภาษา

6.4. การบูรณาการดนตรี ศิลปะ ภาษา เทคโนโลยี ร่วมกับกิจกรรมการเรียนรู้และการทำโครงการ เพื่อช่วยเด็กสำรวจ และได้ สัมผัส มุมมอง และประสบการณ์ที่แท้จริงจากผู้อื่น โดยเฉพาะผู้ที่มีความแตกต่างหลากหลายทางด้านสังคมและวัฒนธรรม

6.5. การให้โอกาสที่หลากหลายแก่เด็กแต่ละคนในการสื่อสาร แบ่งปันความคิด และแสดงความคิดของตนผ่านการวาดภาพ การสร้างโมเดล การเขียน การผลิตผลงานศิลปะ การพูด การแสดงละคร และการสนทนากับเพื่อนร่วมชั้น

6.1. การตอบคำถามเด็กโดยบอกคำตอบที่ถูกต้องหรือวิธีการแก้ปัญหาที่ดีที่สุดโดยทันที ไม่เปิดโอกาสให้เด็กได้สะท้อนความคิด การคิดอย่างมีวิจารณญาณ และการเลือกทางเลือกด้วยตนเอง

6.2. การจำกัดตัวเลือกการจับคู่กับเพื่อนในชั้นเรียน โดยกำหนดให้เด็กทำงานกับเพื่อนคนใดคนหนึ่งในการทำกิจกรรมต่าง ๆ ในชั้นเรียน และไม่อนุญาตให้เด็กสลับคู่

6.3. การจัดเตรียมสื่อหรืออุปกรณ์เพื่อการเรียนรู้ พื้นที่ใช้สอยที่มีความท้าทายหรือความน่าสนใจน้อย รวมถึงอาจมีข้อจำกัดในการใช้งาน หรือสะท้อนการมีอคติต่อความแตกต่างหลากหลาย เช่น การจัดแสดงตัวอย่างอาหารที่มีเนื้อหมูเป็นส่วนประกอบของอาหาร ทำให้เด็กที่เป็นมุสลิมไม่สามารถเข้าร่วมกิจกรรมได้

6.4. การสอนเนื้อหาเรื่องวัฒนธรรม สังคม และศิลปะที่เกี่ยวข้องกับชุมชนผ่านการสอนทางตรงหรือการบรรยายให้ความรู้กับเด็ก

6.5. การครอบงำการสนทนาในห้องเรียนและจำกัดความสามารถของเด็กในการสื่อสารความคิด ความต้องการ และการเรียนรู้ของตนเองให้อยู่ในรูปแบบการเขียนหรือการตอบคำถามสั้น ๆ

การปฏิบัติสำหรับเด็กประถมศึกษา (อายุ 7 – 8 ปี)

แนวปฏิบัติที่เหมาะสมกับพัฒนาการ

แนวปฏิบัติที่ควรปฏิบัติด้วยความระมัดระวัง

1. การคัดเลือกเนื้อหาสาระเพื่อนำไปจัดประสบการณ์การเรียนรู้

1.1. การจัดพื้นที่ในชั้นเรียนที่เต็มไปด้วยสื่อและอุปกรณ์เพื่อการเรียนรู้ที่หลากหลาย เพื่อให้เด็กทุกคนสามารถใช้งานในการสำรวจ เรียนรู้ และทำงานร่วมกับเพื่อนร่วมชั้นเรียน

1.2. การจัดประสบการณ์การเรียนรู้ในวิชาต่าง ๆ ที่ผสมผสานกิจกรรมการเล่นเป็นฐานหรือการเรียนรู้ผ่านการใช้เกม เพื่อขยายโอกาสการมีส่วนร่วมของเด็กทุกคนในชั้นเรียน อีกทั้งยังเป็นการเพิ่มโอกาสให้เด็กแต่ละคนได้ทำงานและเรียนรู้ร่วมกับครูและเพื่อนในชั้นเรียน

1.3. การให้ความสำคัญกับความสนใจของเด็ก หรือคำถามที่เด็กสงสัยใคร่รู้ โดยเชื่อมโยงความสนใจหรือคำถามเหล่านั้นให้เข้ากับเนื้อหาในบทเรียนและ/หรือเชื่อมโยงไปสู่การคัดเลือกสื่อหรืออุปกรณ์เพื่อการเรียนรู้ที่ต่อยอดความรู้ให้กับเด็กในเรื่องที่สนใจหรือมีคำถามสงสัยได้ รวมทั้งเชื่อมโยงการใช้งานเทคโนโลยีเพื่อขยายโอกาสในการเรียนรู้ให้กับเด็กทุกคน เช่น การเชิญผู้เชี่ยวชาญในชุมชนมาให้ความรู้ผ่านช่องทางออนไลน์ การไปทัศนศึกษาผ่านทางออนไลน์ การใช้เทคโนโลยีและหนังสือออนไลน์

1.1. การกำหนดให้เด็กใช้เวลาส่วนใหญ่ในการนั่งทำงานที่มอบหมายที่โต๊ะของตัวเองเพียงคนเดียว เมื่อทำงานเสร็จแล้วจึงจะสามารถใช้เวลาในการเล่นของเล่นหรืออ่านหนังสือในมุมหนังสือได้

1.2. การมองข้ามการทำกิจกรรมการเล่น แต่เน้นการสอนเนื้อหาตามบทเรียนด้วยการบรรยายและให้เด็กทุกคนทำแบบฝึกหัด ก่อนที่จะมอบหมายการบ้านให้ทำต่อไป

1.3. การถามคำตอบเด็กเกี่ยวกับเนื้อหาในบทเรียน โดยคำถามส่วนใหญ่เป็นลักษณะของการทบทวนเนื้อหาในบทเรียน อาจมีการเล่นเกมที่มีการแข่งขัน มีผู้แพ้ผู้ชนะ และคำถามส่วนใหญ่เป็นคำถามที่มีคำตอบที่ถูกต้องเพียงคำตอบเดียวเท่านั้น ส่วนมากมักจะใช้กิจกรรมลักษณะนี้ต่อเมื่อกิจกรรมหลักในชั้นเรียนเสร็จสิ้นแล้ว และมีเวลาเหลือในคาบเรียนนั้น ๆ

2. การจัดประสบการณ์ที่เน้นการมีส่วนร่วมของทุกคนในชั้นเรียน

2.1. การจัดโอกาสในการเรียนรู้และเล่นร่วมกันระหว่างเด็กที่มีความแตกต่างหลากหลาย โดยมุ่งเป้าให้เด็กมีความพึงพอใจในการเรียนรู้ร่วมกัน รู้สึกได้ถึงการรู้สึกถูกยอมรับหรือชื่นชม สัมผัสได้ถึงความเห็นอกเห็นใจ และการดูแลซึ่งกันและกันในชั้นเรียน

2.2. การส่งเสริมการเรียนรู้การเป็นผู้ตามและผู้ตามและความรับผิดชอบของเด็กทุกคนโดยสนับสนุนให้เด็กมีส่วนร่วมในการกำหนดข้อตกลงในชั้นเรียน รูปแบบการจัดการกิจกรรมการเรียนรู้ และกิจวัตรประจำวัน

2.3. การส่งเสริมการเรียนรู้ให้เด็กมีปฏิสัมพันธ์กับเพื่อนทุกคนในชั้นเรียน และผู้อื่น โดยเฉพาะกลุ่มที่มีความแตกต่างหลากหลายในโรงเรียนและชุมชน เพื่อพัฒนาเด็กให้มีความเห็นอกเห็นใจ ความรับผิดชอบต่อพลเมือง และความตระหนักถึงความต้องการของผู้อื่น

2.4. การเป็นแบบอย่างและสาธิตการใช้เทคโนโลยีอย่างเหมาะสมเพื่อการสื่อสารและค้นหาความรู้ใหม่ให้กับเด็กทุกคนในชั้นเรียน รวมถึงการใช้เทคโนโลยีในการให้เด็กทุกคนได้มีส่วนร่วมในกิจกรรมต่าง ๆ ในชั้นเรียน

2.1. การเน้นการเปรียบเทียบหรือการแข่งขันและการจัดกลุ่มเด็กตามความสามารถ หรือการวางเด็กในกลุ่มที่ครูกำหนดให้ โดยไม่เน้นให้เด็กเกิดความสามัคคีหรือการร่วมมือกัน

2.2. การนำเสนอเรื่องราวของตัวละครหรือบุคคลในลักษณะที่มีอคติหรือดึงดูดความสนใจไปที่ความแตกต่างทางวัฒนธรรมและภาษาในลักษณะที่ทำให้เด็กบางคนรู้สึกอายหรือรู้สึกว่าถูกแยกออกจากกลุ่มเพื่อนในชั้นเรียน

2.3. การพูดถึงความรับผิดชอบต่อพลเมืองและสังคม เช่น ความสำคัญของการปฏิบัติตามกฎ การอาสาช่วยเหลือผู้ที่มีความต้องการพิเศษ แต่ไม่ให้ออกสาจริงในการพัฒนาเด็กให้มีความเห็นอกเห็นใจ และดูแลผู้อื่นในโรงเรียน ชุมชน และสังคม

2.4. การยกตัวอย่างให้เด็กเห็นภาพว่าเทคโนโลยีจะมีประโยชน์อย่างไรบ้าง แต่ไม่ให้การสนับสนุนในการใช้เทคโนโลยีกับเด็กในชั้นเรียน โดยเฉพาะกลุ่มเปราะบางที่มีข้อจำกัดในการเข้าถึงเทคโนโลยี

3. การจัดตารางเวลาหรือกิจวัตรประจำวันกับรูปแบบการจัดการเรียนรู้

3.1. การจัดตารางเวลาให้มีช่วงเวลาที่เด็กสามารถเรียนรู้แบบบูรณาการข้ามวิชาได้ รวมถึงเป็นตารางเรียนที่มีการสลับระหว่างวิชาที่เน้นเนื้อหากับวิชาที่เน้นทักษะปฏิบัติ และมีช่วงเวลาที่ให้เด็กได้พักผ่อนคลายอิริยาบถระหว่างคาบเรียนเป็นระยะ ๆ

3.2. การจัดระเบียบพื้นที่ในชั้นเรียนให้มีพื้นที่ทำงานที่สะดวกสบายสำหรับเด็กทุกคนในการเรียนรู้ร่วมกัน เช่นเดียวกันกับพื้นที่สำหรับการอ่านหนังสือที่มีความเงียบเพื่อให้เด็กมีสมาธิ หรือการมีต้นแบบตัวอักษรและสระ ช่วย让孩子เรียนรู้การเขียนที่เป็นทางการได้ถูกต้อง

3.3. การจัดตารางเรียนประจำวันให้ยืดหยุ่นมากพอที่จะ让孩子ทำงานร่วมกันหรือมีส่วนร่วมในกิจกรรมที่ใช้เวลา เช่น การเขียน การสืบเสาะแสวงหาความรู้ หรือการทำโครงการ

3.4. การช่วยให้เด็กผ่อนคลายหรือเตรียมตัวให้พร้อมในระหว่างการเปลี่ยนผ่านในแต่ละคาบเรียน เช่น การใช้การพูดคุยหรือบทสนทนาให้เด็กรู้สึกตื่นตัวในการเรียนวิชาต่อไป หรือการสำรวจและให้เวลาเด็กทุกคนในการเตรียมพร้อมก่อนการเรียนในรายวิชาต่อไป

3.5. การกำหนดให้เด็กมีเวลาพักอย่างน้อย 20 นาที โดยต้องเป็นการพักที่เปิดโอกาสให้เด็กได้เล่นกลางแจ้งหรือเล่นผ่อนคลายอิริยาบถ รวมถึงการจัดเวลาพักกลางวันให้เด็กมีเวลาเพียงพอในการเล่นหลังการรับประทานอาหารกลางวันแล้ว

3.1. การจำกัดโอกาสสำหรับเด็กในการเรียนรู้แบบบูรณาการ โดยแยกรายวิชาต่าง ๆ ตามวิชาเรียนออกจากกัน และเน้นการเรียนรู้แต่ละวิชาที่แยกส่วนจากกัน ทำกิจกรรมแยกกัน รวมถึงมอบหมายงานหรือการบ้านให้กับเด็กแยกออกจากกัน

3.2. การกำหนดข้อตกลงในชั้นเรียนให้เด็กทำงานในพื้นที่หรือโต๊ะเรียนของตนเอง และไม่อนุญาตให้เด็กใช้งานสื่อหรืออุปกรณ์การเรียนรู้ในชั้นเรียนหากไม่ได้รับอนุญาตจากครู

3.3. การยึดตารางเรียนตามหลักสูตรและให้ทุกคนปฏิบัติตามตารางเรียนดังกล่าวอย่างเคร่งครัด เมื่อหมดเวลาของแต่ละคาบเรียนต้องให้เด็กเปลี่ยนกิจกรรมการเรียนรู้ทันที โดยไม่สนว่าเด็กจะมีความพร้อมหรือไม่

3.4. การจำกัดเวลาพักหรือการเล่นกลางแจ้ง เพื่อเน้นเวลาเรียนวิชาการหรือการใช้เวลาพักเป็นการลงโทษ เช่น หากทำงานไม่เสร็จตามที่มอบหมาย จะลดการพักกลางวัน

3.5. การกำหนดเวลาพักเพียงระยะเวลาสั้น ๆ ประมาณ 10 นาที ให้เด็กได้ดื่มน้ำ/นม หรือเข้าห้องน้ำให้เรียบร้อยโดยเมื่อเข้าเรียนแล้ว เด็กจะไม่ได้รับอนุญาตให้ดื่มน้ำหรือเข้าห้องน้ำได้หากไม่จำเป็น

4. การจัดประสบการณ์การเรียนรู้เชิงบวกที่ตอบสนองความแตกต่างหลากหลายระหว่างบุคคล

4.1. การส่งเสริมให้เด็กสะท้อนตัวเอง ประเมินตนเอง และมีส่วนร่วมในชั้นเรียน เพื่อสนับสนุนการพัฒนาทักษะการทำงาน ของสมองส่วนที่เกี่ยวข้องกับการควบคุมตนเอง

4.2. การช่วยเด็กแบ่งปันความคิด ของตนเองและวางแผนและสะท้อน ประสบการณ์ของตนเองโดยการแสดง ความคิดผ่านการวาดภาพ การบอกเล่า การเขียน และการสร้างสรรค์อื่น ๆ

4.3. การต่อยอดคำถามของเด็ก โดยการแนะนำหนังสือที่เกี่ยวข้อง วางแผนการทัศนศึกษา เชิญผู้เชี่ยวชาญ ในเรื่องนั้น ๆ มาให้ความรู้ในชั้นเรียน และให้ประสบการณ์เสมือนจริงที่เหมาะสม กับวัยโดยใช้เทคโนโลยีเป็นตัวช่วย

4.4. การปรับระดับการสอน สำหรับเด็กที่มีความพิการทางสติปัญญา และใช้หลักการของการออกแบบเพื่อ ความเป็นสากล (Universal Design) เพื่อสร้าง สภาพแวดล้อมที่เปิดโอกาสในการมี ส่วนร่วมและการเรียนรู้ของเด็กสูงสุด พร้อมทั้งจัดเตรียมการสนับสนุนที่เหมาะสม

4.5. การส่งเสริมให้เด็กใช้ภาษา มาเป็นเครื่องมือในการคิดและวางแผน เช่น การขยายความ และอธิบายความคิดของตนเอง การทบทวนความคิดที่จะสื่อสาร และการพูดถึง สิ่งที่วางแผนจะเขียน เล่น อ่าน หรือทำ

4.6. การจัดโอกาสให้เด็กแลกเปลี่ยน ความคิดกับเพื่อนร่วมชั้นเพื่อพัฒนา ทักษะการฟัง เรียนรู้จากกันและกัน พัฒนาการมองเห็นมุมมองของผู้อื่น เข้าใจและเคารพในความหลากหลายของ การมีส่วนร่วมและความคิดของผู้อื่น

4.7. การมองข้อผิดพลาดของ ตนเองเป็นช่องทางในการเรียนรู้เกี่ยวกับ ความเข้าใจผิดของเด็กและช่วยให้เด็ก ทำความเข้าใจและแก้ไขข้อผิดพลาดเหล่านั้น

4.1. การตั้งคำถามที่ต้องการคำตอบ ที่ถูกต้อง หรือคำตอบที่ต้องท่องจำ หรือ คำตอบที่เป็นความเข้าใจในระดับต่ำ

4.2. การแก้ไขคำตอบที่ผิด แทนที่ จะชี้แจงความคิดของเด็กและช่วยเด็ก ให้สำรวจความคิดของตัวเองจนเกิด การเรียนรู้ที่ถูกต้อง

4.3. การคาดหวังให้เด็กปฏิบัติตาม คำแนะนำของครูโดยไม่ให้อโอกาส ในการฝึกฝนการควบคุมตนเองทั้งภายใต้ การสนับสนุนและอิสระ

4.4. การดำเนินกิจกรรมอย่าง เคร่งครัดโดยไม่ยืดหยุ่น แม้ว่าเด็กจะมี คำถามที่เกี่ยวข้องและต้องการเรียนรู้ เพิ่มเติมเกี่ยวกับความสนใจที่เกี่ยวข้อง รวมถึงการจัดสื่อและอุปกรณ์การเรียนรู้ ชุดเดี๋ยวล และคาดหวังให้ เด็กทุกคน ประมวลผล ตอบสนอง และสื่อสารหรือ แสดงความรู้สึกใหม่ในวิธีเดียวกัน

4.5. การมองข้ามประโยชน์ของ การเรียนรู้ผ่านการใช้ภาษาในการสื่อสาร เพื่อให้คำแนะนำในการต่อยอดการเรียนรู้ แต่ใช้ภาษาเป็นเครื่องมือในการฟังและ จับใจความการบรรยายของครูเป็นหลัก

4.6. การจำกัดโอกาสสำหรับ การเรียนรู้ร่วมกับเพื่อนและการปฏิสัมพันธ์ ทางสังคม

4.7. การตำหนิเด็กที่ไม่ตั้งใจ การตีตรา ว่าเด็กเป็นกลุ่มเรียนอ่อน และคาดหวัง ให้เด็กตามทัน โดยที่ไม่ได้ปรับการสอน ให้เหมาะสมกับเด็กแต่ละคน

5. การจัดประสบการณ์การเรียนรู้บนฐานของการเล่นและการสืบสอบเพื่อการเรียนรู้

5.1. การตั้งคำถามท้าทายความรู้พื้นฐานหรือกระตุ้นความสนใจของเด็กแต่ละคน เพื่อนำไปสู่การเรียนรู้อย่างลุ่มลึกต่อไป รวมถึงเพื่อเชื่อมโยงกับการเรียนรู้เนื้อหาสาระในวิชาต่าง ๆ เช่น การอ่าน และเขียน คณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ สังคมศึกษา และศิลปะ

5.2. การใช้กิจกรรมที่มีปฏิสัมพันธ์ทางสังคมกับผู้ที่มีความแตกต่างหลากหลายที่เชื่อมโยงและสอดคล้องกับบริบททางวัฒนธรรม สังคม ภาษา ศิลปะ และชุมชน เพื่อให้เด็กได้มีส่วนร่วมและเรียนรู้ทำความเข้าใจในความแตกต่างหลากหลายนั้น

5.3. การใช้กิจกรรมที่เด็กต้องใช้การคิดอย่างยืดหยุ่น หลายมิติ การใช้เหตุผลในระดับสูง การมองเห็นมุมมองของผู้อื่น และทักษะการควบคุมตนเอง การวางแผน และการจัดระเบียบการเรียนรู้ของตนเอง

5.4. การตั้งคำถามที่เปิดกว้างเพื่อกระตุ้นการคิดอย่างมีวิจารณญาณและกระบวนการวิทยาศาสตร์ของการสืบเสาะ และกำหนดให้เด็กต้องสรุปผล คิดอย่างมีวิจารณญาณ และแสดงออกผ่านการใช้ความรู้ใหม่และคำศัพท์ใหม่

5.5. การส่งเสริมการเรียนรู้ร่วมกัน ซึ่งต้องการให้เด็กแบ่งปันมุมมองของตนเอง รับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น และต่อรองเป้าหมายและกลยุทธ์ร่วมกัน เช่น ใครจะรับผิดชอบงานต่าง ๆ ของกลุ่ม และแต่ละงานจะมีอะไรบ้าง

5.1. การไม่เปิดโอกาสให้เด็กตั้งคำถามที่ออกนอกประเด็นจากบทเรียน และถือว่าเป็นการแทรกแซงชั้นเรียน

5.2. การมุ่งสอนแต่เนื้อหาสาระตามบทเรียน โดยไม่เชื่อมโยงกับบริบทรอบตัวของเด็กทั้งสิ้น แม้ว่าบทเรียนที่กำลังสอนจะสามารถเชื่อมโยงกับบริบทแวดล้อมที่สะท้อนความแตกต่างหลากหลายก็ตาม

5.3. การแนะนำกิจกรรมที่ใช้ปัญหาที่มีคำตอบชัดเจนและต้องการงานที่ทำซ้ำๆ หรือคำตอบและมุมมองเดียว และฝึกให้เด็กท่องจำจนกว่าจะจดจำคำตอบนั้น ๆ ได้

5.4. การตั้งคำถามที่ส่วนใหญ่ต้องการเพียงการท่องจำ แก้ไขคำตอบที่ผิดโดยไม่สำรวจเหตุผลของความเข้าใจผิด และจำกัดโอกาสให้เด็กได้พูดถึงความคิดของตนและทำความเข้าใจข้อมูลใหม่

5.5. การแนะนำเนื้อหาและทักษะใหม่โดยฝึกฝนผ่านการทำใบงาน โดยไม่มีการอภิปรายหรือเชื่อมโยงกับการเรียนรู้หรือประสบการณ์ก่อนหน้าร่วมกันทั้งชั้นเรียน

6. การจัดประสบการณ์การเรียนรู้ที่มีความหมายและส่งเสริมปฏิสัมพันธ์ทางสังคมเพื่อการเรียนรู้สำหรับเด็กทุกคน

6.1. การจัดกลุ่มรูปแบบการจัดกิจกรรมที่มีความยืดหยุ่นรวมถึงเนื้อหาและวิธีการสอนของครูให้มุ่งไปที่การบรรลุเป้าหมายการเรียนรู้และความต้องการส่วนบุคคลของเด็กในชั้นเรียนเป็นรายบุคคล

6.2. การเสนอทางเลือกหลากหลายสำหรับสื่อและอุปกรณ์เพื่อการเรียนรู้และกิจกรรมที่มีระดับความท้าทายแตกต่างกัน เพื่อช่วยเด็กพัฒนาความคิดริเริ่ม ความพยายาม และความมั่นใจในการควบคุมการเรียนรู้ของตนเอง

6.3. การจัดโอกาสให้เด็กมีส่วนร่วมในการเลือก วางแผน จัดการ สะท้อนความคิด และปรับปรุงงานของตนเองในผลิตภัณฑ์สร้างสรรค์ เช่น การเขียน การวาดแผนที่ การสร้างแบบจำลอง และการนำเสนอผลงานโดยการร่วมมือกับเพื่อนร่วมชั้น

6.4. การส่งเสริมให้เด็กประเมินตนเองและสะท้อนผลการทำงานของตนเอง และส่งเสริมให้มีการให้ข้อเสนอแนะจากเพื่อนในกลุ่มย่อยเพื่อกระตุ้นความเข้าใจและการมีส่วนร่วมในการเรียนรู้

6.1. การกำหนดกลุ่มเด็กอย่างเคร่งครัดโดยไม่พิจารณาถึงทางเลือก ความสนใจ วิธีการเรียนรู้ และทักษะที่กำลังพัฒนา และการจำกัดความสามารถของเด็กในการเรียนรู้

6.2. การขาดการรับรู้ว่าเด็กแต่ละคนมีข้อจำกัดในการเรียนรู้หรือการเข้าถึงการเรียนรู้ในกิจกรรมที่ครูจัดเตรียมให้กับเด็กทั้งชั้นเรียน

6.3. การสั่งการให้เด็กปฏิบัติตามขั้นตอนและกระบวนการที่เคร่งครัดเพื่อให้การทำงานที่ครอบคลุมหมายถึงเสร็จเรียบร้อยตามที่ครูคาดหวังไว้

6.4. การตรวจงานและส่งงานกลับเป็นคะแนน โดยไม่ให้ความคิดเห็นหรือช่วยเด็กให้สะท้อนความคิดเพื่อปรับปรุงแก้ไขความเข้าใจที่คลาดเคลื่อนของเด็กให้ถูกต้อง

ด้านที่ 5: การออกแบบหลักสูตรเพื่อให้เด็กเกิดการเรียนรู้ที่มีความหมาย

แนวคิด

การออกแบบหลักสูตรเพื่อให้เด็กเกิดการเรียนรู้ที่มีความหมาย มีแนวคิดหลักคือ การจัดหลักสูตรที่มีความยืดหยุ่นและตอบสนองต่อความต้องการและความสามารถของเด็ก มุ่งเน้นการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาและแผนการจัดการเรียนรู้ที่มีเป้าหมายการเรียนรู้ที่ท้าทายสำหรับเด็กเป็นรายบุคคล การจัดการเรียนการสอนที่มีความยืดหยุ่นและเหมาะสมกับความหลากหลายของเด็ก รวมถึงการเรียนรู้ผ่านการเล่น การสำรวจ การใช้ประสาทสัมผัส และการคิดสร้างสรรค์ โดยหลักสูตรต้องสามารถตอบสนองพัฒนาการที่หลากหลายของเด็กในด้านต่าง ๆ เช่น ภาษาศาสตร์ ศิลปะ การเคลื่อนไหว และทักษะการสื่อสาร ประกอบด้วยกรอบแนวการปฏิบัติด้านย่อย 10 ด้าน ได้แก่ (1) การส่งเสริมทักษะการสื่อสารและภาษา (2) การพัฒนาการเรียนรู้ด้านสังคมและอารมณ์ (3) การพัฒนาทักษะการใช้กล้ามเนื้อเล็ก (4) การพัฒนาทักษะการใช้กล้ามเนื้อใหญ่ (5) การส่งเสริมสุขภาพและสุขภาวะ (6) การส่งเสริมทักษะการสำรวจและการสืบค้นทางวิทยาศาสตร์และการใช้งานเทคโนโลยี (7) การส่งเสริมพื้นฐานการอ่านและการเขียน (8) การส่งเสริมการเรียนรู้คณิตศาสตร์ (9) การส่งเสริมการเรียนรู้สังคมศึกษา และ (10) การส่งเสริมความสามารถทางศิลปะ ดนตรี และการเคลื่อนไหวเชิงสร้างสรรค์

การปฏิบัติสำหรับเด็กอนุบาล (อายุ 3 – 4 ปี)

แนวปฏิบัติที่เหมาะสมกับพัฒนาการ

แนวปฏิบัติที่ควรปฏิบัติด้วยความระมัดระวัง

1. การส่งเสริมทักษะการสื่อสารและภาษา

1.1. การระบุให้มีการจัดประสบการณ์ที่เอื้อต่อการสนทนาพูดคุยกับเด็กทุกคนในชั้นเรียนไว้ในหลักสูตร เพื่อกระตุ้นให้เด็กมีส่วนร่วมในการใช้คำศัพท์หรือประโยคใหม่ ๆ อย่างต่อเนื่อง ด้วยการให้เด็กพูดคุยก่อนแล้วแบ่งปันความคิดเห็นและประสบการณ์ส่วนตัวด้วยความมั่นใจ

1.2. การระบุประสบการณ์การเรียนรู้ในหลักสูตรที่เชื่อมโยงการเรียนรู้ของเด็กกับบริบทที่หลากหลาย เพื่อที่จะเอื้อให้เด็กแต่ละคนได้เรียนรู้และใช้คำศัพท์ใหม่ โดยอาจใช้การแสดงท่าทาง หรือเตรียมสิ่งของ ภาพถ่าย หรือการแสดงบทบาทสมมติที่แสดงตัวอย่างการใช้คำศัพท์หรือการวางรูปแบบประโยคในการสื่อสารให้เด็กเข้าใจอย่างชัดเจน

1.3. การระบุประสบการณ์การเรียนรู้ที่สะท้อนความเข้าใจในพัฒนาการทางภาษาของเด็กที่พูดได้หลายภาษา และระบุให้เห็นถึงการเชื่อมโยงกันระหว่างคำในภาษาถิ่น หรือระหว่างภาษาไทยกับภาษาต่างประเทศอื่น ๆ เพื่อเสริมสร้างความเข้าใจในทั้งสองภาษา

1.1. การกำหนดหลักสูตรที่เน้นให้ครูตั้งคำถามปลายปิดหรือพูดคุยกับเด็กเพียงเล็กน้อย โดยเน้นให้เด็กเรียนรู้จากการฟังครูเป็นส่วนใหญ่

1.2. การให้ความสำคัญกับกิจกรรมที่มุ่งสอนหรืออธิบายคำศัพท์ใหม่อย่างสิ้น ๆ ในหลักสูตร ซึ่งเป็นกิจกรรมที่ไม่ได้ยกตัวอย่างเพื่อให้เด็กเกิดความเข้าใจ หรือการคาดหวังให้เด็กเข้าใจความหมายของคำโดยไม่ตรวจสอบว่าเด็กมีความเข้าใจที่ถูกต้องแล้วหรือไม่

1.3. การกำหนดประสบการณ์การเรียนรู้หรือกิจกรรมโดยมีความเชื่อที่ว่าเด็กทุกคนมีหน้าที่ต้องปรับตัวในการใช้ภาษาเพื่อการสื่อสารตามภาษาที่ทุกคนในชั้นใช้ในการสื่อสาร และเชื่อว่ากลไกการปรับตัวนี้จะเกิดขึ้นเองโดยอัตโนมัติ และเป็นไปตามธรรมชาติ เพียงแต่เด็กทุกคนต้องถูกบังคับให้ใช้ภาษากลางในชั้นเรียนเท่านั้น

2. การพัฒนาการเรียนรู้ด้านสังคมและอารมณ์

2.1. การระบุประสบการณ์การเรียนรู้ในหลักสูตรที่กำหนดให้มีการใช้พื้นที่หรือการจัดเตรียมหนังสือ ของเล่น สื่อและอุปกรณ์เพื่อการเรียนรู้ที่ช่วยสนับสนุนการพัฒนาการเรียนรู้ด้านสังคมและอารมณ์ เช่น พื้นที่และของเล่นหรือของจริงสำหรับการเล่นบทบาทสมมติ

2.2. การผสมผสานวิธีการต่าง ๆ ที่ช่วยให้เด็กเรียนรู้และรู้จักระบุ และจัดการอารมณ์เข้าไปในหลักสูตร โดยวางแผนการสนทนาเกี่ยวกับสถานการณ์ในห้องเรียน และเรื่องราวที่เกี่ยวข้องกับการแก้ปัญหาโดยการช่วยเหลือ การเจรจา การฟัง และการแบ่งปันความคิดเห็นร่วมกัน

2.1. การระบุประสบการณ์การเรียนรู้ในหลักสูตรที่กำหนดสภาพแวดล้อมในรูปแบบของ One-size-fits-all โดยไม่สนใจประเมินว่าพื้นที่ ของเล่น สื่อหรืออุปกรณ์เพื่อการเรียนรู้จะส่งผลต่อการเรียนรู้ของเด็ก โดยเฉพาะกลุ่มเด็กที่มีความแตกต่างหลากหลายในด้านต่าง ๆ

2.2. การระบุประสบการณ์การเรียนรู้ที่คาดหวังให้เด็กจัดการสถานการณ์ทางสังคมด้วยตนเอง และแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้น โดยไม่มีการวางแผนหรือเลือกใช้ประสบการณ์การเรียนรู้ที่ช่วยเด็กในการระบุและแสดงอารมณ์ ขอความช่วยเหลือ และจัดการความเครียด

3. การพัฒนาทักษะการใช้กล้ามเนื้อมัดเล็ก

3.1. การระบุประสบการณ์การเรียนรู้ที่ส่งเสริมให้เด็กแต่ละคนได้รับการพัฒนาทักษะกล้ามเนื้อมัดเล็กที่หลากหลาย โดยมีตัวเลือกหรือขนาดของสื่อและอุปกรณ์เพื่อการเรียนรู้ที่หลากหลาย เช่น อุปกรณ์เครื่องเขียน กระดาษและกรรไกร เกมการศึกษา บล็อก ดินน้ำมัน หรือวัสดุอื่น ๆ ที่เป็นของจริง

3.2. การระบุประสบการณ์การเรียนรู้ในหลักสูตรที่เอื้อให้เด็กแต่ละคนได้เรียนรู้ผ่านการใช้พื้นที่ ของเล่น สื่อหรืออุปกรณ์เพื่อการเรียนรู้ร่วมกันกับเพื่อนในกิจกรรมการเรียนรู้ต่าง ๆ โดยเฉพาะการเรียนรู้ที่จะทำกิจกรรมที่ใช้ทักษะกล้ามเนื้อมัดเล็ก ร่วมกับเพื่อนกลุ่มที่มีความแตกต่างหลากหลายในชั้นเรียน โดยเฉพาะกลุ่มที่มีความต้องการพิเศษ

3.1. การระบุประสบการณ์การเรียนรู้ที่ทักษะกล้ามเนื้อมัดเล็กเพียงบางอย่างใช้วัสดุหรืออุปกรณ์บางอย่างเท่านั้น โดยมีความหลากหลายไม่เพียงพอ เวลาในการใช้งานน้อย และมีตัวเลือกที่ไม่ตรงกับความต้องการและความสามารถของเด็ก

3.2. การระบุประสบการณ์การเรียนรู้ที่ให้เด็กทุกคนใช้งานวัสดุ สื่อหรืออุปกรณ์เพื่อการเรียนรู้ชนิดเดิมซ้ำๆ ไม่ดึงดูดความสนใจของเด็กทุกคน และไม่ปรับเปลี่ยนการใช้งานให้เหมาะสมกับรูปแบบการใช้งานของเด็กที่มีความแตกต่างหลากหลายแต่ละคนในชั้นเรียนได้

4. การพัฒนาทักษะการใช้กล้ามเนื้อมัดใหญ่

4.1. การระบุประสบการณ์การเรียนรู้ในหลักสูตรให้เด็กทุกคนมีเวลาพักเพื่อเล่นกลางแจ้งทุกวัน โดยมีการเตรียมความพร้อมพื้นที่ในร่มและอุปกรณ์ส่งเสริมการเคลื่อนไหวร่างกาย กรณีที่สภาพอากาศไม่เอื้ออำนวยให้เด็กได้เล่นกลางแจ้ง

4.2. การหมุนเวียนและจัดเตรียมอุปกรณ์สำหรับพัฒนากล้ามเนื้อมัดใหญ่ให้เพียงพอ เพื่อให้เด็กทุกคนมีส่วนร่วมได้สำเร็จ เพื่อให้เด็กทุกคนได้รับการส่งเสริมทักษะกล้ามเนื้อมัดใหญ่ครบถ้วนทุกคนตามที่ระบุไว้ในหลักสูตร

4.3. การทำงานร่วมกับผู้เชี่ยวชาญด้านการเคลื่อนไหวตามความจำเป็นในการออกแบบหลักสูตร การนำหลักสูตรไปใช้ ตลอดจนการประเมินผลหลักสูตรเพื่อให้แน่ใจว่าเด็กทุกคนสามารถเข้าถึงพื้นที่ต่าง ๆ ในการฝึกฝนทักษะการใช้กล้ามเนื้อมัดใหญ่ได้ทุกคน

4.1. การยกเลิกหรือจำกัดเวลาพักกลางแจ้ง โดยไม่มีการจัดเตรียมพื้นที่กิจกรรมทางกายในร่มทดแทนเมื่อสภาพอากาศไม่เอื้ออำนวยให้เล่นกลางแจ้ง แม้ว่าในหลักสูตรจะระบุชัดเจนว่าต้องมีการจัดกิจกรรมทางกายให้กับเด็กทุกวัน

4.2. การมีอุปกรณ์ที่สามารถเคลื่อนย้ายได้จำนวนน้อยหรือไม่เพียงพอต่อการใช้งานหรือมีส่วนร่วมของเด็กกลุ่มที่มีความพิการในกิจกรรมกลางแจ้ง ทั้งที่ในหลักสูตรระบุไว้ว่าเด็กทุกคนต้องได้รับการส่งเสริมการทำกิจกรรมทางกายเท่ากันหมดทุกคน

4.3. การทำงานวางแผนหลักสูตรโดยไม่ได้สอบถามข้อมูลหรือความคิดเห็นจากผู้เชี่ยวชาญด้านการเคลื่อนไหวร่างกาย โดยเฉพาะอย่างยิ่งผู้ที่มีความรู้ในการดูแลและพัฒนาเด็กที่มีข้อจำกัดในการเคลื่อนไหวร่างกาย

แนวปฏิบัติที่เหมาะสมกับพัฒนาการ

แนวปฏิบัติที่ควรปฏิบัติด้วยความระมัดระวัง

5. การส่งเสริมสุขภาพและสภาวะ

5.1. การรวมข้อมูลด้านโภชนาการที่เหมาะสมกับวัยของเด็กที่อยู่ในความดูแล รวมถึงออกแบบประสบการณ์การเรียนรู้ที่อ้างอิงแนวคิดพื้นฐานเกี่ยวกับการดูแลสุขภาพกายเข้าไว้ในหลักสูตรสถานศึกษา หรือหน่วยการเรียนรู้รายสัปดาห์

5.2. การจัดสภาพแวดล้อมแสดงวัสดุและวางแผนการสนทนาเพื่อสนับสนุนพฤติกรรมสุขอนามัยที่ดี และกระตุ้นให้เด็กมีความรับผิดชอบมากขึ้น ต่อความปลอดภัยของตนเองและผู้อื่น

5.1. การวางแผนหลักสูตรที่มีข้อมูลเกี่ยวกับประโยชน์ของโภชนาการที่น้อย หรือไม่ได้ช่วยให้เด็กเกิดความตระหนัก และเลือกอาหารที่ดีต่อสุขภาพ

5.2. การละเลยประสบการณ์หรือกิจกรรมที่ช่วยให้ความเข้าใจแก่เด็กเกี่ยวกับเหตุผลของการปฏิบัติสุขอนามัยที่ดีและวิธีการป้องกันอันตรายในหลักสูตรสถานศึกษาหรือหน่วยการเรียนรู้รายสัปดาห์

6. การส่งเสริมทักษะการสำรวจและการสืบค้นทางวิทยาศาสตร์ และการใช้งานเทคโนโลยี

6.1. การระบุกิจกรรมหรือประสบการณ์การเรียนรู้ในหลักสูตรที่让孩子ใช้งานวัสดุต่าง ๆ ในการสำรวจหรือสืบค้นเพื่อสร้างความหมายด้วยตนเอง โดยอาจเป็นวัสดุหรือสิ่งของที่ปรากฏตามธรรมชาติรอบตัว

6.2. การวางแผนประสบการณ์การเรียนรู้ที่ใช้คำถามแบบปลายเปิดเพื่อเพิ่มความซับซ้อนให้กับงานหรือสิ่งที่เด็กแต่ละคนกำลังเรียนรู้ อย่างลุ่มลึก โดยปรับความยืดหยุ่นของประสบการณ์การเรียนรู้ให้มีระดับความซับซ้อนตามศักยภาพของเด็กแต่ละคน

6.3. การจัดเวลาให้กับกิจกรรมที่เปิดโอกาสให้เด็กได้แบ่งปันความคิดวางแผน และสะท้อนประสบการณ์ของตนเองอย่างทั่วถึงทุกคนในชั้นเรียน

6.4. การจัดกิจกรรมหรือประสบการณ์การเรียนรู้ที่ต่อยอดการทำกิจกรรมจากคำถามของเด็ก โดยอาจเป็นกิจกรรมแนะนำหนังสือที่เกี่ยวข้อง กิจกรรมทัศนศึกษา กิจกรรมที่เชิญวิทยากร

6.1. การไม่จัดกิจกรรมหรือประสบการณ์การเรียนรู้ที่让孩子ได้ใช้งานวัสดุหรือสำรวจสิ่งต่าง ๆ รอบตัว เป็นเหตุให้การจัดสภาพแวดล้อมในชั้นเรียนไม่มีการจัดเตรียมวัสดุหรือเครื่องมือสำรวจอย่างเป็นระบบในชั้นเรียน

6.2. การวางแผนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ที่มุ่งให้ครูตั้งคำถามที่มีคำตอบที่ถูกต้อง เพียงคำตอบเดียว หรือเป็นคำถามที่อยู่ในระดับต่ำ เช่น ใช่หรือไม่ อะไร เมื่อไหร่

6.3. การกำหนดกิจกรรมหรือประสบการณ์การเรียนรู้ที่ครูมีหน้าที่ในการบอกคำตอบที่ถูกต้อง โดยไม่ต้องอธิบายเหตุผลให้เด็กเข้าใจ

6.4. การวางแผนและดำเนินกิจกรรมที่มีโครงสร้างตายตัว ไม่ยืดหยุ่น แม้ว่าเด็กจะมีคำถามที่เกี่ยวข้องและต้องการเรียนรู้เพิ่มเติมเกี่ยวกับความสนใจหรือข้อกังวลที่เกี่ยวข้อง

6. การส่งเสริมทักษะการสำรวจและการสืบค้นทางวิทยาศาสตร์ และการใช้งานเทคโนโลยี (ต่อ)

6.5. การวางแผนการปรับกิจกรรมให้สอดคล้องกับการเรียนรู้ของเด็กที่มีความต้องการพิเศษ โดยโครงสร้างยังคงเดิม คล้ายกับเพื่อนในชั้นเรียน แต่ระดับความยากง่ายหรือระยะเวลาที่ใช้อาจถูกปรับให้มีความแตกต่าง เพื่อสนับสนุนและเพิ่มการมีส่วนร่วมของเด็กในกลุ่มนี้ให้มากที่สุด

6.6. การเลือกใช้เทคโนโลยีในห้องเรียนอย่างมีจุดประสงค์ โดยเลือกเครื่องมือเทคโนโลยีที่เหมาะสมซึ่งบูรณาการกับหลักสูตรเพื่อขยายและให้ความลึกซึ้งในการเรียนรู้กับเด็กทุกคนในชั้นเรียน

6.7. การใช้เทคโนโลยีเป็นเครื่องมือเพื่อสนับสนุนการสื่อสาร การทำงานร่วมกัน และความคิดสร้างสรรค์ของเด็ก

6.8. การระบูกิจกรรมหรือประสบการณ์การเรียนรู้ที่สนับสนุนให้เด็กเข้าใจการใช้เครื่องมือดิจิทัลใหม่ ๆ เช่น การสาธิตวิธีใช้แท็บเล็ตเพื่อถ่ายภาพ และปล่อยให้เด็กเลือกแอปเพื่อบันทึกเสียงหรือวาดภาพ หรือบูรณาการเทคโนโลยีในการเล่น โดยจัดหาสิ่งของจำลอง เช่น สมาร์ทโฟนจำลองในมุมบทบาทสมมติ

6.5. การวางแผนและจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ใช้รูปแบบ One-size-fits-all เด็กทุกคนในชั้นเรียนทำกิจกรรมสำรวจสืบค้นเหมือนกันและ/หรือมีระดับความยากง่ายในการทำกิจกรรมเท่ากันหมดทุกคน

6.6. การมองคอมพิวเตอร์เป็นส่วนเสริมในห้องเรียนหรือใช้สำหรับเวลาว่าง แทนที่จะบูรณาการเข้ากับหลักสูตร

6.7. การตั้งมุมคอมพิวเตอร์ที่มีตัวเลือกกิจกรรมเป็นเกมเพียงไม่กี่ตัวเลือก และไม่คอยเปิดโอกาสให้เด็กใช้งาน

6.8. การใช้เทคโนโลยีที่เน้นไปที่ผู้สอน เช่น การฉายวิดีโอหรือใช้ Smart Board ในลักษณะที่เด็กมีส่วนร่วมเพียงเล็กน้อย แทนที่จะให้เด็กใช้เทคโนโลยีเป็นเครื่องมือเพื่อการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม

7. การส่งเสริมพื้นฐานการอ่านและการเขียน

7.1. การจัดเตรียมหนังสือสำหรับเด็กที่มีคุณภาพ เหมาะสมกับเด็กตามช่วงวัย และมีเนื้อหาที่ตอบสนองความสนใจต่าง ๆ ของเด็กทุกคนในชั้นเรียน เช่น เดียวกันกับการจัดสภาพแวดล้อมในชั้นเรียนให้เต็มไปด้วยข้อความที่สื่อสารข้อมูลต่าง ๆ รวมถึงการจัดพื้นที่มุมหนังสือที่น่าสนใจพร้อมที่นั่งอ่านที่อำนวยความสะดวกให้แก่เด็กแต่ละคนในการอ่านหนังสือ

7.1. การไม่มีกิจกรรมที่让孩子ได้มีโอกาสใช้พื้นที่อ่านหนังสือหรือมีกิจกรรมที่让孩子ได้ใช้พื้นที่อ่านหนังสือแต่ละพื้นที่นั้น ไม่ได้รับการจัดระเบียบหรือมีหนังสือที่ไม่มีคุณภาพ รวมถึงการจัดแสดงหนังสือแบบสุ่มทำให้เด็กไม่สามารถค้นหาหนังสือที่ตนสนใจได้

7. การส่งเสริมพื้นฐานการอ่านและการเขียน (ต่อ)

7.2. การระบุกิจกรรมหรือประสบการณ์ การเรียนรู้ในหลักสูตรที่ใช้หนังสือและข้อความสำหรับการอ่านที่สะท้อนถึงความแตกต่างหลากหลาย ช่วยให้เด็กแต่ละคนสามารถเชื่อมโยงตนเองกับตัวละครและเรื่องราว รวมถึงค้นพบข้อมูล ความคิด และประสบการณ์ใหม่ ๆ และสามารถเชื่อมโยงกับหน่วยการเรียนรู้ในหลักสูตร

7.3. การระบุกิจกรรมหรือประสบการณ์ การเรียนรู้ในหลักสูตรที่เลือกข้อความสำหรับการอ่านออกเสียงที่มีคำศัพท์ที่หลากหลายและให้คำอธิบาย พร้อมแนะนำตัวอย่างและภาพประกอบเพื่อให้เด็กแต่ละคนเข้าใจความหมายของคำในบริบท และขยายแนวคิดเหล่านี้ไปสู่กิจกรรมการเล่นต่อไป

7.4. การกำหนดกิจกรรมที่สนับสนุนเด็กที่พูดได้หลายภาษาด้วยการจัดหาหนังสือบันทึกเสียงดิจิทัล บัตรคำและบัตรภาพที่แสดงถึงภาษาพื้นบ้าน รวมถึงขอคำแนะนำช่วยแปลภาษาหรือบอกเล่าเรื่องราวหรือข้อมูลของภาษานั้น

7.5. การใช้กิจกรรมที่บูรณาการกลยุทธ์การอ่านหนังสือที่ปรับเปลี่ยนได้ตามระดับความสามารถทางภาษา ความต้องการและความสนใจของเด็กแต่ละคน

7.6. การมีกิจกรรมในหลักสูตรที่มีการสาธิตทักษะการรับรู้และการออกเสียงโดยมุ่งเน้นการตระหนักถึงเสียงและทักษะการรู้หนังสือเบื้องต้นอื่น ๆ ผ่านเพลง บทกลอน หนังสือ เกมคำศัพท์ รวมถึงการเล่นคำสัมผัส การเล่นเสียงซ้ำ การผสมและแยกเสียง และรูปแบบและเสียงของคำ

7.7. การจัดกิจกรรมที่让孩子คิดสร้างสรรค์ ความ รายการ และงานเขียนอื่น ๆ สำหรับการเล่น โดยจัดเตรียมเครื่องมือที่ปรับเปลี่ยนได้ตามความจำเป็นสำหรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษ

7.8. การกำหนดให้กิจกรรมในหลักสูตรสนับสนุนการเขียนตามคำบอกของเด็กและการใส่คำบรรยายของเด็ก โดยจัดแสดงบัตรคำ ตัวอักษรและ Word Wall ของคำศัพท์ใหม่ที่เรียนรู้และมีภาพประกอบกำกับแต่ละคำ และสนับสนุนให้เด็กเล่าเรื่องและสร้างภาพประกอบเรื่องราวอย่างเสรี โดยใช้คำศัพท์ใหม่ที่มีเพิ่มขึ้น ๆ ในการทดลองแต่งประโยคหรือนำไปใช้ในการพูดสื่อสาร

7.2. การเลือกใช้หนังสือในกิจกรรมการเรียนรู้ที่ส่งเสริมข้อความเชิงลบหรือภาพลักษณ์ที่เป็นแบบเหมารวมเกี่ยวกับความแตกต่างหลากหลาย และจำกัดโอกาสในการสำรวจเรียนรู้เพื่อทำความเข้าใจผู้คน สถานที่ และเหตุการณ์ที่สะท้อนความแตกต่างหลากหลาย

7.3. การระบุกิจกรรมแนะนำหนังสือที่มีหัวเรื่องซ้ำ ๆ หรือเนื้อหาที่เกี่ยวข้องเฉพาะกับประสบการณ์ปัจจุบันของเด็กโดยไม่แนะนำคำศัพท์ใหม่ หรือคำศัพท์ที่มาจากความแตกต่างหลากหลายที่เด็กกำลังเผชิญอยู่

7.4. การระบุกิจกรรมที่ใช้หนังสือเฉพาะภาษากลาง โดยไม่คำนึงถึงภาษาของเด็กบางคนที่ใช้เป็นหลักในการสื่อสารในชีวิตประจำวัน ทำให้เด็กกลุ่มดังกล่าวมีข้อจำกัดในการเข้าถึงหนังสือที่ใช้ในกิจกรรม

7.5. การระบุกิจกรรมให้ใช้แบบฝึกหัดเพื่อสอนแนวคิดเกี่ยวกับตัวอักษรหรือความรู้เกี่ยวกับตัวอักษรให้กับเด็กทุกคน

7.6. การกำหนดกิจกรรมให้เด็กฝึกหรือท่องจำเสียงของคำศัพท์แต่ละคำ โดยมีภาระประเมินผลความชัดเจนในการออกเสียงและให้คะแนนเด็กแต่ละคน

7.7. การวางแผนกิจกรรมโอกาสเพียงไม่กี่ครั้งที่让孩子ได้เลือกใช้วัสดุการเขียนและทดลองขีดเขียนสะท้อนประสบการณ์ของตนเองหรือภายใต้การแนะนำของครู

7.8. การกำหนดให้มีกิจกรรมที่ครูช่วยเขียนตัวอย่างคำศัพท์ที่ถูกต้องให้แก่เด็กโดยให้เด็กนำไปคัดลายมือลงในสมุดหรือใบงานที่กำหนดให้ และคำศัพท์ที่กำหนดให้ไม่ได้สะท้อนหรือเชื่อมโยงไปถึงภาษาถิ่นหรือภาษาที่เด็กใช้สื่อสารจริงในชีวิตประจำวัน

แนวปฏิบัติที่เหมาะสมกับพัฒนาการ

แนวปฏิบัติที่ควรปฏิบัติด้วยความระมัดระวัง

8. การส่งเสริมการเรียนรู้คณิตศาสตร์

8.1. การวางแผนวิธีการบูรณาการ ภาษาคณิตศาสตร์กับกิจกรรมการเล่น เช่น การช่วยเด็กเปรียบเทียบและอธิบาย คุณลักษณะและรูปแบบ รวมถึงการอธิบาย ความเหมือนและความแตกต่างของวัตถุต่าง ๆ

8.2. การระบุกิจกรรมที่ส่งเสริม ความเข้าใจเกี่ยวกับจำนวนเต็ม เช่น การนับ การจับคู่หนึ่งต่อหนึ่ง และความสัมพันธ์ ระหว่างตัวเลข การดำเนินการเบื้องต้น การรวมและการแยกกลุ่ม การทำงานกับความสัมพันธ์เชิงเรขาคณิตและเชิงพื้นที่ และการจัดการกับวัตถุสองและสามมิติ

8.3. การระบุกิจกรรมส่งเสริมการใช้ เหตุผลและการแก้ปัญหาโดยการพูดคุยกับ เด็กเกี่ยวกับวิธีแก้ปัญหาในชีวิตประจำวัน เช่น การสร้างสมดุลของโครงสร้างบล็อก การแบ่งสิ่งของตามจำนวนที่เท่ากัน การสำรวจ และแก้ปัญหา การคาดการณ์คำตอบ และการอภิปรายวิธีแก้ไข

8.4. การระบุกิจกรรมที่สนับสนุน การแสดงเชิงสัญลักษณ์โดยให้โอกาสเด็ก ใช้ภาพ กราฟ เครื่องหมายขีดหรือแต้มจุด เครื่องหมายถูก และการนับนิ้วมือเพื่อแสดง และเปรียบเทียบจำนวน

8.5. การระบุกิจกรรมที่สนับสนุนให้ เด็กนับจำนวนโดยใช้ภาษาของตน และใช้ ภาพประกอบที่มีตัวเลขพร้อมคำบรรยายใน ภาษาของเด็ก เพื่อสนับสนุนให้เด็กเกิดความเข้าใจ ในแนวคิดทางคณิตศาสตร์ ผ่านการเรียนรู้ จากกิจกรรมที่มีความเป็นรูปธรรม

8.1. การจัดกิจกรรมที่สอนคณิตศาสตร์ เป็นวิชา โดยแบ่งเนื้อหาที่จะสอนเป็นเรื่อง ๆ และทำแบบฝึกหัดครบถ้วนในทุกหัวข้อ

8.2. การจัดกิจกรรมที่สอนเรื่อง จำนวนและการดำเนินการเบื้องต้น โดยครู บรรยายและอธิบายแนวคิดให้เด็กฟัง จากนั้นสาธิตวิธีการคิดหาคำตอบ

8.3. การแยกกิจกรรมการเรียนรู้ คณิตศาสตร์ออกจากกระบวนการเชื่อมโยง กับสถานการณ์หรือปัญหาที่พบจริงในชีวิต ประจำวันที่จะช่วยให้เด็กเกิดการเรียนรู้ คณิตศาสตร์เชื่อมโยงกับแนวคิดและความคิด อื่น ๆ

8.4. การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ คณิตศาสตร์ที่เน้นตัวเลขแทนสัญลักษณ์ จำนวนในการแก้ปัญหาต่าง ๆ เพื่อเตรียม เด็กสู่การเรียนรู้ในระดับประถมศึกษา

8.5. การวางแผนหัวข้อที่มุ่งเน้นแนวคิด คณิตศาสตร์ที่กำหนดไว้ ซึ่งเป็นการบรรยาย จากผู้สอนและฝึกให้เด็กทุกคนทำแบบฝึกหัด ที่จำกัดเวลาในการตอบคำถาม ซึ่งเป็นคำถาม ระดับเดียวกันเหมือนกันทั้งชั้นเรียน

9. การส่งเสริมการเรียนรู้สังคมศึกษา

9.1. การระบุกิจกรรมที่ส่งเสริมให้เด็ก เรียนรู้ในการแสดงความเคารพต่อความแตกต่าง หลากหลายของแต่ละบุคคลและส่งเสริม ความรับผิดชอบต่อตนเองและผู้อื่น

9.2. การผสมผสานการเรียนรู้และ ทำความเข้าใจในความแตกต่างหลากหลาย ด้านต่าง ๆ เพื่อลดอคติของเด็กในชั้นเรียน ซึ่งรวมถึงกิจกรรมการเรียนรู้ที่ส่งเสริมให้เด็ก รับฟังแนวคิดและมุมมองของผู้อื่น ทำงาน ร่วมกับผู้อื่นที่มีความแตกต่างหลากหลาย เพื่อสร้างความเปลี่ยนแปลงในเชิงบวกให้กับ ตนเอง

9.1. การระบุกิจกรรมที่จำกัดความสามารถ ของเด็กในการแบ่งปันความคิด ตั้งคำถาม และตอบสนองต่อความกังวลที่มีต่อ ความแตกต่างหลากหลายในชั้นเรียน

9.2. การระบุกิจกรรมที่หลีกเลี่ยง การสนทนาเกี่ยวกับความแตกต่างทาง วัฒนธรรมและการตั้งคำถามเกี่ยวกับ ความหลากหลาย ซึ่งทำให้เด็กไม่เกิดการเรียนรู้ ในการมีความเห็นอกเห็นใจ ความเข้าใจ และ แนวปฏิบัติที่ครอบคลุม

10. การส่งเสริมความสามารถทางศิลปะ ดนตรี และการเคลื่อนไหวเชิงสร้างสรรค์

10.1. การจัดโอกาสในแต่ละวัน ให้เด็กได้สำรวจวัสดุและอุปกรณ์ สร้างชิ้นงานศิลปะที่สร้างสรรค์และเปิดกว้าง เพื่อสร้างผลงาน โดยส่งเสริมการคิดสร้างสรรค์ การคิดหลากหลาย การมีส่วนร่วมในการเกิดสุนทรีย์ และการชื่นชมทางวัฒนธรรม

10.2. การจัดหลักสูตรที่มีกิจกรรมแนะนำภาพวาด ประติมากรรม ภาพจิตรกรรมฝาผนัง โคลาเจ้ ไม้บาย ชูตแต่งกาย ภาพถ่ายดิจิทัล และวิดีโอ เพื่อแสดงให้เห็นว่าศิลปะสามารถเป็นตัวแทนของแนวคิด และกระตุ้นความสนใจและการมีส่วนร่วมของเด็ก

10.3. การระบุกิจกรรมที่แนะนำเพลง ทำนอง และเพลงสะท้อนเสียง รวมถึงเพลงที่มีทำนองและเนื้อร้องที่คาดเดาได้ เพื่อช่วยเด็กเรียนรู้เกี่ยวกับระดับเสียง ระยะเวลา จังหวะ และความดัง

10.4. การระบุกิจกรรมที่กระตุ้นให้เด็กตอบสนองต่อรูปแบบดนตรีที่หลากหลาย ด้วยการใช้อุปกรณ์ดนตรี กิจกรรมการเคลื่อนไหวทั้งร่างกาย และการใช้มือเพื่อแสดงความคิด ความรู้สึก วัฒนธรรม และความคิดสร้างสรรค์ของตนเอง

10.5. การบูรณาการดนตรีในทุกส่วนของหลักสูตร เช่น การใช้เพลงที่สอนเรื่องการออกเสียงสำหรับการรู้หนังสือ การนับจังหวะกับจำนวนและตัวเลข

10.6. การใช้กิจกรรมที่มีการค้นหาเพลงที่มีเนื้อร้องในภาษาที่ไม่ใช่ภาษาหลัก หรือการเปิดเพลงภาษาที่เด็กใช้ เช่น เพลงลูกทุ่งพื้นบ้าน และแนะนำเพลงจากวัฒนธรรมที่ต่างจากของเด็กในชั้นเรียนคนอื่น

10.1. การละเลยกิจกรรมที่เปิดโอกาสให้เด็กได้สำรวจหรือใช้งานวัสดุและอุปกรณ์สร้างชิ้นงาน และให้เด็กใช้งานวัสดุและอุปกรณ์ภายใต้การควบคุมของครู

10.2. การเลือกกิจกรรมที่นำเสนอรูปแบบศิลปะที่สะท้อนเฉพาะวัฒนธรรมของผู้สอน โดยไม่รวมถึงภูมิหลังของเด็กและครอบครัว

10.3. การแนะนำหลักสูตรดนตรีเพลง และกิจกรรมที่ใช้เพียงช่วงสั้น ๆ ทำให้เด็กไม่สามารถพัฒนาความคุ้นเคยและความสะดวกสบายกับดนตรีได้

10.4. การนำเสนอดนตรีเพื่อการฟัง และการตอบสนองที่เป็นตัวแทนเฉพาะวัฒนธรรมหลักหรือมีรูปแบบที่จำกัด

10.5. การจัดการเข้าถึงดนตรีอย่างจำกัด โดยไม่เข้าใจถึงความสามารถของดนตรีในการเสริมสร้างภาษา การเรียนรู้ การควบคุมตนเอง และการลดความเครียด

10.6. การใช้กิจกรรมที่ใช้เพลงเป็นภาษาหลักหรือเป็นภาษาที่ครูใช้ในการสื่อสารกับเด็กเป็นหลักเท่านั้น

การปฏิบัติสำหรับเด็กอนุบาล (อายุ 5 – 6 ปี)

แนวปฏิบัติที่เหมาะสมกับพัฒนาการ

แนวปฏิบัติที่ควรปฏิบัติด้วยความระมัดระวัง

1. การส่งเสริมทักษะการสื่อสารและภาษา

1.1. การวางแผนประสบการณ์การเรียนรู้ที่เปิดโอกาสให้เด็กได้มีส่วนร่วมในการสนทนาอย่างต่อเนื่องตลอดทั้งวัน ทั้งในบริบทของการเล่น การแก้ปัญหา เหตุการณ์ และกิจวัตรประจำวันต่าง ๆ

1.2. การวางแผนกิจกรรมเพื่อช่วยให้เด็กปฏิบัติตามข้อตกลงในการสนทนาร่วมกัน เช่น การตั้งใจฟัง การพูดคุยนับหัวข้อหรือเรื่องราว และการแบ่งปันความคิดหรือเรื่องราวส่วนตัว และประสบการณ์ต่าง ๆ

1.3. การจัดเตรียมบริบทที่เสริมสร้างการเรียนรู้คำศัพท์ใหม่ โดยแนะนำคำที่เกี่ยวข้องและมีความหมายกับเด็กในขณะนั้น โดยใช้การแสดงท่าทาง อุปกรณ์ประกอบภาพถ่ายประกอบเพื่อเสริมสร้างความเข้าใจในการใช้คำศัพท์ใหม่นั้นสำหรับเด็ก รวมถึงการจัดกิจกรรมที่กระตุ้นให้เด็กได้ใช้คำศัพท์ใหม่ซ้ำ ๆ

1.1. การเลือกกำหนดกิจกรรมที่มุ่งเน้นคำถามปลายปิดและการสื่อสารทางเดียวในการกำหนดพฤติกรรมที่ต้องการให้เด็กปฏิบัติ หรือการอธิบายกิจกรรม และให้ข้อมูลกับเด็ก

1.2. การกำหนดกิจกรรมที่ครูมีบทบาทในการให้ข้อมูล โดยคาดหวังให้เรียนรู้แบบรายบุคคลและแบบกลุ่มใหญ่ เน้นการฟังสิ่งที่ครูบอก มีปฏิสัมพันธ์ได้ต่อเมื่อครูอนุญาต งดการพูดคุยกันเมื่อทำงานในมุมประสบการณ์

1.3. การกำหนดให้ทุกกิจกรรมในหลักสูตรใช้ภาษากลางเพียงภาษาเดียวโดยไม่พิจารณาจุดแข็งอื่นและการมีส่วนร่วมของเด็กที่ใช้ภาษาอื่นสื่อสารภาษาถิ่นภายในครอบครัว

2. การพัฒนาการเรียนรู้ด้านสังคมและอารมณ์

2.1. การจัดทำหลักสูตรที่เน้นการส่งเสริมพัฒนาการด้านสังคมและอารมณ์ โดยใช้เรื่องราวเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นจริงในการสนทนาและเรียนรู้เกี่ยวกับความรู้สึกและความต้องการของตนเองและผู้อื่นที่มีต่อเรื่องราวเหตุการณ์นั้น โดยครูวางแผนการสนทนาเพื่อช่วยให้เด็กทุกคนได้มีโอกาสสื่อสารและพูดคุยน

2.2. การจัดให้มีกิจกรรมพ่อนคลายในช่วงเปลี่ยนผ่านระหว่างกิจกรรมในแต่ละวัน เพื่อช่วยให้เด็กเปลี่ยนผ่านระหว่างกิจกรรมที่ต้องใช้พลังงานและ/หรือกิจกรรมที่สงบไปสู่กิจกรรมหนึ่งได้อย่างราบรื่นและมีความพร้อมอย่างเต็มที่ในการเรียนรู้

2.3. การใช้กิจกรรมที่พาด้านการใช้สื่อที่ช่วยส่งเสริมพัฒนาการทางสังคมและอารมณ์ของเด็กที่มีความต้องการพิเศษกลุ่มต่าง ๆ เช่น การใช้สัญลักษณ์หรือสื่อในการสื่อสารแทนอารมณ์ความรู้สึกของเด็กในขณะนั้น

2.1. การจำกัดกิจกรรมและเวลาสำหรับการสอนและสนับสนุนทักษะทางสังคม และกำหนดการจัดการพฤติกรรมอย่างเข้มงวดผ่านการควบคุมของครู

2.2. การคาดหวังให้เด็กสามารถควบคุมพฤติกรรมและอารมณ์ได้ โดยไม่ต้องได้รับการสนับสนุนจากครูหรือผู้อื่นในชั้นเรียน การมองข้ามผลกระทบของความเครียดของเด็กที่เกิดขึ้นมาจากข้อตกลงต่าง ๆ ของชั้นเรียน

2.3. การใช้กิจกรรมเดียวเหมือนกันทั้งชั้นเรียน โดยไม่ส่งเสริมการเรียนรู้ด้านสังคมและอารมณ์ให้กับเด็กที่มีความต้องการพิเศษ และคาดหวังให้เด็กกลุ่มนี้ปรับตัวเข้ากับเพื่อนได้เองในเวลาที่กำหนดให้

แนวปฏิบัติที่เหมาะสมกับพัฒนาการ

แนวปฏิบัติที่ควรปฏิบัติด้วยความระมัดระวัง

3. การพัฒนาทักษะการใช้กล้ามเนื้อเล็ก

3.1. การเลือกใช้กิจกรรมที่เน้นการใช้งานมือ การเรียนรู้ เครื่องมือ และกิจกรรมหลากหลายในมุมประสบการณ์การเรียนรู้ ซึ่งมีความท้าทายหลากหลายระดับสำหรับเด็กแต่ละคนในชั้นเรียน เช่น เกมการศึกษา กระดาษ กรรไกร หรืออุปกรณ์หยิบจับชิ้นส่วนที่มีขนาดแตกต่างกัน

3.2. การเลือกใช้กิจกรรมที่ให้เด็กมีโอกาสใช้เครื่องมือที่มีขนาดและประเภทหลากหลายสำหรับกราวาดหรือขีดเขียนและงานศิลปะ โดยจัดเตรียมเทคโนโลยีเสริมตามความจำเป็นสำหรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษ

3.1. การเลือกใช้กิจกรรมที่ทำให้มีความหลากหลายในเครื่องมือ เวลาในการทำ กิจกรรม ระดับความท้าทาย และประเภท กิจกรรมการใช้กล้ามเนื้อเล็กน้อยเกินไป ทำให้เด็กที่มีความแตกต่างหลากหลายไม่ได้ฝึกฝนการใช้งานประสานมือและตา รวมถึง

3.2. การคาดหวังให้เด็กทุกคนสามารถจัดการกับเครื่องมือและกิจกรรม การใช้กล้ามเนื้อเล็กได้ในระดับความสามารถเดียวกันและพึ่งพาตนเองได้ โดยไม่ต้องร้องขอความช่วยเหลือจากผู้อื่น

4. การพัฒนาทักษะการใช้กล้ามเนื้อใหญ่

4.1. การกำหนดเวลาเล่นในหลักสูตร ที่เน้นการเล่นกลางแจ้งหรือการเล่นที่ประธานการทำงานของร่างกายและการเคลื่อนไหวร่างกาย เช่น การทรงตัว การวิ่ง การกระโดด และการปีนป่าย รวมถึงการออกกำลังกาย และกิจกรรมเกมการเคลื่อนไหว เช่น เกมเลียนแบบผู้นำผู้ตาม

4.2. การประเมินความพร้อมของพื้นที่ อุปกรณ์ และกิจกรรมให้มีความหลากหลาย เพื่อนำมาปรับใช้และดัดแปลงในการจัด กิจกรรมการเคลื่อนไหวร่างกายสำหรับเด็กทุกคน รวมถึงเด็กที่มีความต้องการพิเศษให้สามารถเข้าถึงและมีส่วนร่วมได้

4.1. การจำกัดกิจกรรมการใช้กล้ามเนื้อใหญ่ที่ต้องใช้พลังงาน หรือยกเลิกการเล่นกลางแจ้งโดยไม่จัดกิจกรรมเล่น ที่เน้นการเคลื่อนไหวร่างกายภายในร่ม ทดแทนกรณีที่สภาพอากาศไม่เอื้ออำนวย เช่น ฝนตก หรือฝุ่น PM 2.5

4.2. การจำกัดตัวเลือกอุปกรณ์หรือ เน้นเฉพาะทักษะทางกายภาพบางประเภท โดยมองข้ามการสนับสนุนการพัฒนา ความสามารถในการใช้งานอวัยวะเพื่อ การเคลื่อนไหวร่างกายสำหรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษ

5. การส่งเสริมสุขภาพและสุขภาวะ

5.1. การเลือกใช้กิจกรรมที่สาธิต พฤติกรรมของการมีสุขลักษณะนิสัยที่ดี ในการบริโภคอาหารที่มีประโยชน์ และส่งเสริม สุขภาพกาย รวมถึงความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับ ความปลอดภัยส่วนบุคคล ความปลอดภัยใน ยานพาหนะ โรงเรียน และการป้องกันอัคคีภัย โดยให้เด็กได้ปฏิบัติตามในบริบทต่าง ๆ ภายใน กิจกรรมประจำวัน

5.2. การเลือกใช้กิจกรรมที่สนับสนุน ลักษณะนิสัยด้านสุขอนามัย เช่น การล้างมือ การป้องกันโรค และการดูแลสุขภาพช่องปาก โดยกำหนดเป็นข้อตกลงร่วมกันในชั้นเรียน กับเด็ก เพื่อให้เด็กเข้าใจความสำคัญของการปฏิบัติและมีความรับผิดชอบในการดูแล ความปลอดภัยของตนเองและผู้อื่น

5.1. การละเลยกิจกรรมที่สอนให้เด็ก เข้าใจเกี่ยวกับความต้องการพื้นฐานของ ร่างกาย เช่น โภชนาการ การออกกำลังกาย และความรับผิดชอบต่อความปลอดภัยของ ตนเองและผู้อื่น

5.2. การละเลยกิจกรรมที่ช่วยให้เด็ก รู้จักการดูแลสุขภาพอนามัยพื้นฐานและปฏิบัติ ตามข้อตกลงต่าง ๆ ที่มีผลต่อสุขภาพทั้งของ ตนเองและผู้อื่น หรือการสั่งให้เด็กทุกคน ปฏิบัติตามกฎ โดยไม่อธิบายเหตุผลของ การปฏิบัติตามหลักสุขภาพและความปลอดภัย

5. การส่งเสริมสุขภาพและสุขภาวะ (ต่อ)

5.3. การเลือกใช้กิจกรรมการออกกำลังกายประจำวัน ให้เด็กเคลื่อนไหวอย่างอิสระในห้องเรียน และส่งเสริมกิจกรรมที่ร่วมมือกันกับเพื่อน

5.3. การจำกัดกิจกรรมที่让孩子ทุกคนได้ออกกำลังกายและการเคลื่อนไหวในร่มและกลางแจ้ง รวมถึงการมีปฏิสัมพันธ์กับเพื่อนตลอดทั้งวัน

6. การส่งเสริมทักษะการสำรวจและการสืบค้นทางวิทยาศาสตร์ และการใช้งานเทคโนโลยี

6.1. การเลือกใช้กิจกรรมที่เน้นการตั้งคำถามและให้คำชี้แนะที่กระตุ้นให้เด็กเรียนรู้ในการแก้ปัญหา ใช้คำศัพท์ใหม่ ทำนายผลเล่าเรื่องซ้ำ แสดงการสังเกต และอธิบายความคิดของตนเอง

6.1. การเลือกใช้กิจกรรมที่ตั้งคำถามเพื่อให้เด็กหาคำตอบที่ถูกต้องเพียงคำตอบเดียว และไม่อนุญาตให้เด็กตั้งคำถามเพราะจะเป็นการรบกวนแผนการเรียนรู้

6.2. การสร้างโอกาสให้เด็กได้ฟังพูดคุย และทำงานร่วมกับผู้อื่นทั้งในกลุ่มย่อยกลุ่มใหญ่ และงานเดี่ยว โดยส่งเสริมการคิดอย่างมีวิจารณญาณเกี่ยวกับปัญหา เรื่องราวสถานการณ์ และเหตุการณ์

6.2. การเลือกใช้กิจกรรมที่กำหนดวิธีแก้ปัญหาแบบเดียวและจำกัดเวลาและวัสดุสำหรับการสำรวจหัวข้อและแนวคิดเชิงลึก หรือกำหนดรูปแบบการทดลองไว้เรียบร้อยแล้ว และให้เด็กปฏิบัติตามโดยเคร่งครัด

6.3. การเลือกใช้กิจกรรมที่ช่วยให้เด็กได้สื่อสารความสงสัยใคร่รู้ ตั้งคำถาม โดยไม่ตัดสินความคิดของเด็ก โดยสนับสนุนการมีส่วนร่วม และปรับสื่อการเรียนรู้ การสอนของครู ระยะเวลา พื้นที่ และการสนับสนุนเพื่อให้เด็กทุกคนประสบความสำเร็จ

6.3. การเลือกใช้กิจกรรมที่คาดหวังให้เด็กเรียนรู้ด้วยการทบทวนความคิดของตนเองเพียงคนเดียว และให้ถามครูเพื่อให้ได้การเฉลยคำตอบที่ถูกต้องเท่านั้น แทนที่จะพูดคุยกับเพื่อนเพื่อแลกเปลี่ยนความคิดกัน

6.4. การใช้หลักสูตรแบบบูรณาการประสบการณ์เดิมและมุ่งเน้นการสืบสอบเกี่ยวกับสิ่งมีชีวิตและธรรมชาติ วิศวกรรม (เช่น การเคลื่อนไหว ล้อ ชิงช้า คาน) และวิทยาศาสตร์โลกและอวกาศ (เช่น ทRAYและดิน ดาวจันทร์) โดยจัดเตรียมประสบการณ์สื่อ และเครื่องมือหลากหลายเพื่อส่งเสริมความสนใจของเด็ก

6.4. การจำกัดหลักสูตรวิทยาศาสตร์ไว้เพียงหัวข้อที่แยกจากกันเล็กน้อยและให้เวลาเด็กสำรวจรูปแบบและปรากฏการณ์ทางวิทยาศาสตร์เพียงเล็กน้อย

6.5. การเลือกใช้กิจกรรมที่ส่งเสริมการปฏิบัติทางวิทยาศาสตร์ เช่น การตั้งคำถามการทดสอบแนวคิด การคาดเดา การเก็บข้อมูล การแสดงข้อมูล และการตีความข้อมูลเพื่อแก้ปัญหา กับเด็กทุกคนในชั้นเรียนและปรับเปลี่ยนระดับความเหมาะสมตามความแตกต่างหลากหลายที่ปรากฏในชั้นเรียน

6.5. การเลือกใช้กิจกรรมที่บรรยายหรือแนะนำข้อเท็จจริงหรือแนวคิดโดยไม่มีความเชื่อมโยงกับประสบการณ์เดิมและบูรณาการเข้ากับการสนทนาและกิจกรรมในปัจจุบัน

6.6. การสนับสนุนให้เด็กใช้หลักฐานในการเปรียบเทียบและนำเสนอแนวคิด รวมถึงการสร้างแบบจำลอง เช่น แผนผัง ภาพวาด หรือการเล่าเรื่องเพื่อนำเสนอผลการค้นพบ

6.6. การใช้เวลาเพียงเล็กน้อยในการสนับสนุนการใช้กระบวนการทางวิทยาศาสตร์ของการใช้เหตุผลและการค้นพบของเด็กแต่ละคน หรือกำหนดเวลาที่เท่ากันสำหรับเด็กทุกคนคิดหรือทำงานเพื่อค้นพบคำตอบ

6. การส่งเสริมทักษะการสำรวจและการสืบค้นทางวิทยาศาสตร์ และการใช้งานเทคโนโลยี (ต่อ)

6.7. การใช้โครงสร้างหลักสูตรที่วางแผนไว้แล้วตามหลักสูตรสถานศึกษาผสมผสานร่วมกันกับหลักสูตรที่เกิดจากความสนใจของเด็ก เพื่อกระตุ้นความสนใจและการมีส่วนร่วมกับหัวข้อวิทยาศาสตร์

6.8. การเลือกใช้กิจกรรมที่ส่งเสริมและเป็นแบบอย่างในการใช้เทคโนโลยีเป็นเครื่องมือในการเรียนรู้ในทุกหลักสูตร โดยส่งเสริมให้ใช้เทคโนโลยีในการค้นคว้า สร้างสรรค์ ร่วมมือ และสื่อสาร

6.9. การเลือกใช้กิจกรรมที่สาธิตวิธีแก้ปัญหาด้วยเทคโนโลยีเมื่อเกิดปัญหา โดยพูดคุยกับเด็กเกี่ยวกับการแก้ไขปัญหาเบื้องต้น และสนับสนุนให้เด็กพยายามช่วยกันแก้ปัญหาเพื่อที่จะให้เด็กสามารถฝึกฝนการใช้เทคโนโลยีต่าง ๆ ในชีวิตประจำวัน

6.7. การเลือกใช้กิจกรรมที่อาศัยเพียงสื่อสิ่งพิมพ์และหนังสือในการพูดคุยเกี่ยวกับข้อเท็จจริงทางวิทยาศาสตร์ โดยไม่จัดเตรียมสื่อของจริงหรือเครื่องมือทางวิทยาศาสตร์เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้เชิงลึก

6.8. การกำหนดกิจกรรมที่เลือกใช้ซอฟต์แวร์คอมพิวเตอร์และเทคโนโลยีอื่น ๆ เพื่อการฝึกฝนซ้ำ ๆ หรือเพื่อความบันเทิงเท่านั้น เช่น เกม หรือโปรแกรมที่เน้นความรู้เชิงวิชาการ

6.9. การหลีกเลี่ยงโอกาสในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เกี่ยวกับกระบวนการเทคโนโลยี ขั้นตอน และการแก้ปัญหาโดยมองว่าเด็กวัยนี้ยังเป็นเด็กเล็กและไม่มีความสามารถมากพอที่จะใช้งานอุปกรณ์เทคโนโลยีได้อย่างปลอดภัย

7. การส่งเสริมพื้นฐานการอ่านและการเขียน

7.1. การเลือกใช้กิจกรรมที่ผสมผสานการใช้หนังสือและข้อความที่หลากหลายที่ปรากฏในชั้นเรียน โดยให้เด็กได้เรียนรู้องค์ประกอบของหนังสือ ทั้งเนื้อหา ชื่อเรื่อง ผู้เขียน และนักวาดภาพประกอบ และให้เด็กทุกคนมีโอกาสหยิบจับใช้งานหนังสือสำหรับการอ่านคนเดียว อ่านกับเพื่อนเป็นคู่ หรืออ่านพร้อมกันทั้งชั้นเรียน เพื่อส่งเสริมการอ่านเพื่อความเพลิดเพลินและการค้นคว้าข้อมูล

7.2. การเลือกใช้กิจกรรมที่มีการใช้เพลง คำคล้องจอง กลอน หนังสือ และเกมคำศัพท์ และเสียง เพื่อเสริมสร้างการตระหนักรู้เกี่ยวกับโครงสร้างเสียงและช่วยให้เด็กทดลองกับคำและรูปแบบเสียง รวมทั้งผสมผสานทั้งภาษากลางและภาษาอื่น ๆ ที่เด็กในชั้นเรียนใช้ในการสื่อสารในชีวิตประจำวัน

7.3. การเลือกใช้กิจกรรมที่มุ่งเน้นพื้นฐานการสอนการอ่าน เช่น ความสัมพันธ์ระหว่างตัวอักษรและเสียง กลยุทธ์การแยกคำและการจำคำ และสอนเกี่ยวกับโครงสร้างของข้อความและกลยุทธ์ในการเข้าใจความหมายโดยบูรณาการการสอนอ่านนั้นกับบริบทแวดล้อมที่เกิดขึ้นจริง เช่น การชวนเด็กอ่านข้อความและสัญลักษณ์ของฉลากผลิตภัณฑ์อาหารหรือเครื่องดื่ม

7.1. การเลือกใช้กิจกรรมที่จำกัดจำนวน คุณภาพ และความหลากหลายของหนังสือ โดยไม่หมุนเวียนการเลือกหนังสือให้สอดคล้องกับหน่วยการเรียนรู้ตามหลักสูตรสถานศึกษา หัวข้อโครงการ หรือความสนใจปัจจุบันของเด็ก

7.2. การเลือกใช้กิจกรรมที่ให้เด็กคัดเขียนลงในสมุดหรือทำแบบฝึกหัดท่องจำเพื่อฝึกคำ และใช้การร้องทวนซ้ำเพื่อสอนเสียงและรูปแบบคำ

7.3. การใช้กิจกรรมการสอนแบบบรรยายในการสอนเรื่องพื้นฐานของการอ่านในลักษณะของการสอนแจกลูกสะกดคำ และสอนอ่านเพื่อจับใจความโดยตรงเป็นการเฉพาะ โดยคัดเลือกเนื้อหาของบทอ่านที่ครูกำหนดให้ แม้ว่าจะเป็นเรื่องที่เด็กไม่สนใจหรือไม่เกี่ยวข้องกับชีวิตประจำวันของเด็ก

7. การส่งเสริมพื้นฐานการอ่านและการเขียน (ต่อ)

7.4. การเลือกใช้กิจกรรมที่让孩子ได้ใช้งานหนังสือ การบันทึกเสียงดิจิทัล ผลิตภัณฑ์ที่มีภาพถ่ายหรือสัญลักษณ์ และสื่อเพื่อการเรียนรู้ในภาษากลางและภาษาอื่นที่เด็กใช้สื่อสารที่บ้าน โดยแลกเปลี่ยนเรียนรู้ความหมายของคำศัพท์ รวมถึงชวนสมาชิกในครอบครัวและบุคคลอื่นมาช่วยแปลเนื้อหาด้วย

7.5. การเลือกใช้กิจกรรมที่ขยายการใช้หนังสือของเด็กแต่ละคน ด้วยการอ้างอิงเนื้อหาในหนังสือขณะทำกิจกรรมวิทยาศาสตร์ คณิตศาสตร์ หรือสังคมศึกษา และชักชวนให้เด็กพูดคุยแลกเปลี่ยนความคิดเห็นเกี่ยวกับข้อมูลนั้นร่วมกัน

7.6. การเลือกใช้กิจกรรมที่จัดให้มีการอ่านออกเสียงแบบโต้ตอบในกลุ่มย่อย กลุ่มใหญ่ และรายบุคคลทุกวัน โดยใช้บทสนทนาที่เกี่ยวข้องกับชีวิตประจำวัน ตั้งคำถามที่มีความหมาย และสนับสนุนให้เด็กคิดอย่างมีวิจารณ์ญาณและแสดงความคิดเห็นผ่านการใช้ความรู้และคำศัพท์ใหม่ ๆ

7.7. การใช้กิจกรรมที่สามารถเลือกใช้หนังสือที่มีระดับความยากง่ายต่างกัน และปรับวิธีการสอนให้เหมาะกับเด็กที่มีความต้องการพิเศษ เพื่อสนับสนุนการมีส่วนร่วมในการอ่านหนังสือ

7.8. การจัดกิจกรรมสาธิตให้เด็กเห็นถึงความสำคัญของการเขียนในชีวิตจริง เช่น กระตุ้นให้เด็กเล่าเรื่องและวาดภาพประกอบ รวมถึงใช้การเขียนเชิงอธิบายเพื่อให้ข้อมูลเกี่ยวกับความคิดที่มีต่อหัวเรื่องในโครงการที่ทำ

7.9. การเลือกใช้กิจกรรมที่让孩子ทำงานในมุมประสบการณ์ที่ส่งเสริมการมีส่วนร่วมในการเขียน ทำให้เด็กเห็นความสัมพันธ์ระหว่างตัวอักษรหรือสัญลักษณ์กับเสียง และส่งเสริมการใช้การเขียนเพื่อความคิดสร้างสรรค์ การแสดงออกด้วยตนเอง และความสนุกสนาน

7.10. การยืดหยุ่นกิจกรรมที่เหมาะสมกับความแตกต่างหลากหลายของเด็กในชั้นเรียน โดยเฉพาะกลุ่มเด็กที่มีความต้องการส่งเสริมกล้ามเนื้อมัดเล็ก ด้วยการจัดเตรียมเครื่องมือการเขียนแบบปรับได้ตามการใช้งานให้พร้อมสำหรับเด็กกลุ่มนี้

7.4. การไม่เชื่อมโยงหรือจำกัดสื่อการเรียนรู้ดิจิทัลและสื่อภาพเสริมในกิจกรรมการเรียนรู้ เป็นเหตุให้เด็กถูกจำกัดโอกาสในการมีส่วนร่วม การทำความเข้าใจร่วมกันกับสิ่งที่กำลังอ่าน

7.5. การเลือกใช้กิจกรรมที่ใช้หนังสือสำหรับการอ่านเป็นกลุ่มทั้งชั้นเรียน โดยไม่วางแผนกิจกรรมการเรียนรู้เพิ่มเติมเพื่อขยายความสนใจของเด็กในคำศัพท์ใหม่ ๆ รวมถึงบูรณาการเชื่อมโยงข้ามวิชาและความคิดสร้างสรรค์ไปสู่ความเข้าใจใหม่ ๆ ให้กับเด็กทุกคน

7.6. การเลือกใช้กิจกรรมที่มุ่งเน้นการทำงานในรูปแบบกลุ่มใหญ่มากกว่า การตรวจสอบความเข้าใจและสนับสนุนทักษะการอ่านที่สอดคล้องกับความต้องการพัฒนาการและความสนใจเฉพาะของเด็กแต่ละคน

7.7. การตัดสินใจใช้กิจกรรมการเรียนรู้ที่จัดขึ้นตามที่ระบุในหนังสือแบบเรียน โดยที่กิจกรรมหรือบทอ่านนั้นอาจไม่อยู่ในความสนใจของเด็กหรือไม่มีการเชื่อมโยงกับชีวิตประจำวันของเด็ก

7.8. การเลือกใช้กิจกรรมที่เน้นที่ความถูกต้องของรูปแบบและความชัดเจนตามหลักไวยากรณ์หรือโครงสร้างภาษาที่เคร่งครัด และให้เด็กฝึกเขียนตัวอักษรให้เรียบร้อย สะอาด และสวยงาม

7.9. การเลือกใช้กิจกรรมที่มุ่งเน้นให้เด็กคัดลอกคำและใช้การสะกดแบบทั่วไปอย่างเดียว และควบคุมการเขียนของเด็ก เช่น การเขียนตามคำบอก

7.10. การเลือกใช้กิจกรรมที่เด็กทุกคนต้องฝึกเขียนเหมือนกันทั้งหมด โดยใช้ภาษากลางเหมือนกัน คำศัพท์ที่ใช้ จำนวนคำศัพท์เหมือนกันหมดทุกคน

8. การส่งเสริมการเรียนรู้คณิตศาสตร์

8.1. การเลือกใช้กิจกรรมที่แนะนำ การดำเนินการทางตัวเลข เรขาคณิต และการวัด พร้อมส่งเสริมทัศนคติเชิงบวกต่อการใช้คณิตศาสตร์ในชีวิตประจำวัน และกระตุ้นให้เด็กนำไปใช้ในการแก้ปัญหา และตอบคำถามคณิตศาสตร์ที่เกี่ยวข้องกับชีวิตของเด็กเพื่อเสริมสร้างความเข้าใจที่มีความหมาย

8.2. การใช้รูปแบบการจัดกิจกรรมที่หลากหลายที่เอื้อต่อการเรียนรู้ทั้งรูปแบบรายบุคคล กลุ่มย่อย และกลุ่มใหญ่ และขยายการเรียนรู้ผ่านการทำกิจกรรมในมุมประสบการณ์หรือการเรียนรู้ผ่านโครงการ โดยเปิดโอกาสให้เด็กแต่ละคนได้ลงมือสำรวจแนวคิดและทดสอบความคิดของตนผ่านกิจกรรมการสร้างและการวัด เกมการศึกษา และเทคโนโลยีดิจิทัล

8.3. การจัดกิจกรรมที่สาธิตและสนับสนุนให้เด็กใช้เหตุผลทางคณิตศาสตร์ ภาษาคณิตศาสตร์ การแก้ปัญหา และการสื่อสารเกี่ยวกับคณิตศาสตร์ โดยใช้โจทย์ปัญหาหลากหลายรูปแบบและสื่อช่วยในการเรียนรู้ พร้อมแก้ปัญหาจากสถานการณ์ในชีวิตประจำวัน

8.4. การเลือกใช้กิจกรรมที่แนะนำ แนวคิดทางคณิตศาสตร์ในภาษากลางร่วมกับภาษาที่ใช้สื่อสารภายในบ้าน เพื่อเสริมสร้างความเข้าใจ รวมถึงอาจใช้ Word Wall ที่มีภาพประกอบ แผนภูมิหลัก และภาพอื่น ๆ เพื่อให้เด็กมีความเข้าใจมากยิ่งขึ้น

8.1. การเลือกใช้กิจกรรมที่ละเลย การเปลี่ยนทัศนคติที่ไม่ดีต่อการเรียนรู้คณิตศาสตร์ แต่เป็นการจัดกิจกรรมตามหลักสูตรที่กำหนดเชิงบังคับให้เด็กทุกคนต้องเรียนรู้บทเรียนคณิตศาสตร์เหมือนกันหมดทุกคน

8.2. การจัดกิจกรรมที่มุ่งตั้งคำถามที่เน้นการท่องจำและทักษะพื้นฐานเป็นหลัก โดยละเลยโอกาสในการแนะนำแนวคิด ภาษาคณิตศาสตร์ และวิธีการที่นำแนวคิดทางคณิตศาสตร์ไปใช้ในประสบการณ์ประจำวันและการเล่นของเด็ก

8.3. การใช้กิจกรรมที่มุ่งเน้นเฉพาะการสอนข้อเท็จจริงทางคณิตศาสตร์พื้นฐาน เช่น การนับวันในปฏิทิน การระบุรูปทรงสองมิติทั่วไป และการใช้แบบฝึกหัดซ้ำ ๆ เพื่อฝึกแนวคิด โดยครูสาธิตเพียงวิธีการเดียวและให้เด็กทำตาม โดยไม่ตรวจสอบความเข้าใจของเด็ก

8.4. การเลือกใช้กิจกรรมที่ใช้ภาษาคณิตศาสตร์ที่ซับซ้อน โดยไม่มีการอธิบายหรือสาธิต และคาดหวังให้เด็กเข้าใจขั้นตอน หรือการมองข้ามคำศัพท์ทางคณิตศาสตร์ที่สำคัญต่อการเข้าใจการสาธิตและคาดหวังให้ผู้เรียนหลายภาษาเข้าใจด้วยตัวเอง

9. การส่งเสริมการเรียนรู้สังคมศึกษา

9.1. การเลือกใช้กิจกรรมที่เชื่อมโยงกับแนวคิดภูมิศาสตร์ กระบวนการประชาธิปไตย หรือประวัติศาสตร์กับสถานการณ์และเหตุการณ์ในชีวิตประจำวัน เช่น การลงคะแนนเสียงตัดสินใจ การสอนให้รู้จักความรับผิดชอบและการเคารพการแก้ปัญหาสังคม และการเข้าร่วมกิจกรรมที่บริการชุมชน

9.2. การบูรณาการที่ส่งเสริมการแก้ไขความเข้าใจที่คลาดเคลื่อนหรือต่อต้านอคติที่มีต่อความแตกต่างหลากหลายในชั้นเรียน โดยมุ่งส่งเสริมให้เด็กแต่ละคนร่วมมือสร้างความเปลี่ยนแปลงที่ดีให้เกิดขึ้นในชั้นเรียน โรงเรียน และชุมชน

9.3. การเลือกใช้กิจกรรมที่สนับสนุนให้เด็กทุกคนสืบค้นหาข้อมูลและเรียนรู้เกี่ยวกับมุมมองที่มีวัฒนธรรมต่าง ๆ ที่ปรากฏในชุมชน และไม่เน้นแต่เรื่องราวของวัฒนธรรมของคนหมู่มากเป็นหลัก แต่เปิดโอกาสให้ทุกคนได้เรียนรู้วัฒนธรรมของผู้อื่นที่มีความแตกต่างหลากหลาย

9.4. การรวมบทเรียนเกี่ยวกับความสามารถที่เด็กในชั้นเรียนที่มีความแตกต่างหลากหลาย เพื่อสนับสนุนชั้นเรียนที่ครอบคลุม ให้คุณค่าและการมีส่วนร่วมของเด็กทุกคนในชั้นเรียนอย่างเท่าเทียม

9.1. การเลือกใช้กิจกรรมที่บรรยายข้อเท็จจริงเกี่ยวกับสังคมศึกษาหรืออ่านเนื้อหาให้เด็กฟัง โดยไม่เปิดโอกาสให้เกิดการสนทนาและการแสดงความคิดเห็น รวมถึงแยกหัวข้อโดยไม่เชื่อมโยงกับสิ่งต่าง ๆ รอบตัวเด็ก

9.2. การใช้กิจกรรมการเรียนรู้แบบทางการ ไม่มีการสนทนาแลกเปลี่ยนความคิดเห็นเกี่ยวกับความแตกต่างหลากหลายที่ปรากฏในชั้นเรียน

9.3. การเลือกหัวข้อหรือหน่วยการเรียนรู้ที่ไม่สะท้อนถึงชุมชนท้องถิ่นหรือวัฒนธรรมที่มีอยู่ในห้องเรียน โดยยึดตามกรอบของเนื้อหาในหนังสือแบบเรียน

9.4. การเลือกใช้กิจกรรมที่มองข้ามการถามตอบคำถามเกี่ยวกับความแตกต่างหลากหลายที่ปรากฏในชั้นเรียน โดยไม่เปิดโอกาสให้เด็กได้เรียนรู้และยอมรับความแตกต่าง รวมถึงส่งเสริมความสัมพันธ์ที่ดีร่วมกัน

10. การส่งเสริมความสามารถทางศิลปะ ดนตรี และการเคลื่อนไหวเชิงสร้างสรรค์

10.1. การเลือกใช้กิจกรรมที่让孩子ได้ทำงานร่วมกับผู้ที่มีความรู้ความสามารถทางศิลปะ เพื่อจัดเตรียมวัสดุและเครื่องมือแบบเปิดที่หลากหลาย เพื่อให้เด็กสร้างสรรค์ผลงานที่หลากหลาย

10.2. การเลือกใช้กิจกรรมที่ทำให้เด็กเรียนรู้และเข้าใจว่าประสบการณ์ศิลปะเป็นการแสดงออกส่วนบุคคลที่สะท้อนภูมิหลังทางสังคม ความคิดสร้างสรรค์ ภาษา และวัฒนธรรมที่สามารถบูรณาการไปกับกิจกรรมต่าง ๆ ในชีวิตประจำวันได้ และการแสดงออกทางผลงานศิลปะเป็นเรื่องที่ไม่ถูกผิด

10.3. การเลือกใช้กิจกรรมให้เด็กมีส่วนร่วมในการตัดสินใจเกี่ยวกับการจัดแสดงผลงานสร้างสรรค์ในห้องเรียนเพื่อส่งเสริมความเป็นเจ้าของและความภาคภูมิใจที่มีต่อผลงานทั้งของตนเองและผู้อื่น

10.4. การเลือกใช้กิจกรรมที่ส่งเสริมการมีส่วนร่วมในดนตรี การแสดงออก และการตอบสนองต่อดนตรี ผ่านกิจกรรม การเคลื่อนไหว การเต้น การร้องเพลง และการเล่นจังหวะที่ส่งเสริมความสนุกสนาน การแสดงออกทางตนเอง และการร่วมมือกับผู้อื่น

10.5. การพาสานความสนุกของดนตรีเข้ากับวิชาอื่น ๆ โดยใช้เพลง เครื่องดนตรี กิจกรรมจังหวะและการตอบรับ เสียงบันทึก และการแสดงสดหรือดิจิทัล เพื่อขยายความรู้และความเข้าใจของเด็ก

10.1. การเลือกใช้กิจกรรมศิลปะที่ไม่มีการแนะนำวัสดุอุปกรณ์สำหรับทำผลงานศิลปะหรือวิธีการใช้งาน และไม่ได้วางแผนเวลาทำงาน การใช้พื้นที่ที่เหมาะสมกับความแตกต่างหลากหลายที่ปรากฏในชั้นเรียน

10.2. การเลือกใช้กิจกรรมที่ไม่ให้ความสำคัญกับการสร้างผลงานศิลปะ แต่เลือกทำกิจกรรมที่เน้นการเรียนรู้เนื้อหาเชิงวิชาการ หรือเน้นให้เด็กผลิตงานศิลปะแบบเดียวกันทั้งหมด เช่น ระบายสีให้สวยงามลงในภาพใบงานเดียวกันทั้งชั้นเรียน

10.3. การจัดแสดงผลงานที่ครูเลือกกว่าสวยงาม สะอาด เรียบร้อยเท่านั้น หรือไม่หมุนเวียนการจัดแสดงเพื่อสะท้อนผลงานของเด็กแต่ละคน หรือผลงานตามหัวข้อโครงการที่เด็กแต่ละคนสร้างสรรค์ขึ้น

10.4. การจำกัดกิจกรรมดนตรีและการเข้าถึงเครื่องดนตรีและบันทึกเสียง เพื่อให้มีเวลาสำหรับวิชาการอื่น ๆ

10.5. การนำเสนอกิจกรรมดนตรีที่จำกัดโอกาสในการเคลื่อนไหวและฟังเพลง และแยกออกจากการบูรณาการการเรียนรู้กับกิจกรรมอื่น ๆ

การปฏิบัติสำหรับเด็กประถมศึกษา (อายุ 7 – 8 ปี)

แนวปฏิบัติที่เหมาะสมกับพัฒนาการ

แนวปฏิบัติที่ควรปฏิบัติด้วยความระมัดระวัง

1. การส่งเสริมทักษะการสื่อสารและภาษา

1.1. การวางแผนหลักสูตรที่让孩子ปฏิบัติตามข้อตกลงที่กำหนดในการสนทนา รู้จักฟังอย่างตั้งใจ เพื่อเรียนรู้และเชื่อมโยงความคิดเห็นของตนเองกับของผู้อื่น และตั้งคำถามเพื่อขยายความเข้าใจหรือหาข้อมูลเพิ่มเติม

1.2. การวางแผนกิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือที่ส่งเสริมให้เด็กแบ่งปันเรื่องราวและความคิดเห็นส่วนตัว ขยายความเข้าใจเกี่ยวกับความรู้สึก ประสบการณ์ ความคิดและความต้องการ โดยใช้ข้อเท็จจริงและรายละเอียด

1.3. การเลือกใช้กิจกรรมที่ตั้งคำถามปลายเปิดเพื่อกระตุ้นทักษะการคิดและแนะนำคำศัพท์ใหม่ในบริบทที่เกี่ยวข้อง พร้อมทบทวนแนวคิดและคำศัพท์ระหว่างกิจกรรมการเรียนรู้

1.4. การจัดโอกาสในกิจกรรมต่าง ๆ ให้เด็กใช้การบันทึกเสียง โดยใช้อุปกรณ์ดิจิทัลและภาพประกอบเพื่อแสดงและสื่อสารการเรียนรู้ รวมถึงเชื่อมโยงกับวัฒนธรรมและภาษา ทั้งภาษากลางและภาษาที่เด็กใช้สื่อสารภายในครอบครัว

1.1. การเลือกใช้กิจกรรมที่让孩子ทำงานร่วมกัน โดยไม่ทราบความคิดเห็นหรือความรู้สึกของเพื่อน และไม่มีการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นหรือพูดคุยซึ่งกันและกัน

1.2. การเลือกใช้กิจกรรมที่คาดหวัง让孩子ทำงานและตอบคำถามด้วยตัวเองโดยไม่วางแผนและส่งเสริมการเรียนรู้แบบร่วมมือและทักษะการสื่อสารอย่างกระตือรือร้น

1.3. การใช้กิจกรรมที่เน้น让孩子เรียนรู้เพื่อทำแบบทดสอบวัดความรู้เกี่ยวกับคำศัพท์และเพิ่มคำศัพท์เรื่อย ๆ ในทุก ๆ วันโดยไม่让孩子ฝึกฝนการใช้คำศัพท์เหล่านั้นในประสบการณ์การเรียนรู้ในแต่ละวัน

1.4. การจำกัดโอกาสในการ让孩子展示การเรียนรู้ในรูปแบบต่าง ๆ หรือไม่เปิดโอกาส让孩子ได้แสดงความคิดเห็นหรือสะท้อนร่องรอยการเรียนรู้ที่มีความหมายและเกี่ยวข้องกับตนเอง

2. การพัฒนาการเรียนรู้ด้านสังคมและอารมณ์

2.1. การวางแผนประสบการณ์การเรียนรู้ที่ส่งเสริมคุณลักษณะในการเรียนรู้ของเด็ก เช่น ความเป็นผู้นำ ความเป็นพลเมือง ความคิดริเริ่ม ความมุ่งมั่น และทักษะการจัดการตัวเอง รวมถึงการรับผิดชอบต่อตนเองและผู้อื่นมากขึ้น โดยบูรณาการไปในรายวิชาต่าง ๆ เพื่อให้เกิดความต่อเนื่องในการปลูกฝังคุณลักษณะเหล่านี้ให้กับเด็กทุกคน

2.2. การออกแบบรายวิชาที่ช่วยให้เด็กทุกคนได้รับการพัฒนาทักษะการจัดการตนเอง ประเมินการเรียนรู้หรือการปฏิบัติของตนเอง และทบทวนการตัดสินใจของตนเองในการปฏิบัติต่าง ๆ มีผลเกิดขึ้นตามมาอย่างไร

2.1. การวางแผนประสบการณ์ที่给孩子โอกาสเพียงเล็กน้อยแก่เด็กในการพัฒนาทักษะการเป็นผู้นำ โดยกำหนดข้อตกลงที่ไม่เน้น让孩子เข้าใจถึงประโยชน์และความรับผิดชอบในชั้นเรียน แต่บังคับ让孩子ทุกคนต้องปฏิบัติตามเพื่อความเป็นระเบียบเรียบร้อย

2.2. การออกแบบรายวิชาต่าง ๆ ที่มุ่งเน้นเฉพาะการปฏิบัติตามคำสั่ง การกำกับของครู และการแก้ไขข้อผิดพลาด โดยไม่ให้ความสำคัญกับการเรียนรู้ทำความเข้าใจในเชิงสาเหตุและผลลัพธ์เพื่อพัฒนาความรับผิดชอบแก่เด็ก

แนวปฏิบัติที่เหมาะสมกับพัฒนาการ

แนวปฏิบัติที่ควรปฏิบัติด้วยความระมัดระวัง

2. การพัฒนาการเรียนรู้ด้านสังคมและอารมณ์ (ต่อ)

2.3. การวางแผนหลักสูตรเพื่อช่วยให้เด็กแต่ละคนสามารถจัดการความเครียดส่วนตัว โดยรวมถึงการสร้างความรู้สึกรู้ในตนเอง การพูดสื่อสารความรู้สึก การแสดงออกถึงประสบการณ์ส่วนตัว และการขอความช่วยเหลือ

2.4. การวางแผนกิจกรรมในรายวิชาต่าง ๆ ที่ให้โอกาสเด็กได้ฟังและเคารพมุมมองที่หลากหลาย ชื่นชมและให้ความเคารพในความคล้ายคลึงกัน และพัฒนาความเข้าใจในประสบการณ์ของผู้อื่น

2.5. การวางแผนรายวิชาต่าง ๆ ที่กำหนดให้มีการใช้กลยุทธ์การสอนที่ส่งเสริมให้เด็กเรียนรู้การจัดการอารมณ์และการมีปฏิสัมพันธ์ทางสังคมอย่างชัดเจน เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ทางสังคมและอารมณ์ของเด็กทุกคน โดยเฉพาะเด็กกลุ่มที่มีความต้องการพิเศษ

2.3. การวางแผนกิจกรรมที่มองข้ามความจำเป็นในการสอนให้เด็กเรียนรู้การจัดการอารมณ์ของตนเองและความเครียด โดยใช้เวลาเพียงเล็กน้อยในการพูดคุยกับเด็กเพื่อช่วยเด็กปรับอารมณ์เป็นรายบุคคล เพราะเกรงว่าจะทำให้แผนการเรียนรู้ไม่อยู่ในช่วงเวลาที่กำหนด

2.4. การจัดการสถานการณ์หรือปัญหาทางสังคม เช่น ความขัดแย้งในชั้นเรียน ให้เด็กเผชิญโดยไม่เตรียมเด็กล่วงหน้า และไม่ช่วยเด็กในการพูดคุยถึงปัญหา รับฟังอย่างตั้งใจ หรือตอบสนองข้อจำกัดของเด็ก

2.5. การจัดเตรียมประสบการณ์การเรียนรู้โดยไม่ให้คำแนะนำและการสนับสนุนที่ชัดเจนและเจาะจงสำหรับทักษะทางสังคมและอารมณ์ในกิจกรรมต่าง ๆ สำหรับเด็กที่มีความแตกต่างหลากหลาย โดยเฉพาะอย่างยิ่งเด็กที่มีความต้องการพิเศษ

3. การพัฒนาทักษะการใช้กล้ามเนื้อมัดเล็ก

3.1. การวางแผนประสบการณ์การเรียนรู้แบบใช้การทำงานของมือในรูปแบบที่หลากหลาย เช่น เกมการเรียนรู้ เกมกระดานและการ์ด รวมถึงสื่อการเรียนรู้วิทยาศาสตร์และคณิตศาสตร์ ที่เด็กสามารถใช้มือหยิบจับและเล่นได้

3.2. การประเมินทักษะการใช้กล้ามเนื้อมัดเล็กที่จำเป็นสำหรับกิจกรรมการเรียนรู้ และปรับระดับความท้าทาย วัสดุ พื้นที่ เครื่องมือ และการสนับสนุน เพื่อให้เด็กทุกคนสามารถเข้าถึงและมีส่วนร่วมได้อย่างประสบความสำเร็จ รวมถึงการปรับใช้เทคโนโลยีเสริมที่จำเป็นสำหรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษ

3.1. การเลือกใช้กิจกรรมในรายวิชาต่าง ๆ ที่เอื้อให้เด็กได้ใช้งานกล้ามเนื้อมัดเล็กน้อยเกินไป โดยเน้นจัดกิจกรรมที่สนับสนุนแนวคิดสำคัญของวิชาต่าง ๆ หรือเรียนให้คัดคำศัพท์ใหม่ในปริมาณมาก ๆ ทุกวัน

3.2. การวางแผนหลักสูตรโดยไม่พิจารณาทักษะการใช้กล้ามเนื้อมัดเล็ก โดยเข้าใจว่าการพัฒนาสิ่งนี้สำหรับเด็กเป็นสิ่งที่เด็กควรได้รับการพัฒนาอย่างดีแล้วในระดับอนุบาล จึงไม่จำเป็นต้องใช้เวลาในการพัฒนาสิ่งนี้ให้กับเด็กในชั้นเรียน ประถมศึกษาอีกต่อไป

4. การพัฒนาทักษะการใช้กล้ามเนื้อใหญ่

4.1. การกำหนดโครงสร้างหลักสูตรที่มีกิจกรรมทางกายภาพทั้งในส่วนที่เป็นไปตามมาตรฐานและตัวชี้วัดชั้นปีตามหลักสูตรสถานศึกษา และการทำกิจกรรมทางกายอย่างอิสระ รวมถึงการเล่น เกม กีฬา การเดินร่ำ และทักษะการยืดหยุ่นที่ช่วยสนับสนุนการประสานงานร่างกาย ความทนทาน การทรงตัว และความแข็งแรง ให้กับเด็กแต่ละคน

4.2. การประเมินพื้นที่ที่ใช้งานสำหรับการจัดกิจกรรมทางกายภาพ ทั้งในร่มและกลางแจ้ง การเตรียมอุปกรณ์สำหรับการเคลื่อนไหว เกม กีฬาแบบทีม ที่มีความท้าทายหลากหลายระดับ ยืดหยุ่นทั้งรูปแบบและระดับความยากง่าย เพื่อให้เด็กทุกคนสามารถเข้าร่วมได้ โดยเฉพาะอย่างยิ่งเด็กที่มีความแตกต่างหลากหลาย

4.1. การจำกัดการเข้าถึงกิจกรรมการเล่นกลางแจ้งที่让孩子ได้ใช้พลังงานในแต่ละวัน และมีตัวเลือกอุปกรณ์เพียงเล็กน้อย

4.2. การคาดหวังให้เด็กที่มีความต้องการพิเศษทำกิจกรรมเหมือนกับเพื่อนคนอื่นในชั้นเรียน หรือวางแผนการใช้อุปกรณ์ทักษะการเคลื่อนไหว โดยไม่ประเมินระดับทักษะหรือความสามารถของเด็กในการทำกิจกรรม

5. การส่งเสริมสุขภาพและสุขภาวะ

5.1. การจัดรายวิชาที่เด็กได้เรียนรู้จากตัวแบบในการสอนนิสัยที่ดีในการดูแลสุขภาพ ความสำคัญของการมีสุขภาวะที่ดี ความปลอดภัยส่วนบุคคล และสุขอนามัย และเปิดโอกาสให้เด็กได้ทดลองปฏิบัติ

5.2. การกำหนดรายวิชาต่าง ๆ ในหลักสูตรที่เน้นการพูดคุยนทนาเกี่ยวกับการดูแลสุขภาพและโภชนาการที่ดี ประโยชน์ของการออกกำลังกาย และทักษะในการตัดสินใจ และเปิดโอกาสให้เด็กทุกคนได้นำความรู้นั้นไปใช้ในกิจกรรมต่าง ๆ ในกิจวัตรประจำวัน

5.3. การกำหนดกิจกรรมให้เด็กทุกคนรวมถึงกลุ่มที่มีความแตกต่างหลากหลายได้เล่นหรือเคลื่อนไหวร่างกายโดยมีปฏิสัมพันธ์กับเพื่อนทุกคนในชั้นเรียน และเป็นการเล่นอย่างอิสระ ส่งเสริมการปฏิสัมพันธ์แบบกลุ่ม และเรียนรู้เรื่องการเคารพตนเองและผู้อื่น รวมถึงการร่วมมือกับเพื่อน

5.4. การจัดกิจกรรมให้มีช่วงเวลาพักกลางแจ้งสำหรับเด็กในการเล่นกลางแจ้งหรือเล่นกีฬาทุกวัน และมีทางเลือกให้ใช้พื้นที่ในโรงยิมหรือในอาคารเมื่อสภาพอากาศไม่เอื้ออำนวยต่อการเล่นกลางแจ้ง

5.1. การมองข้ามรายวิชาหรือกิจกรรมที่สอนเรื่องการบริโภคอาหารที่ดีต่อสุขภาพหรือปฏิบัติตนตามหลักสุขอนามัยที่ปลอดภัยของเด็ก หรือสอนความรู้แต่ไม่ได้มุ่งให้เกิดความตระหนักหรือเปลี่ยนแปลงพฤติกรรม

5.2. การกำหนดให้วิชาสุขศึกษาและพลศึกษาเป็นวิชาที่รับผิดชอบและมีบทบาทโดยตรงในการส่งเสริมโภชนาการและการให้เด็กได้ทำกิจกรรมทางกาย รวมถึงการส่งเสริมสุขภาวะด้านต่าง ๆ เนื่องจากมีมาตรฐานและตัวชี้วัดกำกับตามหลักสูตรอยู่แล้ว

5.3. การกำหนดให้มีช่วงเวลาออกกำลังกายกลางแจ้งและกิจกรรมเคลื่อนไหวในร่มที่เด็กทุกคนสามารถมีปฏิสัมพันธ์ร่วมกับเพื่อนคนอื่นในชั้นเรียนโดยให้อิสระและไม่ได้เข้าไปดูแล้วว่าการทำกิจกรรมของเด็กแต่ละคนนั้นมีระดับความหนักเบาเหมาะสมหรือไม่อย่างไร

5.4. การยกเลิกหรือจำกัดเวลาพักหรือการศึกษาเกี่ยวกับการออกกำลังกายเพื่อเป็นการลงโทษกรณีที่ไม่เหมาะสม หรือกำหนดตารางเรียนหรือกิจกรรมที่ขัดขวางกิจกรรมที่让孩子ได้ออกกำลังกายเป็นประจำทุก ๆ วัน

แนวปฏิบัติที่เหมาะสมกับพัฒนาการ

แนวปฏิบัติที่ควรปฏิบัติด้วยความระมัดระวัง

6. การส่งเสริมทักษะการสำรวจและการสืบค้นทางวิทยาศาสตร์และการใช้เทคโนโลยี

6.1. การเตรียมหลักสูตรและรายวิชาต่าง ๆ ที่ใช้คำถามเพื่อกระตุ้นให้เด็กสำรวจและอธิบายแนวคิดหรือปรากฏการณ์ที่เกิดขึ้นรอบตัว สาเหตุและผลกระทบ ระบบและแบบจำลองระบบ การคิดเชิงวิพากษ์ และการวิเคราะห์ และการใช้สัญลักษณ์เพื่อแทนความหมายในการสื่อความข้อมูลต่าง ๆ

6.2. การจัดให้รายวิชาต่าง ๆ ช่วยเด็กวางแผนและดำเนินการสืบค้น รวมถึงการสังเกต ตั้งคำถาม กำหนดปัญหา ทดสอบวิธีแก้ปัญหา วิเคราะห์ ตีความ และแสดงข้อมูล

6.3. การจัดโอกาสในการเรียนรู้รายวิชาต่าง ๆ ให้เด็กได้ใช้หลักฐานในการพัฒนาแบบจำลองและการแสดงผลเพื่อแสดงผลการค้นพบ เช่น การใช้แผนผังภาพวาด แบบจำลอง หรือการแสดงบทบาทสมมติ

6.4. การจัดเตรียมเนื้อหาที่เชื่อมโยงถึงความสัมพันธ์กันของการบูรณาการภายใน STEM และการเชื่อมโยงสู่กิจกรรมการเรียนรู้ในรายวิชาหรือกิจกรรมอื่น ๆ

6.5. การมุ่งเน้นแนวคิดวิทยาศาสตร์ เช่น วิทยาศาสตร์โลกและอวกาศ ภูมิอากาศ วิทยาศาสตร์กายภาพ เช่น แรงแม่เหล็ก และการเคลื่อนที่ ไฟฟ้า และแม่เหล็ก และวิทยาศาสตร์ชีวภาพ เช่น พืช สัตว์ และสิ่งแวดล้อม ลักษณะทางพันธุกรรม และการเปลี่ยนแปลงในวงจรชีวิต โดยส่งเสริมการคิดทางวิทยาศาสตร์และการปฏิบัติ เช่น การตั้งคำถาม การคาดการณ์ การรวบรวม การสำรวจ การแสดง และการตีความข้อมูล เพื่อเพิ่มความเกี่ยวข้อง ความสนใจ และความอยากรู้อยากเห็นผ่านประสบการณ์ตรงในทุกรายวิชา ไม่ได้จำกัดแค่เพียงในวิชาวิทยาศาสตร์

6.6. การส่งเสริมความสนใจและการมีส่วนร่วมของเด็กใน STEM โดยจัดรายวิชาหรือกิจกรรมที่เปิดโอกาสให้เด็กเรียนรู้จากความสนใจของเด็ก ผ่านการสำรวจสืบค้นด้วยตัวเองและร่วมกันกับเพื่อนในชั้นเรียน โดยการเรียนรู้ที่เกิดขึ้นจะมาจากการแลกเปลี่ยนเรียนรู้กัน

6.1. การเตรียมหลักสูตรและรายวิชาต่าง ๆ ที่มุ่งเน้นเนื้อหาหรือข้อเท็จจริงตามที่ตัวชี้วัดระบุไว้ คำตอบของคำถามจะต้องเป็นรูปธรรมและมีคำตอบเดียว และปฏิเสธคำถามที่แตกต่างจากเด็ก

6.2. การจัดให้รายวิชาวิทยาศาสตร์เป็นวิชาเดียวที่รับผิดชอบการฝึกฝนและพัฒนาทักษะการสังเกต ตั้งคำถาม กำหนดปัญหา ทดสอบวิธีแก้ปัญหา และวิเคราะห์ ตีความและแสดงข้อมูล

6.3. การจัดรายวิชาที่สอนเนื้อหาตามที่ระบุไว้ในมาตรฐานและตัวชี้วัดตามหลักสูตรสถานศึกษาเป็นหลัก และไม่อนุญาตให้มีการนำเสนอข้อสรุปที่ต่างไปอันได้มาจากการสืบเสาะแสวงหาความรู้จากตัวเด็กเอง

6.4. การจัดรายวิชาที่สอนข้อเท็จจริงและแนวคิดทางวิทยาศาสตร์ในลักษณะที่แยกจากกันและไม่เชื่อมโยงกับรายวิชาอื่น

6.5. การมุ่งเน้นเฉพาะบางหัวข้อในหลักสูตร คาดหวังคำตอบที่ถูกต้องจากคำถามปลายปิด และให้ความสำคัญกับเนื้อหาในวิชาอื่นมากกว่าวิทยาศาสตร์

6.6. การมองว่าคำถามของเด็กเกี่ยวกับวิทยาศาสตร์เป็นการรบกวนเป้าหมายการเรียนรู้และใช้เวลาเรียนโดยไม่จำเป็น เบียดบังการเรียนรู้เนื้อหาที่กำหนดไว้ในหลักสูตรและไม่สนับสนุนให้เด็กมีปฏิสัมพันธ์ในการเรียนรู้เนื่องจากอาจทำให้ได้ข้อสรุปที่เรียนที่ผิดได้

7. การส่งเสริมพื้นฐานการอ่านและการเขียน

7.1. การวางแผนและดำเนินการตามเป้าหมายการเรียนรู้ตามหลักสูตรที่ส่งเสริมให้เด็กทุกคนมีส่วนร่วมในการอ่านเป็นประจำทุกวัน และส่งเสริมความเข้าใจ การฟังอย่างตั้งใจ การคิดเชิงวิพากษ์ และความสามารถในการตั้งคำถาม

7.2. การสนับสนุนทักษะพื้นฐานในการอ่าน รวมถึงความสามารถในการแยกคำออกจากเสียงอย่างคล่องแคล่ว เช่น การแยกเสียงคำ การอ่านคำหลายพยางค์ และการระบุคำที่สะกดไม่ตรงตามมาตราตัวสะกด

7.3. การเลือกและจัดแสดงหนังสือเรื่องแต่งและหนังสือข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับชีวิตจริงเกี่ยวกับวัฒนธรรมที่หลากหลาย เชื่อมโยงกับชีวิตจริงของเด็ก และขยายความเข้าใจของเด็กเกี่ยวกับมุมมอง ตัวละคร สถานะที่ และเนื้อเรื่อง โดยอภิปรายร่วมกันกับเด็กอย่างอิสระ

7.4. การเลือกหนังสือที่มีระดับความยากง่ายต่างกันมาใช้ในหลักสูตร และปรับการสอนให้เหมาะสมเพื่อสนับสนุนการมีส่วนร่วมในการอ่านหนังสือของเด็กแต่ละคน

7.5. การบูรณาการการเรียนรู้ด้านการอ่านออกเขียนได้ตลอดทั้งวัน รวมถึงในรายวิชาต่าง ๆ ทั้งสังคมศึกษาและวิทยาศาสตร์ ไม่ใช่เฉพาะรายวิชาภาษาไทยเท่านั้น

7.6. การวางแผนหลักสูตรที่ส่งเสริมให้เด็กใช้การเขียนสื่อสารความคิด ความรู้ หรือเรื่องราวเหตุการณ์ของตนเองให้ผู้อื่นทราบ โดยกำหนดให้เป็นเช่นนี้ในทุกรายวิชาและทุกกิจกรรม

7.7. การจัดรายวิชาที่ช่วยให้เด็กเข้าใจกระบวนการและโครงสร้างการจัดระเบียบความคิด เพื่อใช้สำหรับการเขียนเชิงข้อมูล และแสดงความคิดเห็น รวมถึงการเลือกหัวข้อ การให้รายละเอียด และการสรุป โดยครูจะเป็นผู้สาธิตวิธีการให้เด็กเห็นทีละขั้น ๆ จากนั้นจึงให้ความช่วยเหลือเด็กในการเขียนเป็นรายบุคคล

7.8. การจัดรายวิชาต่าง ๆ ที่สนับสนุนการพัฒนาการเขียนเชิงบรรยาย โดยให้เด็กอธิบายลำดับของประสบการณ์ด้วยการใช้รายละเอียด

7.1. การวางแผนและดำเนินการจัดรายวิชาที่เน้นการถามตอบแบบท่องจำในการอ่านหนังสือ และถามคำถามจนกว่าเด็กจะตอบถูก ซึ่งคำตอบที่ถูกต้องจะมีเพียงคำตอบเดียว

7.2. การเน้นรายวิชาที่ให้เด็กทำแบบฝึกหัดคัดเขียนคำ สะกดคำ ที่มีแบบเขียนมาอย่างเคร่งครัด โดยไม่เน้นการให้เด็กได้ฝึกทำความเข้าใจการแจกลูกสะกดคำตามลำดับ

7.3. การจัดรายวิชาที่มุ่งเน้นเฉพาะเรื่องราวและตัวละครที่ไม่สอดคล้องหรือเกี่ยวข้องกับประสบการณ์ของเด็กหรือเหตุการณ์แวดล้อมเด็กในปัจจุบัน และใช้คำถามระดับต่ำเพื่อทดสอบความสามารถในการจดจำเรื่องราวของเด็ก

7.4. การวางแผนใช้สื่อการเรียนรู้ระดับและประเภทเดียวกันสำหรับเด็กทุกคนในห้อง โดยไม่สนใจให้เด็กใช้สื่อที่จัดเตรียมไว้ให้ร่วมกัน เน้นการเรียนรู้เองเพียงผู้เดียว

7.5. การจำกัดรายวิชาการสอนอ่านสอนเขียนเป็นช่วงเวลาเรียนที่แยกจากกัน ไม่ใช้การบูรณาการที่สนับสนุนการอ่านเพื่อค้นหาข้อมูลและความเข้าใจของเด็ก

7.6. การให้คะแนนงานเขียนของเด็กโดยการชี้ข้อผิดพลาดแต่ไม่อธิบายสิ่งที่ถูกต้อง และมุ่งเน้นไปที่ความสวยงาม ความเรียบร้อยของการเขียนงาน

7.7. การมอบหมายให้เด็กใช้ลำดับการวางแผนการเขียนตามที่ครูกำหนดให้ และไม่让孩子ได้ฝึกฝนการเขียนตามองค์ประกอบแต่ละส่วนของการเขียน แต่ต้องดำเนินการตามที่ครูกำหนดไว้ให้อย่างเคร่งครัดเท่านั้น

7.8. การจัดรายวิชาที่ให้โอกาสเด็กในการเขียนในวิชาภาษาไทยเท่านั้น หรือมีเด็คนั้นจะใช้การเขียนในการตอบคำถามของครูในหนังสือแบบฝึกหัดของรายวิชาต่าง ๆ

แนวปฏิบัติที่เหมาะสมกับพัฒนาการ

แนวปฏิบัติที่ควรปฏิบัติด้วยความระมัดระวัง

7. การส่งเสริมพื้นฐานการอ่านและการเขียน (ต่อ)

7.9. การวางแผนกิจกรรมการเขียนทั้งแบบเดี่ยวและแบบกลุ่ม เพื่อสนับสนุนให้เด็กใช้ทักษะที่ก้าวหน้าในการแสดงกระบวนการเขียน เช่น การวางแผน การจัดระเบียบ การแก้ไข การตรวจทาน และการขอคำแนะนำจากเพื่อน

7.10. การส่งเสริมการใช้เครื่องมือดิจิทัล ภาพประกอบ และการนำเสนอเพื่อสื่อสารเกี่ยวกับความหมายของการเขียน รวมถึงการชี้แจงเนื้อหาและแนวคิดเชิงสร้างสรรค์

7.9. การจัดรายวิชาที่ไม่มีทางเลือกของเนื้อหาในการเขียนสำหรับเด็ก หรืออาจมีให้แต่เป็นหัวเรื่องที่ไม่ตรงกับความสนใจของเด็กเลย เด็กไม่มีโอกาสในการเขียนหัวเรื่องที่หลากหลาย

7.10. การวางแผนประสบการณ์การเขียนที่เป็นแบบเดี่ยวเป็นหลัก โดยให้โอกาสเด็กในการทำงานร่วมกันและตรวจสอบงานเขียนกับเพื่อนน้อยมากหรือแทบจะไม่มีเลย

8. การส่งเสริมการเรียนรู้คณิตศาสตร์

8.1. การจัดรายวิชาต่าง ๆ ที่ส่งเสริมให้เด็กได้เรียนรู้แนวคิดทางคณิตศาสตร์ด้วยการทดลอง/หาข้อค้นพบด้วยตัวเอง แทนที่จะเน้นการสอนทางตรงจากครู โดยจัดเตรียมและเพิ่มวัสดุหรือกิจกรรมทางคณิตศาสตร์ในรายวิชาต่าง ๆ หรือมุมประสบการณ์หลังห้องเรียนเพื่อให้เด็กได้ทดลองแนวคิดและทำความเข้าใจให้ชัดเจนยิ่งขึ้น

8.2. การกำหนดเนื้อหาในรายวิชาต่าง ๆ ที่สามารถปรับหรือยืดหยุ่นความท้าทายของเด็กในการเรียนรู้คณิตศาสตร์ให้เป็นไปตามความสามารถของเด็กได้ เช่น การใช้สื่อหน่วยนับแทนการบวกและลบให้เด็กมองเห็นภาพ ก่อนที่จะใช้ให้คิดคำนวณในใจหรือทำโจทย์คณิตศาสตร์ที่ซับซ้อนขึ้น

8.3. การสนับสนุนความสามารถของเด็กในการจัดระเบียบ แสดง และตีความข้อมูลและโจทย์ตัวเลข โดยใช้กราฟรูปภาพและแถบภาพ ภาพวาด วัตถุ และคำอธิบายทางวาจา ในทุกรายวิชา

8.4. การเข้าใจถึงความสำคัญของการอธิบายภาษาคณิตศาสตร์ โดยใช้ภาพแบบจำลอง การแปลเป็นภาษาที่ใช้ในบ้าน การเรียนรู้จากเพื่อน และการนำเสนอซ้ำหลาย ๆ ครั้ง เพื่อเสริมสร้างแนวคิดและความคิดทางคณิตศาสตร์ ทั้งในรายวิชาคณิตศาสตร์และวิชาอื่น ๆ ที่มีเนื้อหาสัมพันธ์เชื่อมโยงกัน

8.1. การวางแผนเป้าหมายหลักสูตรคณิตศาสตร์และลำดับทักษะโดยให้เวลาจำกัดในการส่งเสริมการมีส่วนร่วมในการเรียนรู้เพื่อเกิดแนวคิดทางคณิตศาสตร์อย่างลึกซึ้งร่วมกันระหว่างเด็ก แต่เน้นการทำแบบฝึกหัดและความรวดเร็วในการคิดคำนวณของเด็กแต่ละคน

8.2. การจัดรายวิชาที่มุ่งสอนเด็กทุกคนทั้งชั้นเรียนไปที่ข้อเท็จจริงทางคณิตศาสตร์พื้นฐานหรือใช้เทคนิคการฝึกฝนที่ได้มาซึ่งคำตอบที่ถูกต้องและรวดเร็ว ก่อนที่จะขยับไปสู่เนื้อหาที่ซับซ้อนขึ้น ๆ เพื่อมั่นใจว่าเด็กทุกคนจะเชี่ยวชาญและมีความชำนาญในการแก้โจทย์ปัญหาคณิตศาสตร์

8.3. การจัดรายวิชาที่ครูสาธิตตัวอย่างการแก้โจทย์ปัญหา จากนั้นให้เด็กทำแบบฝึกหัดด้วยตัวเองในปริมาณและระยะเวลาที่ครูกำหนดให้

8.4. การจัดรายวิชาที่สอนเทคนิคหรือวิธีลัดให้กับเด็กในการแก้โจทย์ปัญหาทางคณิตศาสตร์ เพื่อเตรียมเด็กให้สามารถทำโจทย์แบบฝึกหัดคณิตศาสตร์ให้ได้คำตอบถูกต้องภายในระยะเวลาที่กำหนด โดยไม่สนใจว่าเด็กจะเข้าใจแนวคิดทางคณิตศาสตร์คลาดเคลื่อนหรือไม่

9. การส่งเสริมการเรียนรู้สังคมศึกษา

9.1. การวางแผนหลักสูตรที่ส่งเสริมการสำรวจเชิงลึกเกี่ยวกับภูมิศาสตร์ ประวัติศาสตร์ สังคมวิทยา มานุษยวิทยา และหัวข้อวัฒนธรรม โดยเชื่อมโยงกับครอบครัว วัฒนธรรม ภาษา และชุมชนของเด็ก พร้อมทั้งเนื้อหาที่เป็นความรู้ใหม่และใกล้ตัวเด็กที่สุด

9.2. การแนะนำกระบวนการประชาธิปไตย การสำรวจความยุติธรรม และการศึกษาต่อต้านอคติในวิธีที่เป็นรูปธรรมและผ่านประสบการณ์จริง เช่น การใช้ทรัพยากรห้องสมุด การทัศนศึกษา การเชิญวิทยากรมาเยี่ยมชั้นเรียน การสร้างข้อตกลงในชั้นเรียน และการให้บริการแก่โรงเรียนและชุมชน

9.3. การจัดหน่วยการเรียนรู้ที่让孩子ได้เรียนรู้จากอดีต เพื่อเข้าใจวิธีที่ผู้คนพึ่งพาและเปลี่ยนแปลงสิ่งแวดล้อม และสำรวจวิธีการที่ผู้คนมีส่วนร่วมในสังคม

9.1. การให้ข้อเท็จจริงเกี่ยวกับสังคมศึกษาแต่ไม่เชื่อมโยงข้อมูลกับประสบการณ์ของเด็ก หรือแนะนำแนวคิดที่แยกส่วนเกินไปจนทำให้ไม่น่าสนใจหรือขาดความหมาย

9.2. การกล่าวถึงกระบวนการประชาธิปไตยและการศึกษาต่อต้านอคติในแบบผิวเผิน โดยไม่มีบริบทที่เด็กจะได้มีส่วนร่วมอย่างจริงจังและความหมาย

9.3. การนำเสนอข้อมูลทางประวัติศาสตร์โดยไม่รวมผู้คนที่หลากหลาย แนวโน้ม และประสบการณ์ทางสังคมที่ส่งผลต่อสังคมและชุมชนในปัจจุบัน

10. การส่งเสริมความสามารถทางศิลปะ ดนตรี และการเคลื่อนไหวเชิงสร้างสรรค์

10.1. การวางแผนโอกาสให้เด็กได้ใช้เครื่องมือทางศิลปะ วัสดุ กระบวนการเทคโนโลยี และทรัพยากรทางศิลปะ รวมถึงแนะนำรูปแบบและสไตล์ศิลปะทัศนศิลป์หลากหลายในการสร้างสรรค์ผลงานทั้งระยะสั้นและระยะยาว

10.2. การสนับสนุนให้เด็กวางแผนและอภิปรายโครงการสร้างสรรค์ร่วมกับเพื่อน แสดงความคิดเห็น และสำรวจศิลปะทัศนศิลป์ เพื่อเป็นตัวแทนของผู้คน ยุคสมัย สถานที่ และประสบการณ์ต่าง ๆ

10.3. การให้เด็กจัดแสดงผลงานสร้างสรรค์และโครงการที่กำลังทำ เพื่อให้ห้องเรียนสะท้อนและแสดงถึงตัวตนและความหลากหลายของเด็ก

10.4. การบูรณาการข้ามวิชาเพื่อให้เด็กได้แสดงมุมมอง ความคิด และตัวตนของพวกเขาผ่านภาพประกอบ ภาพวาด ประติมากรรม เครื่องแต่งกาย และภาพถ่ายหรือวิดีโอดิจิทัล

10.5. การแนะนำรูปแบบดนตรี การแสดงเชิงสร้างสรรค์ ละคร และ การเคลื่อนไหวที่หลากหลาย โดยผสานดนตรีเข้ากับหลักสูตรผ่านเพลง เครื่องดนตรี บันทึกลีลา และการแสดงสดผ่านช่องทางดิจิทัล

10.6. การร่วมกับผู้เชี่ยวชาญ แนะนำให้เด็กเรียนรู้เรื่องระดับเสียง จังหวะ ความกลมกลืน และโน้ต โดยจัดเพลงหลากหลายประเภท เพื่อให้เด็กได้ร้องและเกิดความเพลิดเพลิน โดยใช้เพลงที่เกี่ยวข้องเชื่อมโยงกับเด็กทุกคนในชั้นเรียน

10.7. การแนะนำเพลง ดนตรี และการเต้นหลากหลาย เช่น คลาสสิก แจ๊ส และร่วมสมัย และสนับสนุนให้เด็กได้ทดลองและแต่งท่าเต้นและเพลง โดยใช้เครื่องดนตรี วัสดุต่าง ๆ และเทคโนโลยี

10.1. การแนะนำวัสดุศิลปะ โครงการหรือวิธีการที่จำกัดเพียงไม่กี่รูปแบบ โดยเลือกเฉพาะที่เด็กชอบหรือรู้จัก และจำกัดเวลาในการทำงาน จนทำให้เด็กไม่สามารถทำโครงการให้สำเร็จได้

10.2. การเน้นเฉพาะผลลัพธ์ของงานศิลปะ โดยไม่สนับสนุนให้เด็กเข้าใจและเฉลิมฉลองการแสดงออกทางความคิดสร้างสรรค์และวัฒนธรรม

10.3. การเก็บผลงานที่แสดงไว้เป็นเวลานานหลังจากหัวข้อและหน่วยการเรียนรู้สิ้นสุดลง โดยไม่สนับสนุนให้เด็กมีส่วนร่วมในการจัดแสดงผลงานให้กับผู้อื่น

10.4. การมอบหมายงานศิลปะที่มีรูปแบบตายตัว แทนที่จะเปิดกว้างให้เด็กแต่ละคนสร้างสรรค์ผลงานศิลปะที่สะท้อนประสบการณ์ส่วนบุคคล ครอบครัว สังคม วัฒนธรรม ภาษา และประวัติศาสตร์ของตนเอง

10.5. การวางแผนการสอนดนตรีเชิงทฤษฎีหรือเน้นการแสดง โดยไม่ตระหนักถึงความสำคัญของดนตรีในการลดความเครียด เสริมสร้างการควบคุมตนเอง หรือสนับสนุนความคิดสร้างสรรค์

10.6. การจำกัดโอกาสของเด็กในการเต้นรำ เคลื่อนไหวอย่างมีจังหวะ สร้างสรรค์สไตล์ ดนตรีและผลงาน และพัฒนาทักษะทางดนตรีที่เหมาะสมตามวัย

10.7. การมุ่งเน้นเฉพาะการเรียนรู้เนื้อหาในวิชาหลัก และลดเวลาในการให้เด็กมีส่วนร่วมในกิจกรรมการแสดงและการแสดงออกเชิงสร้างสรรค์กับดนตรี

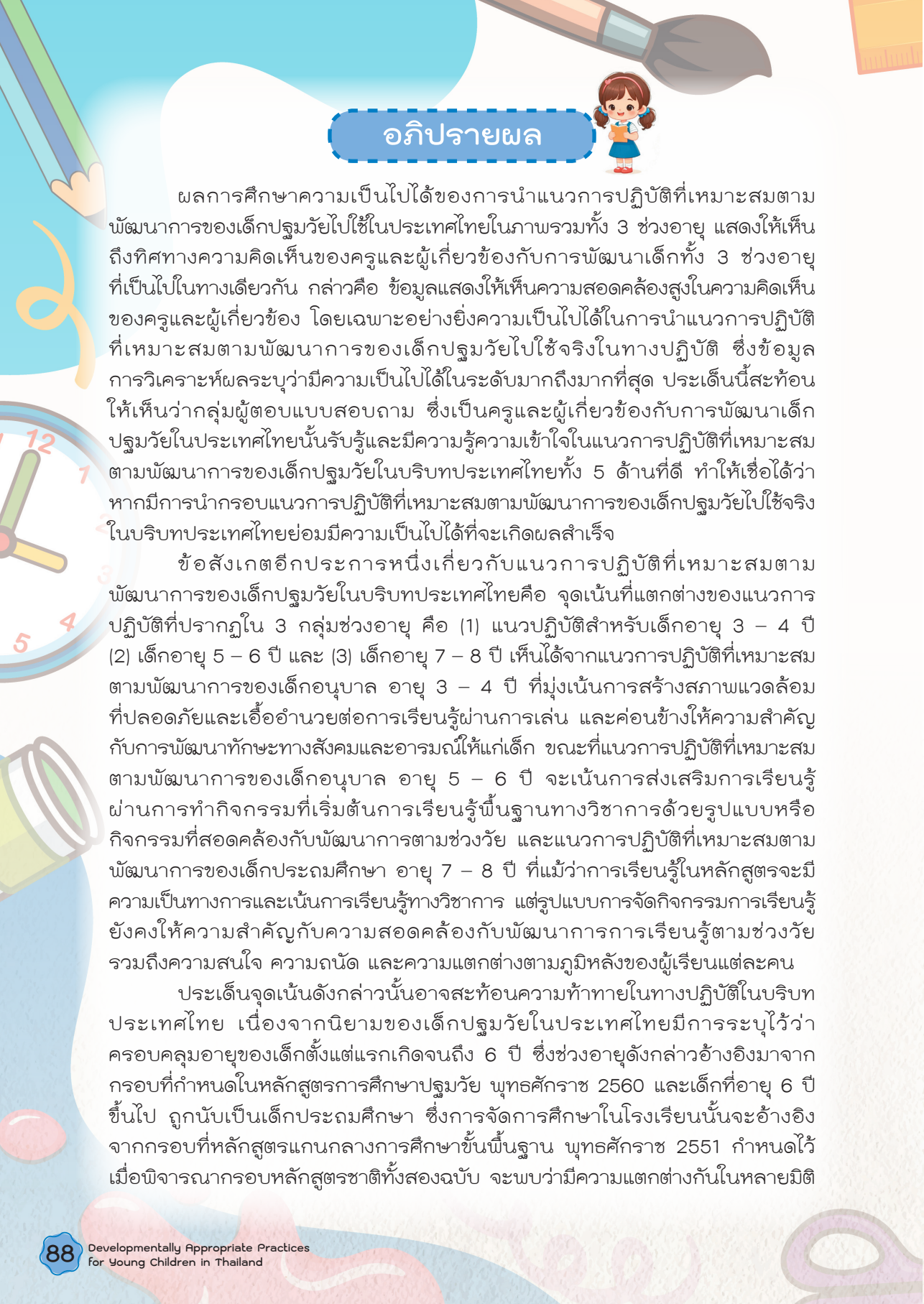

สรุปและอภิปรายผล

การศึกษานี้ได้เก็บรวบรวมข้อมูลจากครูและผู้เชี่ยวชาญจำนวนมากในประเทศไทยเพื่อประเมินและสังเคราะห์กรอบแนวการปฏิบัติที่มีความเป็นไปได้ในการนำไปใช้จริงในทางปฏิบัติให้ได้มากที่สุด พบว่า แนวการปฏิบัติที่เหมาะสมตามพัฒนาการของเด็กปฐมวัยในบริบทประเทศไทยสามารถสรุปตามกรอบโครงสร้างของแนวทางการปฏิบัติที่เหมาะสมตามพัฒนาการ 5 ด้าน ประกอบด้วย (1) การสร้างชุมชนแวดล้อมที่ให้ความสำคัญเพื่อการปฏิบัติต่อเด็กและครอบครัวด้วยความเสมอภาค (2) การส่งเสริมสัมพันธภาพที่ดีระหว่างครูและครอบครัวของเด็ก (3) การประเมินพัฒนาการและการเรียนรู้ด้วยการสังเกตและการทำสารนิทัศน์ (4) การสอนที่เสริมสร้างพัฒนาการการเรียนรู้ของเด็กเป็นรายบุคคล และ (5) การออกแบบหลักสูตรเพื่อให้เด็กเกิดการเรียนรู้ที่มีความหมาย

แม้ว่ากรอบแนวการปฏิบัติที่เหมาะสมตามพัฒนาการจะมีโครงสร้างชุดเดียวกันในทุกกลุ่มช่วงอายุของเด็ก 3 - 8 ปี แต่เมื่อพิจารณาในรายละเอียดของแนวการปฏิบัติที่เหมาะสมตามพัฒนาการของทั้ง 3 กลุ่มช่วงวัย พบว่ามีจุดเน้นที่แตกต่างกันในระดับหนึ่ง เห็นได้จากแนวการปฏิบัติที่เหมาะสมตามพัฒนาการของเด็กอนุบาล อายุ 3 - 4 ปี จะให้ความสำคัญกับการจัดกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการส่งเสริมพัฒนาการการเรียนรู้ของเด็กในช่วงวัยนี้ โดยเน้นการเรียนรู้ผ่านการใช้ประสาทสัมผัสและผ่านกิจกรรมการเล่น ตลอดจนเน้นการสร้างโอกาสในการพัฒนาทักษะทางสังคมและอารมณ์ ในขณะที่แนวการปฏิบัติที่เหมาะสมตามพัฒนาการของเด็กอนุบาล อายุ 5 - 6 ปี จะเริ่มมุ่งเน้นการพัฒนาทักษะพื้นฐานทางวิชาการด้วยวิธีการและแนวปฏิบัติที่สอดคล้องกับธรรมชาติการเรียนรู้ตามช่วงวัย เน้นการเรียนรู้ผ่านการเล่นและการสำรวจสืบค้นจนเกิดการเรียนรู้ด้วยตนเอง เช่นเดียวกันกับแนวการปฏิบัติที่เหมาะสมตามพัฒนาการของเด็กประถมศึกษา อายุ 7 - 8 ปี ที่สะท้อนการพัฒนาทักษะพื้นฐานทางวิชาการที่มีแนวโน้มเป็นการเรียนรู้ที่เป็นทางการมากขึ้น อีกทั้งยังเน้นการจัดการเรียนรู้ที่ส่งเสริมการพัฒนาทักษะสำคัญ

สรุปได้ว่าการนำแนวการปฏิบัติที่เหมาะสมตามพัฒนาการของเด็กปฐมวัยไปใช้ในบริบทของประเทศไทยนั้นมีเป้าหมายประการสำคัญเพื่อพัฒนาให้เด็กปฐมวัยไทยทุกคนเติบโตเต็มตามศักยภาพ ได้รับการปฏิบัติที่ส่งเสริมพัฒนาการและการเรียนรู้ด้วยความเข้าใจ การยอมรับ ให้เกียรติ และใส่ใจในตัวตนของเด็กเป็นรายบุคคล แนวการปฏิบัติที่เหมาะสมตามพัฒนาการของเด็กปฐมวัยในบริบทประเทศไทยจึงสะท้อนปรัชญาการศึกษาที่ลึกซึ้งและครอบคลุมแนวคิดทฤษฎีฐานรากทางการศึกษาปฐมวัย ซึ่งมีความเชื่อพื้นฐานว่าเด็กแต่ละคนมีความเป็นปัจเจกบุคคลที่แตกต่างกันไป ตลอดจนมีทิศทางการเจริญเติบโตตามพัฒนาการ ความสนใจ และศักยภาพที่แตกต่างกัน ดังนั้นแล้วการจัดการศึกษาสำหรับเด็กอายุ 3 - 8 ปี จึงต้องคำนึงถึงความหลากหลายเหล่านี้อย่างรอบด้าน การดำเนินการดังกล่าวจำเป็นต้องอาศัยการสนับสนุนการขับเคลื่อน ที่เป็นไปในทิศทางเดียวกัน

อภิปรายผล

ผลการศึกษาความเป็นไปได้ของการนำแนวการปฏิบัติที่เหมาะสมตามพัฒนาการของเด็กปฐมวัยไปใช้ในประเทศไทยในภาพรวมทั้ง 3 ช่วงอายุ แสดงให้เห็นถึงทิศทางความคิดเห็นของครูและผู้เกี่ยวข้องกับการพัฒนาเด็กทั้ง 3 ช่วงอายุที่เป็นไปในทางเดียวกัน กล่าวคือ ข้อมูลแสดงให้เห็นความสอดคล้องสูงในความคิดเห็นของครูและผู้เกี่ยวข้อง โดยเฉพาะอย่างยิ่งความเป็นไปได้ในการนำแนวการปฏิบัติที่เหมาะสมตามพัฒนาการของเด็กปฐมวัยไปใช้จริงในทางปฏิบัติ ซึ่งข้อมูลการวิเคราะห์ผลระบุว่ามีความเป็นไปได้ในระดับมากถึงมากที่สุด ประเด็นนี้สะท้อนให้เห็นว่ากลุ่มผู้ตอบแบบสอบถาม ซึ่งเป็นครูและผู้เกี่ยวข้องกับการพัฒนาเด็กปฐมวัยในประเทศไทยนั้นรับรู้และมีความรู้ความเข้าใจในแนวการปฏิบัติที่เหมาะสมตามพัฒนาการของเด็กปฐมวัยในบริบทประเทศไทยทั้ง 5 ด้านที่ดี ทำให้เชื่อได้ว่าหากมีการนำกรอบแนวการปฏิบัติที่เหมาะสมตามพัฒนาการของเด็กปฐมวัยไปใช้จริงในบริบทประเทศไทยย่อมมีความเป็นไปได้ที่จะเกิดผลสำเร็จ

ข้อสังเกตอีกประการหนึ่งเกี่ยวกับแนวการปฏิบัติที่เหมาะสมตามพัฒนาการของเด็กปฐมวัยในบริบทประเทศไทยคือ จุดเน้นที่แตกต่างของแนวการปฏิบัติที่ปรากฏใน 3 กลุ่มช่วงอายุ คือ (1) แนวปฏิบัติสำหรับเด็กอายุ 3 – 4 ปี (2) เด็กอายุ 5 – 6 ปี และ (3) เด็กอายุ 7 – 8 ปี เห็นได้จากแนวการปฏิบัติที่เหมาะสมตามพัฒนาการของเด็กอนุบาล อายุ 3 – 4 ปี ที่มุ่งเน้นการสร้างสภาพแวดล้อมที่ปลอดภัยและเอื้ออำนวยต่อการเรียนรู้ผ่านการเล่น และค่อนข้างให้ความสำคัญกับการพัฒนาทักษะทางสังคมและอารมณ์ให้แก่เด็ก ขณะที่แนวการปฏิบัติที่เหมาะสมตามพัฒนาการของเด็กอนุบาล อายุ 5 – 6 ปี จะเน้นการส่งเสริมการเรียนรู้ผ่านการทำกิจกรรมที่เริ่มต้นการเรียนรู้พื้นฐานทางวิชาการด้วยรูปแบบหรือกิจกรรมที่สอดคล้องกับพัฒนาการตามช่วงวัย และแนวการปฏิบัติที่เหมาะสมตามพัฒนาการของเด็กประถมศึกษา อายุ 7 – 8 ปี ที่แม้ว่าการเรียนรู้ในหลักสูตรจะมีความเป็นทางการและเน้นการเรียนรู้ทางวิชาการ แต่รูปแบบการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ยังคงให้ความสำคัญกับความสอดคล้องกับพัฒนาการการเรียนรู้ตามช่วงวัย รวมถึงความสนใจ ความถนัด และความแตกต่างตามภูมิหลังของผู้เรียนแต่ละคน

ประเด็นจุดเน้นดังกล่าวนี้อาจสะท้อนความท้าทายในทางปฏิบัติในบริบทประเทศไทย เนื่องจากนิยามของเด็กปฐมวัยในประเทศไทยมีการระบุไว้ว่าครอบคลุมอายุของเด็กตั้งแต่แรกเกิดจนถึง 6 ปี ซึ่งช่วงอายุดังกล่าวอ้างอิงมาจากกรอบที่กำหนดในหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2560 และเด็กที่อายุ 6 ปีขึ้นไป ถูกนับเป็นเด็กประถมศึกษา ซึ่งการจัดการศึกษาในโรงเรียนนั้นจะอ้างอิงจากกรอบที่หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 กำหนดไว้ เมื่อพิจารณากรอบหลักสูตรชาติทั้งสองฉบับ จะพบว่ามีความแตกต่างกันในหลายมิติ

โดยเฉพาะอย่างยิ่งในหลักสูตรระดับประถมศึกษาที่มีรูปแบบหลักสูตรอิงมาตรฐาน (standard-based curriculum) และมีโครงสร้างรายวิชา รวมถึงเกณฑ์การประเมินผลที่ชัดเจน ประเด็นนี้จึงสะท้อนให้เห็นความท้าทายในการนำแนวการปฏิบัติที่เหมาะสมตามพัฒนาการของเด็กประถมศึกษา อายุ 7 – 8 ปี ไปใช้ในทางปฏิบัติ (NAEYC, 2012; Pyle & Danniels, 2017) ประเด็นดังกล่าว สะท้อนให้เห็นว่าครูและผู้เกี่ยวข้องกับการพัฒนาเด็กกลุ่มนี้ อาจจำเป็นต้องปรับเปลี่ยนการนำแนวการปฏิบัติที่เหมาะสมตามพัฒนาการไปใช้มากกว่าครูและผู้เกี่ยวข้องกับการพัฒนาเด็กอีกสองกลุ่มช่วงอายุที่แนวการปฏิบัติที่เหมาะสมตามพัฒนาการมีความสอดคล้องกับหลักสูตรชาติมากกว่า ด้วยเหตุนี้เอง การขับเคลื่อนแนวการปฏิบัติที่เหมาะสมตามพัฒนาการของเด็กประถมศึกษา อายุ 7 – 8 ปี ไปใช้ในทางปฏิบัติ อาจจำเป็นต้องมีการศึกษาปัจจัยเกื้อหนุนสำหรับแนวการปฏิบัติที่เหมาะสมตามพัฒนาการของเด็กช่วงวัยนี้ต่อไป ตลอดจนอาจจำเป็นต้องเตรียมการสนับสนุนทั้งในเชิงนโยบายและเชิงโครงสร้างให้กับครูและผู้เกี่ยวข้องกับการพัฒนาเด็กปฐมวัย โดยเฉพาะอย่างยิ่งในช่วงเด็กอนุบาล อายุ 5 - 6 ปี และเด็กประถมศึกษา อายุ 7 – 8 ปี เนื่องจากเป็นช่วงรอยต่อระหว่างการศึกษাপฐมวัยและการประถมศึกษา เพื่อเอื้ออำนวยการนำแนวการปฏิบัติที่เหมาะสมตามพัฒนาการของเด็กช่วงนี้ไปใช้ในบริบทประเทศไทยให้สามารถเกิดขึ้นอย่างสมบูรณ์ที่สุด ซึ่งข้อมูลผลการศึกษาทั้งหมดได้นำไปสู่การนำเสนอข้อเสนอเชิงนโยบายเพื่อการขับเคลื่อนแนวการปฏิบัติที่เหมาะสมตามพัฒนาการของเด็กปฐมวัยในบริบทประเทศไทยให้เกิดผลสำเร็จ

ข้อเสนอเชิงนโยบายเพื่อขับเคลื่อนแนวการปฏิบัติ ที่เหมาะสมตามพัฒนาการของเด็กปฐมวัย ในบริบทประเทศไทย

(1) ข้อเสนอเชิงนโยบายเพื่อส่งเสริมการนำแนวการปฏิบัติที่เหมาะสมตามพัฒนาการของเด็กปฐมวัยในบริบทประเทศไทยไปใช้ในทางปฏิบัติอย่างเป็นระบบ ประกอบด้วยข้อเสนอแนะ 6 ด้าน ดังต่อไปนี้

ด้านที่ 1 การยกระดับและพัฒนาวิชาชีพครูก่อนประจำการ (pre-service teacher) ที่ดูแลเด็กที่มีอายุ 3 - 8 ปี การพัฒนาวิชาชีพครูเป็นหัวใจสำคัญของการขับเคลื่อนแนวการปฏิบัติที่เหมาะสมตามพัฒนาการของเด็กปฐมวัยในบริบทของประเทศไทย ดังนั้น การผลิตครูก่อนประจำการควรเสริมสร้างทักษะการคิดอย่างมีวิจารณญาณ และทักษะการใช้เครื่องมือวิเคราะห์และประเมินพัฒนาการเด็กอย่างมีประสิทธิภาพ โดยครูต้องเข้าใจความแตกต่างในพัฒนาการการเรียนรู้ของเด็กแต่ละคน และสามารถออกแบบการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับความสามารถและความสนใจของเด็กได้ กระบวนการผลิตครูก่อนประจำการควรให้ความสำคัญกับการพัฒนาชุดความคิด (mindset) ในเรื่องการรับรู้ความสำคัญของแนวการปฏิบัติที่เหมาะสมตามพัฒนาการ และการเรียนรู้ที่เชื่อมโยงกับทฤษฎีการศึกษาพัฒนาการและการจัดการเรียนการสอนที่เหมาะสมสำหรับเด็กในช่วงอายุนี้ เพื่อให้ท้ายที่สุดแล้วกลไกการนำแนวการปฏิบัติที่เหมาะสมตามพัฒนาการของเด็กปฐมวัยจะสามารถถูกนำไปใช้ในทางปฏิบัติในบริบทประเทศไทยได้เกิดผลสูงสุด

ด้านที่ 2 การสร้างชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (Professional Learning Communities) สำหรับครูประจำการ (in-service teacher) หลักสูตรฝึกอบรมหรือหลักสูตรใด ๆ เพื่อพัฒนาวิชาชีพให้แก่ครูประจำการที่ทำหน้าที่ดูแลเด็กปฐมวัยจำเป็นต้องบูรณาการตามแนวคิดแนวการปฏิบัติที่เหมาะสมตามพัฒนาการของเด็กปฐมวัยในบริบทของประเทศไทยเข้าไปด้วยอย่างลึกซึ้ง โดยเน้นการฝึกปฏิบัติที่เชื่อมโยงทฤษฎีกับการปฏิบัติจริง และสำคัญที่สุดคือการสร้างชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพที่มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ในรูปแบบการฝึกอบรมแบบ On the Job Training ซึ่งช่วยให้ครูได้แลกเปลี่ยนประสบการณ์สะท้อนคิด และพัฒนากระบวนการจัดการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง การสร้างระบบพี่เลี้ยงและการชี้แนะ (Coaching and Mentoring) จะเป็นกลไกสำคัญในการพัฒนาศักยภาพของครูประจำการโดยเฉพาะในเรื่องการนำแนวการปฏิบัติที่เหมาะสมตามพัฒนาการไปใช้จริงในชั้นเรียน การมีโครงสร้างการสนับสนุนที่ชัดเจนและสม่ำเสมอจะช่วยให้ครูประจำการสามารถปรับปรุงการจัดการเรียนการสอนได้อย่างมีประสิทธิภาพและมั่นใจในการใช้แนวทางดังกล่าว

ด้านที่ 3 การสนับสนุนโครงสร้างพื้นฐานและทรัพยากรเพื่อรองรับการนำแนวทางการปฏิบัติที่เหมาะสมตามพัฒนาการของเด็กปฐมวัยในบริบทของประเทศไทย

การนำแนวทางการปฏิบัติที่เหมาะสมตามพัฒนาการของเด็กปฐมวัยในบริบทของประเทศไทยไปปฏิบัติใช้ในสถานศึกษาที่ทำหน้าที่ดูแลเด็กปฐมวัย จำเป็นอย่างยิ่งที่ต้องอาศัยโครงสร้างพื้นฐานและทรัพยากรสนับสนุน ซึ่งนับเป็นปัจจัยเชิงระบบที่มีความสำคัญไม่น้อยไปกว่าการพัฒนาวิชาชีพให้แก่บุคลากร การจัดสรรงบประมาณที่เพียงพอ การกำหนดอัตราส่วนครูต่อนักเรียนที่เหมาะสม และการออกแบบสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ที่ปลอดภัยและกระตุ้นการเรียนรู้และพัฒนาการจะช่วยสร้างระบบนิเวศการเรียนรู้ที่เอื้อต่อพัฒนาการของเด็ก ด้วยเหตุนี้เอง สถานศึกษาควรมีทรัพยากรที่หลากหลาย ทั้งสื่อการเรียนรู้ อุปกรณ์ และพื้นที่เรียนรู้ที่สามารถรองรับกิจกรรมที่ส่งเสริมพัฒนาการการเรียนรู้รูปแบบต่าง ๆ ดังนั้น ผู้เกี่ยวข้องกับการกำหนดนโยบายควรมีการวางแผนการสนับสนุนงบประมาณและทรัพยากรที่มุ่งเน้นการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานที่รองรับการเรียนรู้ในทุกมิติ เพื่อให้ครูและเด็กสามารถเข้าถึงทรัพยากรที่เหมาะสม ทันสมัย และสอดคล้องตามแนวทางที่แนวทางการปฏิบัติที่เหมาะสมตามพัฒนาการได้กำหนดไว้ ซึ่งจะช่วยสร้างระบบนิเวศการเรียนรู้ที่เอื้อต่อพัฒนาการและการเรียนรู้ของเด็ก

ด้านที่ 4 การสร้างระบบและกลไกสนับสนุนการทำงานร่วมกันระหว่างสถานศึกษาและครอบครัว

การมีส่วนร่วมของครอบครัวและชุมชน เป็นอีกหนึ่งองค์ประกอบที่สำคัญยิ่งของการนำแนวทางการปฏิบัติที่เหมาะสมตามพัฒนาการของเด็กปฐมวัยในบริบทของประเทศไทยไปใช้ในทางปฏิบัติในสถานศึกษา เพราะหลักการปฏิบัติทุกด้านให้ความสำคัญกับการทำงานร่วมกันในทิศทางเดียวกันระหว่างสถานศึกษาและครอบครัว การส่งเสริมพัฒนาการและการเรียนรู้จึงไม่ได้จำกัดอยู่แต่เพียงในห้องเรียน แต่ต้องเชื่อมโยงกับประสบการณ์ชีวิตจริงของเด็กแต่ละคน การสร้างเครือข่ายความร่วมมือระหว่างโรงเรียน ครอบครัว และชุมชนจะช่วยให้เด็กได้เรียนรู้อย่างมีความหมาย เข้าใจบริบทวัฒนธรรม และพัฒนาทักษะทางสังคมที่จำเป็น กลไกต่าง ๆ เช่น คณะกรรมการสมาคมหรือชมรมผู้ปกครอง กิจกรรมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ และช่องทางการสื่อสารที่หลากหลายจะช่วยสร้างการเชื่อมต่อระหว่างสถานศึกษาและครอบครัว

ด้านที่ 5 การปรับเปลี่ยนระบบและกลไกรองรับการประเมินพัฒนาการการเรียนรู้ของเด็กรายบุคคล

แนวทางการปฏิบัติที่เหมาะสมตามพัฒนาการของเด็กปฐมวัยในบริบทของประเทศไทยให้ความสำคัญกับการประเมินพัฒนาการและการเรียนรู้ของเด็กแต่ละคน ในมิติต่าง ๆ อาศัยกระบวนการของการจัดทำสารนิทัศน์ที่เป็นระบบ ต่อเนื่อง และเป็นไปเฉพาะตัวเด็กแต่ละบุคคล ระบบการประเมินพัฒนาการและการเรียนรู้จึงต้องมีความละเอียดอ่อนและรอบด้าน แนวทางการปฏิบัติที่เหมาะสมตามพัฒนาการของเด็กปฐมวัยในบริบทของประเทศไทยมุ่งเน้นการประเมินแบบองค์รวมที่ไม่ได้วัดเพียงผลสัมฤทธิ์ทางการ

แต่ให้ความสำคัญกับพัฒนาการทุกด้าน ทั้งทางสติปัญญา อารมณ์ สังคม และร่างกาย เครื่องมือการประเมินควรมีความหลากหลาย อาทิ แฟ้มสะสมผลงาน บันทึกการสังเกตรายบุคคล การบันทึกวีดิทัศน์ และการประเมินแบบไม่เป็นทางการ เป้าหมายสำคัญคือ การทำความเข้าใจเด็กแต่ละคนอย่างลึกซึ้ง เพื่อสามารถออกแบบ การสนับสนุนและส่งเสริมพัฒนาการได้อย่างตรงประเด็น

ด้านที่ 6 การจัดโครงสร้างหลักสูตรและวิธีการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ สถานศึกษาแต่ละแห่งจำเป็นต้องกำหนดโครงสร้างหลักสูตรสถานศึกษา และนโยบายของสถานศึกษาในเรื่องวิธีการสอนหรือรูปแบบการจัดประสบการณ์ การเรียนรู้ที่จำเป็นต้องมีความยืดหยุ่นและสอดคล้องกับธรรมชาติการเรียนรู้และวัฒนธรรม ภูมิหลังของเด็กแต่ละคน การเรียนรู้ผ่านการเล่น การสำรวจ และการค้นพบ การเรียนรู้ด้วยตนเอง ซึ่งปัจจัยเหล่านี้ล้วนแล้วแต่เป็นหัวใจสำคัญของการจัด ประสบการณ์เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ตามแนวการปฏิบัติที่เหมาะสมตามพัฒนาการ ของเด็กปฐมวัยในบริบทของประเทศไทย ดังนั้นการจัดกิจกรรมหรือประสบการณ์ เรียนรู้ควรออกแบบให้เด็กแต่ละคนสามารถใช้ประสาทสัมผัสทุกด้านในการเรียนรู้ เปิดโอกาสให้เด็กได้เรียนรู้อย่างอิสระ มีโอกาสตัดสินใจ แก้ปัญหา และแสดงความคิด สร้างสรรค์ การกำหนดโครงสร้างหลักสูตรสถานศึกษาและรูปแบบการจัด ประสบการณ์การเรียนรู้ที่สอดคล้องตามแนวการปฏิบัติที่เหมาะสมตามพัฒนาการ ของเด็กปฐมวัยในบริบทของประเทศไทย จะช่วยให้ครูและผู้เกี่ยวข้องกับการ พัฒนาเด็กปฐมวัยคลายความกังวลใจและสามารถขับเคลื่อนให้ตนเองนั้นมี บทบาทสำคัญในการออกแบบสภาพแวดล้อมและประสบการณ์ที่ส่งเสริม พัฒนาการและการเรียนรู้ให้แก่เด็กแต่ละคนได้

(2) ข้อเสนอเชิงนโยบายเพื่อส่งเสริมการปรับปรุงหรือพัฒนา แนวการปฏิบัติที่เหมาะสมตามพัฒนาการของเด็กปฐมวัยในบริบท ประเทศไทยต่อไป

กลุ่มครู เป็นผู้ใช้นโยบายปฏิบัติที่เหมาะสมตามพัฒนาการโดยตรง ครูจึงเป็น กลุ่มบุคคลแรกที่สามารถลงข้อสรุปได้ว่าแนวปฏิบัติใดที่มีความเหมาะสมหรือไม่เหมาะสม ความเป็นไปได้หรือเป็นไปไม่ได้ในการนำไปใช้ในทางปฏิบัติกับกลุ่มเด็ก ที่ตนเองกำลังให้การดูแลหรือทำงานอยู่ด้วย เช่นเดียวกันกับอุปสรรคหรือความท้าทาย ที่อาจมีผลทำให้การนำแนวการปฏิบัติที่เหมาะสมตามพัฒนาการไปใช้เกิดได้ยากขึ้น ข้อคิดเห็นสะท้อนกลับจากประสบการณ์ตรงของครูนี้เอง จึงเป็นชุดข้อมูลที่มีความ สำคัญและมีคุณค่ามากสำหรับการปรับปรุงและพัฒนาแนวการปฏิบัติ ที่เหมาะสมตามพัฒนาการของเด็กปฐมวัยในบริบทประเทศไทยให้มีคุณภาพมากยิ่งขึ้น ข้อเสนอเชิงนโยบายที่ตอบสนองประเด็นนี้จึงควรสนับสนุนการเปิดพื้นที่เสรีหรือ สร้างระบบให้ครูได้สังเกตผล ทบทวนสะท้อนคิด บันทึกข้อมูล และแสดงความคิดเห็น จากประสบการณ์ตรงในฐานะของผู้ใช้ เพื่อท้ายที่สุดแล้วข้อมูลเหล่านี้จะได้ถูกนำไปใช้ เพื่อการปรับปรุงและพัฒนาแนวการปฏิบัติที่เหมาะสมตามพัฒนาการของ เด็กปฐมวัยในบริบทประเทศไทยต่อไป

กลุ่มผู้บริหาร เป็นกลุ่มที่มีบทบาทหลักในการสนับสนุนและส่งเสริมครูในการนำแนวการปฏิบัติที่เหมาะสมตามพัฒนาการไปใช้ รวมทั้งการจัดการทรัพยากรสนับสนุนและการพัฒนาวิชาชีพให้แก่ครู เพื่อการมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับแนวการปฏิบัติที่เหมาะสมตามพัฒนาการที่ถูกต้อง กลุ่มผู้บริหารนอกจากต้องส่งเสริมและสนับสนุนการทำงานของครูแล้ว จำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องมีบทบาทในการประมวลข้อมูลข้อคิดเห็นสะท้อนกลับจากประสบการณ์ตรงของครูที่เป็นผู้ใช้แนวการปฏิบัติที่เหมาะสมตามพัฒนาการโดยตรง จัดวางระบบอำนวยความสะดวกในการแลกเปลี่ยนเรียนรู้และการสะท้อนคิดร่วมกับครูทุกคน เพื่อท้ายที่สุดแล้วผู้บริหารสถานศึกษาจะสามารถประมวลผลและตัดสินใจได้ว่าแนวการปฏิบัติที่เหมาะสมตามพัฒนาการของเด็กปฐมวัยในบริบทสถานศึกษาของตนเองจะถูกปรับปรุงหรือพัฒนาไปในทิศทางใด ซึ่งการปฏิบัติดังกล่าวควรดำเนินการอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้การปรับปรุงและพัฒนาแนวการปฏิบัติที่เหมาะสมตามพัฒนาการของเด็กปฐมวัยเกิดขึ้นอย่างเป็นระบบในระดับสถานศึกษา

กลุ่มผู้กำหนดนโยบาย การปรับปรุงและพัฒนาแนวการปฏิบัติที่เหมาะสมตามพัฒนาการของเด็กปฐมวัยจะสามารถเกิดขึ้นอย่างต่อเนื่อง เป็นระบบ และยั่งยืนได้นั้น จำเป็นต้องอาศัยการมีนโยบายสนับสนุนที่ชัดเจนมารองรับ ดังนั้นกลุ่มผู้กำหนดนโยบายนอกจากที่ควรจะต้องกำหนดนโยบายเปิดพื้นที่เสรีให้ผู้ปฏิบัติมีความยืดหยุ่นและคล่องตัวสูงในการนำแนวการปฏิบัติที่เหมาะสมตามพัฒนาการไปใช้แล้ว ควรกำหนดนโยบายที่มีกรอบการทำงานที่ยืดหยุ่นที่ช่วยให้โรงเรียนทุกแห่งสามารถนำแนวการปฏิบัติที่เหมาะสมตามพัฒนาการไปปรับใช้ ปรับปรุง และพัฒนาให้เหมาะสมและเกิดประสิทธิผลที่สุดในบริบทของตนเอง ในทางเดียวกันควรผลักดันการจัดสรรงบประมาณและทรัพยากรเพื่อการวิจัยและพัฒนา (research and development) แนวการปฏิบัติที่เหมาะสมตามพัฒนาการอย่างต่อเนื่อง

กลุ่มผู้ผลิตครู นอกจากการนำแนวการปฏิบัติที่เหมาะสมตามพัฒนาการไปสอดแทรกในการพัฒนาครูก่อนประจำการแล้ว โดยเฉพาะการจัดรายวิชาต่าง ๆ สำหรับนิสิต นักศึกษาครูในสาขาวิชาเอกการศึกษาปฐมวัย การประถมศึกษา หรือสาขาวิชาใด ๆ ที่ต้องปฏิบัติหน้าที่พัฒนาเด็กกลุ่มช่วงอายุ 3 – 8 ปี ทั้งนี้เพื่อให้มีความรู้ความเข้าใจที่ถูกต้องเกี่ยวกับแนวการปฏิบัติที่เหมาะสมตามพัฒนาการถูกถ่ายทอดไปยังกลุ่มครูก่อนประจำการและครูประจำการที่ดูแลเด็กปฐมวัยอายุ 3 – 8 ปี ได้อย่างต่อเนื่องเป็นระบบและเป็นรอยเชื่อมต่อที่สมบูรณ์ที่สุดแล้ว กลุ่มผู้ผลิตครูอาจจะต้องมีบทบาทหลักในการพัฒนากลุ่มครูประจำการ โดยเฉพาะการส่งเสริมการพัฒนาวิชาชีพที่มุ่งเน้นการนำกรอบแนวการปฏิบัติที่เหมาะสมตามพัฒนาการไปใช้จริงในทางปฏิบัติ ร่วมกับการผลักดันการวิจัยและการพัฒนาอย่างต่อเนื่องเกี่ยวกับกรอบการปฏิบัติในสถานศึกษา เพื่อให้เกิดความมั่นใจได้ว่าการนำแนวการปฏิบัติที่เหมาะสมตามพัฒนาการไปใช้จริงนั้นจะสามารถต่อยอดและปรับปรุงพัฒนาได้อย่างต่อเนื่อง

กลุ่มนักวิจัยทางการศึกษา ควรเป็นกลุ่มที่มีบทบาทหลักในการปรับปรุงและพัฒนากรอบแนวการปฏิบัติที่เหมาะสมตามพัฒนาการให้มีความต่อเนื่อง โดยเน้นการศึกษาวิจัยเพิ่มเติมเกี่ยวกับผลกระทบและประสิทธิผลของแนวการปฏิบัติที่เหมาะสมตามพัฒนาการในบริบทของประเทศไทย ตลอดจนการทบทวนวรรณกรรม การศึกษาด้วยการสำรวจและแบ่งปันผลการวิจัยที่มีความหลากหลายทางวัฒนธรรม เพื่อให้เข้าใจว่ากรอบแนวการปฏิบัติที่เหมาะสมตามพัฒนาการเหล่านี้สามารถปรับใช้ได้อย่างไรในบริบทที่แตกต่างกันของประเทศไทย ที่สำคัญอย่างยิ่ง ควรเน้นการวิจัยเพื่อศึกษาประสิทธิภาพและประสิทธิผลของการนำแนวการปฏิบัติที่เหมาะสมตามพัฒนาการของเด็กปฐมวัยไปใช้ในบริบทต่าง ๆ เพื่อผลการศึกษาที่ได้มานั้นจะนำไปสู่การปรับและพัฒนาแนวการปฏิบัติที่เหมาะสมตามพัฒนาการของเด็กปฐมวัยในบริบทประเทศไทยต่อไป ในทำนองเดียวกันเพื่อให้แนวการปฏิบัติที่เหมาะสมตามพัฒนาการของเด็กปฐมวัยในบริบทประเทศไทยได้รับการพัฒนาอยู่ตลอดเวลา การศึกษาวิจัยต่อไปควรเป็นรูปแบบของการวิจัยและพัฒนาเพื่อนำไปสู่การสร้างสรรค์องค์ความรู้ ตลอดจนนวัตกรรมที่เป็นประโยชน์ต่อการนำแนวการปฏิบัติที่เหมาะสมตามพัฒนาการของเด็กปฐมวัยไปใช้ในบริบทประเทศไทยให้กับผู้เกี่ยวข้องกลุ่มต่าง ๆ ทั้งครู ผู้บริหาร ผู้ปกครอง ชุมชน รวมถึงผู้ใดก็ตามที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาเด็กปฐมวัย ช่วงอายุ 3 – 8 ปี

ข้อเสนอแนะเพื่อการขับเคลื่อนแนวการปฏิบัติที่เหมาะสมตามพัฒนาการของเด็กปฐมวัยในบริบทของประเทศไทย จึงเป็นมากกว่าแนวทางการจัดการศึกษา หากแต่เป็นการสร้างปรัชญาเฉพาะที่สะท้อนถึงการเคารพในความเป็นมนุษย์ของเด็กแต่ละคน เชื่อมั่นในศักยภาพ และมุ่งหวังให้เด็กทุกคนได้เรียนรู้อย่างมีความสุขเติบโตตามธรรมชาติ และค้นพบตัวตนที่แท้จริง การขับเคลื่อนแนวการปฏิบัติที่เหมาะสมตามพัฒนาการของเด็กปฐมวัยในบริบทของประเทศไทยจำเป็นต้องอาศัยความร่วมมือจากผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทุกฝ่าย ตั้งแต่ผู้กำหนดนโยบาย ผู้บริหาร ครู ไปจนถึงครอบครัวและชุมชน เพื่อสร้างระบบนิเวศการเรียนรู้ที่เอื้ออาหารส่งเสริมศักยภาพ และเตรียมเด็กให้พร้อมสำหรับการเรียนรู้ตลอดชีวิต

รายการอ้างอิง

National Association for the Education of Young Children. (2012).

Developmentally Appropriate Practice and the Common Core State Standards: Framing the Issues. National Association for the Education of Young Children.

National Association for the Education of Young Children. (2022).

Developmentally Appropriate Practice in Early Childhood Programs Serving Children from Birth Through Age 8 (4th ed.). National Association for the Education of Young Children.

Pyle, A., & Danniels, E. (2017). A continuum of play-based learning: The role of the teacher in play-based pedagogy and the fear of hijacking play. *Early Education and Development*, 28(3), 274–289.

ยศวีร์ สายฟ้า. (2555). แนวการปฏิบัติที่เหมาะสมตามพัฒนาการ (Developmentally Appropriate Practice) ในชั้นเรียนประถมศึกษาตอนต้น: จากกรอบแนวคิด ทฤษฎีสู่หลักการปฏิบัติที่เหมาะสม. *วารสารครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย*, 39(2), 120–129.

คณะผู้จัดทำ

ที่ปรึกษา

รองศาสตราจารย์ ดร.ประวิทย์ เอราวรรณ
ดร.สุภชัย จันปุ่ม

เลขาธิการสภาการศึกษา
รองเลขาธิการสภาการศึกษา

คณะผู้วิจัย

รองศาสตราจารย์ ดร.ยศวีร์ สายฟ้า
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ นวรัตน์ สุขวัฒนาสินิทธิ
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ นภสร เรือนโรจน์รุ่ง
อาจารย์ ดร.ณัฐณี เจียรกุล

หัวหน้าโครงการ
นักวิจัยร่วม
นักวิจัยร่วม
นักวิจัยร่วม

ผู้ช่วยคณะผู้วิจัย

ดร.ศิริพร วงศ์ตาคำ
นางสาวพัชกุล แก้วกำพลบุษิต
นางสาวชญญา อองอาจ

นิสิตอุษฎฐิบัณฑิตคณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
นิสิตอุษฎฐิบัณฑิตคณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
นิสิตอุษฎฐิบัณฑิตคณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ผู้รับผิดชอบโครงการ

นางพัชรพรพรรณ กฤษฎาจินดารุ่ง

ผู้อำนวยการสำนักนโยบาย
การพัฒนาระดับปฐมวัย
นักวิชาการศึกษาชำนาญการพิเศษ
นักวิชาการศึกษาชำนาญการ
นักวิชาการศึกษาชำนาญการ
นักวิชาการศึกษาชำนาญการ
นักวิชาการศึกษาชำนาญการ
นักวิชาการศึกษาชำนาญการ
นักวิชาการศึกษาชำนาญการ
นักวิชาการศึกษาปฏิบัติ
นักวิชาการศึกษาปฏิบัติ
นักวิชาการศึกษาปฏิบัติ
นักวิชาการศึกษาปฏิบัติ
ผู้ช่วยนักวิชาการ
ผู้ช่วยนักวิชาการ
ผู้ช่วยนักวิชาการ
ผู้ช่วยนักวิชาการ

นางสาวจันทิมา ศุภรพงศ์
นางสาวสุภาพร แข่งสมุทร
นางสาวศนิชา ภาวโน
นายอรุณพล ไชยบุรุษ
นางสาวแววดาว อุทิศ
นางสาวรุ่งทิพย์ มานะกิจ
นายปณณันท์ พิชญพิมลมาศ
นายปรัชญากรรณ์ ลครพล
นายพีรพัฒน์ นิราศสูงเนิน
นางสาวพรปรีดา อยู่คง
นางสาวรุสสีชา อาบะ
นายธัญเทพ เย็นรมย์
นายธนยศ ชูวา
นางสาวยอดขวัญ จำปาวงษ์
นางสาวภาวิลาศ พนมเขต
นายณัฐวุฒิ ลาสรุค

บรรณาธิการเอกสาร

นางสาวรุ่งทิพย์ มานะกิจ
นายภาณุรุจ เหลืองไชยรัตน์

นักวิชาการศึกษาชำนาญการ
นักวิชาการศึกษาปฏิบัติ

แนวการปฏิบัติที่เหมาะสม ตามพัฒนาการของเด็กปฐมวัย

ในบริบทประเทศไทย

รายงานการศึกษาฉบับสมบูรณ์
แนวการปฏิบัติที่เหมาะสม
ตามพัฒนาการของเด็กปฐมวัย
ในบริบทประเทศไทย

หนังสือ
แนวการปฏิบัติที่เหมาะสม
ตามพัฒนาการของเด็กปฐมวัย
ในบริบทประเทศไทย